

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra žurnalistiky

Diplomová práce

2020

Bc. Markéta Šulejová

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra žurnalistiky

Mýtus dokonalého biatlonového týmu a jeho konec

Diplomová práce

Autor práce: Bc. Markéta Šulejová

Studijní program: Žurnalistika

Vedoucí práce: PhDr. Alice Němcová Tejkalová, Ph.D.

Rok obhajoby: 2020

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 19. 5. 2020

Bc. Markéta Šulejová

Bibliografický záznam

ŠULEJOVÁ, Markéta. *Mýtus dokonalého biatlonového týmu a jeho konec*. Praha, 2020. 88 s. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut Komunikačních médií a žurnalistiky. Katedra Žurnalistiky. Vedoucí diplomové práce PhDr. Alice Němcová Tejkalová, Ph.D.

Rozsah práce: 132 792 znaků

Abstrakt

Tato diplomová práce se zaměřuje na způsob, kterým média informovala o českém biatlonovém týmu v období jeho největších úspěchů, a to mezi lety 2012 a 2018. V souvislosti s tím se věnuje tomu, jak často média prezentovala vztahy, náladu a spolupráci v národním celku jako dokonalé, a pomohla tím vytvořit představu ideálního týmu. Cílem diplomové práce je zodpovědět výzkumnou otázku: Jak byl médii, biatlonisty a realizačním týmem konstruován mýtus ideálního biatlonového týmu?

Na tuto otázku odpovídá diplomová práce prostřednictvím analýzy článků zaměřených na biatlon, které byly publikovány v letech 2012-2018 ve čtyřech sportovních denících, a to iSport.cz, sport.cz, sport.aktualne.cz a sport.iDNES.cz. K analýze využívá kvalitativní obsahovou analýzu rozšířenou o jazykovou analýzu diskurzu.

Analýza jednotlivých článků je provedena na základě teoretických východisek, která se věnují mediální reprezentaci reality, mediální logice, mýtu, hrdinství, mýtu ve sportu a diskurzu.

Výsledky analýzy popisují způsob a prostředky, jejichž prostřednictvím aktéři napomáhali konstrukci mýtu o dokonale fungujícím biatlonovém týmu. Využívané způsoby i s příklady jsou uvedené v závěru diplomové práce.

Abstract

This thesis focuses on the way in which the media presented the Czech biathlon team over the period of its greatest success, between 2012 and 2018. In this context, it deals with how often the media presented relationships, mood and cooperation in the team as perfect, helping to create the myth of an ideal team. The aim of the thesis is to answer the research question: How was the myth of an ideal biathlon team constructed by the media, biathlons and the support team?

This question is answered through an analysis of biathlon articles published in the years 2012 – 2018 across four Czech sports diaries, namely iSport.cz, sport.cz, sport.aktualne.cz and sport.iDNES.cz. The analysis uses qualitative content analysis extended by linguistic analysis of discourse.

The analysis of the individual articles is based on theoretical background, devoted to

the media's representation of reality, media logic, myth, heroism, myth in sport and discourse.

The results of the analysis describe the way and means by which the actors helped construct the myth of a perfectly functioning biathlon team. The methods used with examples are given at the end of the thesis.

Klíčová slova

Biatlon, mýtus, sociální konstruktivismus, hrdinství, sport, padlí hrdinové, mediální logika

Keywords

Biathlon, myth, social constructivism, heroism, sport, fallen heroes, media logic

Title/název práce

The myth of the perfect biathlon team and its end

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucí práce PhDr. Alici Němcové Tejkalové, Ph.D. za cenné rady a připomínky. Zároveň děkuji rodině za podporu během celého studia.

OBSAH

Úvod	10
1 Teoretická část	14
1.1 Sociální konstrukce reality	14
1.2 Mediální reprezentace reality	15
1.2.1 Přístup k mediální reprezentaci reality Winfrieda Schulze	16
1.2.2 Přístup k mediální reprezentaci reality Adoni a Mane	16
1.3 Mediální logika	17
1.4 Mytologie	18
1.4.1 Mýtus podle Rolanda Barthese	19
1.4.2 Mýtus ve sportu	20
1.5 Biatlon	27
2 Metodologie	32
2.1 Kvalitativní způsob výzkumu	32
2.1.1 Kvalitativní obsahová analýza	33
2.2 Analýza diskurzu	33
2.2.1 Jazyková analýza diskurzu	34
2.3 Výzkumný vzorek	36
2.3.1 Internetové sportovní deníky	36
2.4 Metoda sběru dat	37
2.5 Výzkumné otázky	38
3 Analýza	39
3.1 Tematické kategorie	39
3.1.1 Nálada v týmu	39
3.1.2 Týmovost – je to jedna parta	45
3.1.3 Vztahy mezi Veronikou Vítkovou a Gabrielou Koukalovou	49
3.1.4 Biatlonový boom	51
3.1.5 Podpora a tlak fanoušků	54
3.1.6 Téma Gabriely Koukalové	58
3.1.7 Shrnutí	61
3.2 Kategorie aktérů	62
3.2.1 Novináři	62
3.2.2 Biatlonisté a biatlonistky z českého týmu	67

3.2.3	Ostatní aktéři	70
3.2.4	Shrnutí	72
	Závěr	74
	Summary	78
	Použitá literatura	80
	Internetové zdroje	82
	Analyzované články	84

Úvod

Biatlonová mánie. Jinak se šílenství, které se kolem českého biatlonového týmu v posledních sedmi letech odehrává, nazvat nedá. Žádný jiný sport se během tak krátkého okamžiku nestal z neznámého tak populárním a ostře sledovaným. Biatlon v době své největší slávy dokonce zaznamenal v průměru vyšší sledovanost v České televizi než zápas hokejového nebo fotbalového národního celku.¹ Na světový šampionát v Novém Městě na Moravě v roce 2015 pak do areálu dorazilo během tří dnů rekordních sto tisíc fanoušků.² Od roku 2012, tedy od doby, kdy se českému biatlonovému týmu začalo dařit, se stala celá reprezentace chtěným mediálním zbožím. Zprávy nejen čistě zpravodajského charakteru se objevovaly v tištěných médiích, na internetu, v televizi i v rozhlase. Biatlon byl a stále ještě je fenoménem, který pohltil Českou republiku.

Zvýšený zájem čtenářů, diváků a posluchačů o biatlon souvisí i se způsobem, kterým média o biatlonovém týmu informují. Média neinformují pouze o výsledcích jednotlivých závodů, ale zaměřují se také na produkci tzv. soft news, tedy zpráv méně závažného charakteru, zpráv doplňujících (Tuchman, 1973, s. 110-131). Čtenáři si mohli přečíst články nejen o výsledcích jednotlivých podniků Světových pohárů, ale také o tom, jakým způsobem biatlonisté tráví léto nebo jak se baví mezi jednotlivými závody.

Nejčastějším předmětem zájmu se stala biatlonistka Gabriela Soukalová, provdaná Koukalová, v druhé řadě pak biatlonový tým jako celek, a především vzájemné vztahy, které v reprezentaci panovaly. Ty byly až do února 2018 popisovány jako idylické. S ukončením profesionální kariéry Gabriely Koukalové a vydáním její knihy *JINÁ Gabriela Koukalová*, se ale objevily informace, že vztahy v týmu nikdy tak dokonalé nebyly.

Tato diplomová práce se zaměřuje na způsob, kterým média informovala o národním biatlonovém týmu a v souvislosti s tím na to, jak často prezentovala vztahy, náladu a spolupráci v týmu jako dokonalé a pomohla tím vytvořit představu ideálního týmu. Tématem předkládané práce je, jakým způsobem se vytvářel mýtus ideálního biatlonového týmu

¹ HAŠEK, Martin. (2017). Komentátor Rejman: O biatlon nikdo nestál, na mě zbyl. Teď je fenomén. In: isport.cz [online] 4. 12. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: https://isport.blesk.cz/clanek/ostatni-zimni-sporty-biatlon/320443/komentator-rejman-o-biatlon-nikdo-nestal-na-me-zbyl-ted-je-to-fenom.html?fb_comment_id=1682707261788486_1682955198430359

² VÁVRA, Aleš. (2015). Šéf biatlonu: Hlava nám to nebere. U vytržení byl i Fourcade. In: aktualne.cz [online] 9. 2. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <https://sport.aktualne.cz/ostatni-sporty/sef-biatlonu-hlava-nam-to-nebere-u-vytrzeni-byl-i-fourcade/r~cfbbe6c0aefb11e4aff10025900fea04/>

v rámci mediální konstrukce reality a jak se proměňoval v čase.

Mediální reprezentaci reality chápeme jako proces přenesení informace o určité události prostřednictvím médií. Ta by se měla snažit o to, aby informovala co nejobektivnějším způsobem. Jsou dvě možnosti, pomocí kterých můžeme na mediální konstrukci reality nahlížet. První způsob, tzv. Ptolemaiovská logika, nahlíží na masová média pouze jako na pasivní zprostředkovatele reality. Oproti tomu tzv. Koperníkovská logika považuje masová média za konstruktivní a aktivně se podílející na utváření reality. Z tohoto hlediska není realita apriorním předmětem, ale výsledkem komunikace (Schulz 1976 in Reifová, 2004, s. 108 – 109).

Na základě přístupu Koperníkovské logiky a Niklase Luhmanna, který uvádí, že *„je nutno se zajímat, zda to, o čem referují média, je, či není pravda“* (Luhmann, 2014, s. 14) a na základě teorie mediální konstrukce reality nás bude zajímat, jestli média v případě biatlonového týmu sehrála pouze roli pasivního zprostředkovatele, nebo se aktivně podílela na vytváření příběhů o dokonalém týmu. Z výpovědí obsažených v knize *JINÁ Gabriela Koukalová*, kterou napsal Martin Moravec ve spolupráci s bývalou českou biatlonistkou na základě jejích vzpomínek a vydal ji v dubnu 2018, předpokládáme, že ve zkoumaném období, tedy během sedmi let od roku 2012 do roku 2018, se média aktivně podílela na konstrukci mýtu dokonalého biatlonového týmu.

Cílem diplomové práce je podat ucelený obraz o tom, jak média informují o českém biatlonovém týmu jako celku. Zaměříme se na analýzu zakořeněného obrazu ideálního biatlonového týmu jako mediálně konstruovaného mýtu.

V teoretické části se věnujeme problematice mýtu. Zpracovali jsme teorii sociální a mediální konstrukce reality. Dále jsme se zaměřili na vztah médií a sportu a problematiku sportovní žurnalistiky, která je jedinečná v tom, že poskytuje přenos sportovní události „teď a tady“. V teoretické části jsme také představili čtyři vybraná internetová média se zaměřením na sport, která jsme analyzovali. Jedná se o nejčtenější online média se sportovní tematikou v České republice.³ Vybranými online médii jsou iSport.cz, sport.aktualne.centrum.cz, sport.cz a sport.iDNES.cz.

Online média jsme zvolili ze dvou důvodů. Za prvé kvůli neomezené možnosti vkládání

³ Netmonitor (2020). Online data (OLA). In: netmonitor.cz [online] 1.1. – 31.1. [cit. 2020-04-10]. Dostupné z: <https://www.netmonitor.cz/online-data-ola>.

jednotlivých článků na internet. Poskytlo nám to k analýze větší počet textů. Druhým důvodem byla větší různorodost témat a zaměření jednotlivých článků, které je možné právě díky kvantitě publikovaného materiálu.

Dále jsme představili biatlon jako sport a jeho historii.

Výzkumný vzorek analyzujeme pomocí metody kvalitativní obsahové analýzy propojené s jazykovou analýzou diskurzu. Nejprve jsme obě zvolené metody představili teoreticky a poté je v analytické části aplikovali na výzkumný vzorek. Tím jsou články z internetových médií zaměřených na sport od 1. ledna 2012 do 31. prosince 2018. Období jsme zvolili z toho důvodu, že od roku 2012 začali mít čeští biatlonisté i biatlonistky dobré výsledky a začali se pravidelně umisťovat na stupních vítězů. Od té doby média biatlonu opakovaně věnují prostor a mnohem více se zaměřují i na věci ze zákulisí biatlonového týmu, ne pouze na výsledky ze závodů.

Původně jsme chtěli analyzovat články pouze do 31. března 2018. Rozhodli jsme se ale vzorek rozšířit až do konce prosince 2018. Díky tomu do analýzy můžeme zahrnout i články, které vycházely po vydání knihy Martina Moravce a Gabriely Koukalové *JINÁ Gabriela Koukalová* a zjistit postoj, který jednotlivá média k problematice do té doby „ideálního“ týmu zaujala.

V knize *JINÁ Gabriela Koukalová* česká biatlonistka vzpomíná na dětství i svou kariéru. Přibližuje vyrůstání, počáteční nenávisť ke sportu až po získání velkého křišťálového glóbu za celkové vítězství ve Světovém poháru. Důraz dává především na vztahy, a to jak v rodině, tak s trenéry i s týmem. Zmiňuje například bývalého trenéra Jindřicha Šikolu, kvůli jeho chování údajně dlouho trpěla anorexií. Pro naši diplomovou práci je ale důležitá kapitola o vztazích v týmu. Koukalová průběžně v knize naznačuje, že do ženského týmu nikdy nezapadla. Na konci knihy však otevřeně zmiňuje, že například se svou kolegyní Veronikou Vítkovou nikdy nebyly přítelkyně. Zároveň naznačuje také to, co se my v této diplomové práci snažíme ukázat; a sice, že média mohla představu o dokonalém týmu uměle spolu konstruovat. „*Navenek možná vypadáme jako dobrá parta. Když se sportovkyním ze stejné země daří, nějak automaticky se předpokládá, že jsou kamarádky. Dost tomu pomáhají i novináři. Ani si to neuvědomí a napíšou „porazila kamarádku z týmu“ nebo „Vítková předala štafetu kamarádce Koukalové.“ Lidi si pak myslí, jakou máme na závodech pohodu. Ale do pohody měly poslední roky daleko. Někdy to byl spíš horor,*“ (Koukalová, Moravec, 2018, s. 200).

Třetí část diplomové práce tvoří analýza zkoumaných médií. Závěr práce shrnuje jednotlivé výsledky této analýzy.

1 Teoretická část

V této diplomové práci se snažíme poukázat na to, že se média mohla spolupodílet na utváření obrazu dokonalého českého biatlonového týmu. Zaměříme se na analýzu obrazu ideálního biatlonového týmu jako mediálně konstruovaného mýtu. V této kapitole jsme proto zpracovali teoretické poznatky, které s touto mediální prezentací souvisí.

V první podkapitole vysvětlujeme teorii sociální konstrukce reality a mediální reprezentace reality. Na tu navazuje mediální logika, která s konstrukcí reality úzce souvisí. V další podkapitole se věnujeme problematice mýtu, kterou vztahujeme i na mýtus ve sportu a hrdinství. Vzhledem k tomu, že naším hlavním tématem je biatlon, představíme v této souvislosti příklady vzniku mýtu u zimních sportů. Na závěr teoretické části se věnujeme historii biatlonu. Zaměřili jsme se na hlavní události, které vedly ke vzniku biatlonového boomu v České republice.

1.1 Sociální konstrukce reality

Podle Petera L. Bergera a Thomase Luckmanna (1999) je každodenní realita vytvářena sociálně a sociologie vědění analyzuje procesy, pomocí kterých k jejímu vytváření dochází. Vědění se řídí i lidské jednání v každodenním životě. Lidé svými myšlenkami a jednáním utváří společnou realitu a následně ji také nějakým způsobem interpretují. Každodenní život se pak jeví „jako realita, kterou lidé nějak vykládají a jež má pro ně subjektivní význam jako určitý logicky soudržný svět“ (Berger, Luckman, 1999, s. 25).

Na svět každodenního života podle konstruktivistů nemůžeme nahlížet pouze jako na svět, který členové společnosti pokládají za danou realitu při svém subjektivním a cílevědomém každodenním jednání. Musíme zahrnout také to, že tento svět má původ v jejich myšlenkách a činnostech. Prostřednictvím těchto myšlenek a činností je pak každodenní svět jako reálný udržován (Berger Luckmann, 1999, s. 25).

Každý člověk prožívá svůj každodenní život v rámci svého vědomí. To je vždy intencionální – zaměřuje se a odkazuje na objekty. Berger s Luckmannem (1999) tento přístup vysvětlují na příkladu rodinných vztahů. „Své bližní, s nimiž přicházím do styku v každodenním životě, považuji za objekty příslušející do zcela jiné reality, než do jaké náležejí nehmotné postavy objevující se v mých snech,“ (Berger, Luckmann, 1999, s. 27). Různé objekty ve vědomí jsou základními prvky různých sfér reality. Z toho vyplývá, že vědomí každého člověka je schopné pohybovat se v různých oblastech reality. Svět se tedy

skládá z bezpočtu realit.

Mezi nimi má výsadní postavení právě realita každodenního života. Podle Bergera s Luckmannem (1999) ji vnímáme jako realitu uspořádanou, ve které jsou jevy předem sestavené do vzorců. Na našem vnímání se zdá být nezávislá. Je to ale z toho důvodu, že si lidé neuvědomují, že sami svůj sociální svět produkují. Okamžitě zapomínají na to, že se jedná pouze o jejich vlastní konstrukt a chovají se k němu jako k objektivní realitě. Ta je v tomto případě ale pouze objektivizovaná.

Realitu každodenního života konstruktivisté organizují podle osy „tady“, za kterou považují lidské tělo, a osy „ted“, přítomného okamžiku. Skrze tyto dvě osy pak společnost soustřeďuje svou pozornost na realitu každodenního života. *„To, co mě „tady a ted“ v každodenním životě potkává, je mým vědomím považováno za nejreálnější realitu,“* (Berger, Luckmann, 1999, s. 28). Zároveň si ale uvědomují, že realita každodenního života je sdílená i s ostatními, je tedy intersubjektivní. Lidé mohou například sociálně interagovat, jednou z možností je komunikace tváří v tvář. K tomu jednotlivci využívají jazyk. Berger s Luckmannem (1999) jej považují za nejdůležitější znakový systém lidské společnosti, definují ho jako *„systém zvukových znaků.“* Porozumět jazyku je pro pochopení reality každodenního života nezbytné.

Z toho vyplývá i prvotní funkce jazyka, a to odkazovat na každodenní život, zároveň ale i na jiné reality. Jazyku je vlastní schopnost zpřítomnění objektů. *„Prostřednictvím jazykové objektivizace, dokonce i tehdy, když „hovořím sám k sobě“ při osamělém přemýšlení, si mohu v kterýkoliv daný moment zpřítomnit celý svět,“* (Berger, Luckmann, 1999, s. 44). Jazyk jako prostředek objektivizace definuje i Ludwig Wittgenstein (2017). Veškeré myšlení se podle něj odehrává v mantinelech jazyka, který vyznačuje souřadnice našeho života ve společnosti.

1.2 Mediální reprezentace reality

Mediální reprezentaci reality chápeme jako přenesení informací o událostech prostřednictvím médií. Můžeme na ni nahlížet skrze reflexivní nebo konstruktivistický přístup. V reflexivním pojetí existuje pozitivní realita, kterou je možné popsat jediným správným způsobem. Konstruktivistické pojetí naopak ruší ostrou hranici mezi subjektivním a objektivním. Sociální a mediální realita jsou v tomto případě uměle konstruovány (Hall, 2013, s. 1-47).

1.2.1 Přístup k mediální reprezentaci reality Winfrieda Schulze

Dělení nabízí Winfried Schulz (1976), který vymezil dvě základní paradigmaty o vlivu masových médií na realitu. Nahlíží na ně prostřednictvím Ptolemaiovské a Koperníkovské logiky. Ptolemaiovský přístup je v tomto případě reflexivní, média pouze reflektují odraz reality. Koperníkovská logika naopak říká, že realita je výsledkem komunikace. Média ovlivňují skutečnost například prostřednictvím nastolování témat (Schulz 1976 in Reifová, 2004, s. 108 – 109).

1.2.2 Přístup k mediální reprezentaci reality Adoni a Mane

Klíčovou rolí masových médií v procesu sociální komunikace se zabývají i Hanna Adoni a Sherrill Mane (1984). Ve svém zkoumání vychází ze Schütze (1967) a Bergera s Luckmannem (1967). Zmiňují i Ball-Rokeach a DeFleura, kteří výzkumy sociálních konstruktivistů propojili v tzv. *media-dependency theory* vydanou v roce 1976. Tato teorie se zabývá způsobem, jakým média přispívají ke konstrukci subjektivní reality jedince.

Adoni a Mane (1984) vyčleňují dva hlavní přístupy zkoumání. Za prvé nahlíží na sociální konstrukci reality jako na aspekt vztahu mezi kulturou a společností. V druhém případě je sociální konstrukce reality vnímána jako typ mediálního účinku. Pro naši diplomovou práci je stěžejní hlavně druhý zmíněný přístup těchto teoretiček.

Adoni s Mane (1984) zmiňují také přístup Denise McQuaila. I podle něj se masmédiá podílí na vytváření individuálního i kolektivního vědění. A to pomocí organizování vědomostí, které mají lidé ve svém každodenním životě k dispozici (McQuail 1972 in Adoni a Mane, 1984, s. 13).

Proces konstrukce reality je „sociální“, protože je možný pouze skrze sociální interakci, reálnou či symbolickou. Sociální konstrukce reality „je *dialektický proces, ve kterém lidé jednají jako tvůrci i produkty svého sociálního světa. Je to důsledek zvláštní lidské externalizace a objektivizace vlastních internalizovaných a subjektivních významů, zkušeností a jednání,*“ (Adoni a Mane, 1984, s. 325).

1.2.2.1 Objektivní, symbolická a subjektivní sociální realita

Adoni a Mane (1984) vyčleňují tři základní typy realit, a to objektivní, symbolickou a subjektivní. *Objektivní realitu* chápou jako vnější svět existující mimo jednotlivce – svět kolem nás. Je daný fakty a lidé nepotřebují jeho další verifikaci. Realitu mohou zpochybnit,

ale rutinní jednání je ujišťuje o jejich existenci i interakci s druhými. *Symbolická realita* je jakákoli forma symbolického vyjádření objektivní reality. Může jít o umění, literaturu nebo mediální obsah. Jedinec může vnímat odlišné sféry symbolické reality a rozlišovat mezi odlišnými objekty, tvořenými v těchto mnohonásobných realitách. Posledním typem je *subjektivní realita*. Tu chápeme jako individuální realitu jednotlivce, kterou konstruuje objektivní a symbolická realita. Jedná se o objektivní svět, jak ho vnímáme (Adoni, Mane, 1984, s. 325 – 326).

Jedincova subjektivní realita je podle Adoni a Mane (1984) organizována podle vzdálenosti od os „tady a teď“. Chápeme je jako takzvané zóny relevance. V souladu s tím je realita vnímána na základě každodenních zkušeností jedince. Zóny relevance mohou být buď blízké, nebo vzdálené. Do *blízkých* řadíme ty prvky, se kterými člověk přichází do styku každý den, může jít například o rodinné příslušníky. *Vzdálené* zóny se skládají z abstraktnějších prvků, jedná se například o veřejné mínění zprostředkované médií.

Sociální prvky ve všech třech realitách je možné řadit ještě do mikro a makro úrovně v rámci společenského života. Záleží na tom, jak jsou vzdálené nebo blízké přímé zkušenosti. „*Jedná se o dialektický proces sociální konstrukce reality, který lze definovat jako systém skládající se ze dvou dimenzí, a to typu reality a vzdálenosti sociálních prvků od přímé zkušenosti,*“ (Adoni a Mane, 1984, s. 326-327).

Realitu je zapotřebí vnímat z pozice toho, koho se týká. Všechny tři reality i s jejich blízkými nebo vzdálenými zónami můžeme vysvětlit na příkladu úspěchu českého biatlonového týmu na zimních olympijských hrách v Soči 2014. Objektivní realitou je v tomto případě to, že čeští biatlonisté získali na olympiádě medaile. Pro Čechy se řadí do blízké relevance, například pro Nory do vzdálené. To, jaký pak máme na české biatlonisty názor, je subjektivní realita a symbolickou realitou pak chápe český biatlonový tým jako symbol hrdinství, národního úspěchu a hrdosti.

Stejné přirovnání můžeme použít i na příkladu největší české biatlonové hvězdy Gabriely Koukalové a na jejím zisku velkého křišťálového glóbu v sezoně 2015/2016.

1.3 Mediální logika

Podle Altheida (2014) je mediální logika ústředním prvkem procesu sociální konstrukce reality. Proto se jí věnujeme i v této diplomové práci. Mediální logika nabízí sociální perspektivy toho, co je považováno za normální a typické. „*Klíčovým prvkem*

mediace založené na mediální logice je to, že mediální instituce nepomáhají jen utvářet a řídit obsah každodenní činnosti, ale také to, že publikum tyto obsahy považuje za normální a používá je jako nástroje ve své realitě,“ (Altheide, 2014, s. 23).

Termín v roce 1979 definovali David Altheide a Robert Snow a vycházeli z předpokladu, že média mají vliv na vytváření obsahu. *„Masová média ovlivňují nejen podobu obrazů skutečnosti, ale i konstituci skutečnosti samé,*“ (Altheide, Snow, 1979). Mediální logiku chápeme jako soubor vnitřních pravidel, kterými se řídí při vytváření mediálních obsahů jednotlivé mediální organizace. *„Mediální logika je definovaná jako forma komunikace a proces, kterým média přenášejí a sdělují informace,*“ (Altheide, 2014, s. 22).

Základní princip mediální logiky spočívá podle Altheida (2014) v tom, že jednotlivé události a akce odrážejí informační technologie a specifická média, kterými se komunikace řídí. Komunikační pokyny jsou považovány za samozřejmé a slouží jako schéma, které řídí rutinní sociální interakce. Tato logika funguje stejně pro všechna média. Není to tak, že by se každé z nich řídilo svou vlastní.

Mediální logika se týká předpokladů pro vytvoření zpráv v konkrétním médiu. Altheide (2014) mezi ně řadí rytmus, gramatiku a formát. Poslední zmíněný je důležitý, protože může jednotlivá média od sebe rozlišovat a divák to své tak lépe pozná. V první publikaci zmínili Altheide a Snow (1979) i předpoklady mediální logiky, jako například dělba práce mezi specializovanými novináři, pracovní rutiny nebo časový rozvrh. Příkladem události kompatibilní s mediální logikou je pak tisková konference, která je plánována tak, aby termínem, místem a časem vyhovovala mediálním organizacím.

Vlivem masových médií na vytváření zpravodajských příspěvků se zabýval rovněž Daniel Boorstin (2012). Do konceptu mediální logiky lze díky němu proto zařadit i pojem „pseudoudálost“, nebo taky inscenovaná mediální událost. Boorstin (2012) se věnoval pokřivení reality, ke kterému dochází kvůli tomu, že média dávají přednost právě těmto uměle vykonstruovaným událostem před těmi, které se dějí spontánně a jsou společenským dopadem závažnější.

1.4 Mytologie

V mediální konstrukci reality se často pracuje s mýty. Jsou spoluvytvářeny při konstrukci jednotlivých příběhů. Velmi dobře jsou použitelné i v rámci mediální logiky.

Za jeden z nejstarších a nejopakovatelnějších mýtů lidstva bývá považován mýtus hrdiny. Při zkoumání mýtů ve zpravodajství definoval hrdiny jako jeden ze základních mýtů i James Lule (2001).

Za hrdiny lidé považovali bohy, válečníky nebo osoby, které jím nějakým způsobem pomáhaly. Dnes toto ztotožnění můžeme převést na současné filmové nebo sportovní hvězdy. S biatlonovým boomem se takovými hrdiny stali i členové českého biatlonového týmu. V následující podkapitole proto teorii a pojetí mýtu i mýtu ve sportu jednotlivými teoretiky vysvětlíme.

1.4.1 Mýtus podle Rolanda Barthese

Roland Barthes (1957) za mýtus považuje promluvu. Je podle něj systémem komunikace, sdělením. Francouzský teoretik byl přesvědčen o tom, že mýtem může být vše. Mýtus se totiž „*nedefinuje předmětem svého sdělení, ale tím, jakým způsobem toto sdělení vysvětluje,*“ (Barthes, 1957, s. 107). Mytologie musí mít podle Barthese (1957) historický základ. Aby se mohla ze skutečnosti stát promluva, musí mít nějaké dějiny. Mytičnost předmětů však netrvá věčně. „*Jisté předměty se stávají kořistí mýtické promluvy jen na okamžik a poté zmizí, k mytičnosti mezitím dospějí předměty jiné a zaujmou jejich místo,*“ (Barthes, 1957, s. 108).

Promluvu zakořeněnou v historii pak můžeme považovat za sdělení. Může být i jiného charakteru než ústní – vytvořená písmem, fotografií, filmem, divadlem nebo třeba sportem. Mýtická promluva je podle Barthese (1957) vytvořená z materie, která je už zpracována s ohledem na příslušnou komunikaci. Je nějakým způsobem signifikovaná.

1.4.1.1 Vztah označujícího a označovaného

Zkoumání mýtu se věnuje sémiologie. Podle Barthese (1957) je vědou o formách: „*Studuje signifikace nezávisle na jejich obsahu,*“ (Barthes, 1957, s. 110). Zároveň stanovuje vztah mezi dvěma členy – označujícím a označovaným. Ty jsou navzájem v ekvivalentním vztahu a spojením vytváří třetí člen, a tím je znak. „*Není to jeden člen následující za druhým, ale korelace, jež je spojuje: je zde tedy označující, označované a znak, který je celkem sdružujícím oba první členy,*“ (Barthes, 1957, s. 111).

Vztah označujícího, označovaného a znaku Barthes (1957) označuje jako Trojdimenzionální schéma. Mýtus je v tomto případě budován na základě sémiologického

řetězce, je sekundárním sémiologickým systémem. Primárním systémem rozumíme jazykovou rovinu. Teoretik postup vysvětluje následovně: „*Co je v primárním systému znakem (tj. celkem sdružujícím koncept a obraz), se v sekundárním systému stává prostým označujícím,*“ (Barthes, 1957, s. 113). Zjednodušeně se tento poslední člen stává prvním členem sekundárního, rozšířeného systému. Když nahlížíme na znak jako na třetího členu prvního systému, označujeme jej jako *smysl*. V momentě, kde se z něj stává první člen sekundárního systému, nazýváme jej *formou*.

K označujícímu (formě) v sekundárním systému přidáme označované, v tomto případě označované jako *koncept*. Jejich korelací získáme třetího členu v mýtu, a tím je *signifikace*.

1.4.1.2 Čtení mýtu

Čtení mýtu a jeho vnímání záleží na tom, jakým způsobem nahlížíme na jeho označující, které je zároveň smyslem v primárním systému a formou v sekundárním systému. Podle toho, zda se zaměříme na jedno nebo druhé, můžeme mýtus číst třemi různými způsoby – jako novinář, mytolog nebo čtenář (Barthes, 1957, s. 126).

Novinář je ten, kdo mýtus vytváří. Vychází z konceptu a hledá pro něj vhodnou formu. Označované (koncept) v tomto případě zaplní prázdné označující, tedy formu. Signifikace je pak doslovná. Druhý způsob, jakým můžeme mýtus číst, je z pozice *mytologa*. Ten jej dešifruje a nahlíží v něm nějakou deformaci. V tomto případě jasně odlišujeme smysl od formy. Ta jej deformuje. Ten, kdo pak mýtus prožívá jako pravdivý a neskutečný příběh, je *čtenář*. V tomto případě se soustředíme na označující mýtu jako na nerozlučné spojení smyslu a formy.

Pokud chceme pochopit, jak mýtus odpovídá zájmu společnosti, musíme na něj nahlížet třetím způsobem zaostření. „*Je to sám čtenář mýtů, který musí odhalit jejich hlavní funkci. Jakým způsobem přijímá mýtus v současné době? Pokud ho přijímá nevinně, proč by se mu měl vůbec předkládat? A pokud je jeho četba reflektovaná, jako je tomu u mytologa, k čemu je alibi, které je mu prezentováno?*“ (Barthes, 1957, s. 126 - 127).

1.4.2 Mýtus ve sportu

Francouzský teoretik se v dílčí kapitole věnoval i mýtu ve sportovním prostředí. Konkrétně jej zpracoval na příkladu wrestlingu.

Barthes (1957) wrestling nepovažuje za sport, ale za představení. Pro diváka je důležité to, co vidí. Úkolem zápasníka v tomto případě není zvítězit, ale provést ta gesta, která se od něj očekávají. *„Každý znak wrestlingu je tedy obdařen naprostou jasností, protože všechno je vždy třeba pochopit ihned,“* (Barthes, 1957, s. 16). Všechny postavy, pocity i průběh zápasu přirovnává k divadlu. *„Regulérní wrestling by sám o sobě vedl pouze k boxu či k judu, zatímco skutečný wrestling čerpá svou originalitu ze všemožných excesů, které z něj činí představení, a ne sport,“* (Barthes, 1957, s. 21).

U wrestlingu je podle Barthes (1957) srozumitelný každý okamžik, a ne trvání. Jeho rytmus je podle francouzského teoretika zcela odlišný než například u boxu. Konec boxerského zápasu je totiž *„suchý jako předložení důkazů“*, zatímco u některých zápasů ve wrestlingu může v jejich závěru dojít ke zrušení pravidel i zákonů žánrů. *„Všechno smete všeovládající zmatek, který přetéká do sálu a bez ladu a skladu se zmocňuje zápasníků, sekundantů, rozhodčího i diváků,“* (Barthes, 1957, s. 21).

Zápasníci wrestlingu jsou v ringu lidmi povýšeni na bohy. V průběhu zápasu demonstrují podle jeho vývoje buď svou bezmocnost a bolest, nebo triumf a hegemonii. Wrestling tím zpodobňuje mytologický zápas mezi Dobrem a Zlem. Vše v něm existuje bezvýhradně: *„není zde žádný symbol, žádná narážka, vše je podáno vyčerpávajícím způsobem; gesto v němž není nic nejasného, vyškrtává jakýkoli parazitní smysl a před publikum obřadně staví čistou a plnou signifikaci, okrouhlou jako Přírozenost,“* (Barthes, 1957, s. 23).

Sport coby zprostředkovatele sociálních mýtů vnímá také Richard Crepeau (1981). Mýty se podle něj zabývají symbolickými vztahy ve světě a vyjadřují určité hodnoty. Sport v jeho pojetí funguje jak v roli učitele, tak v roli tlumočnicka sociální reality. Atributy mýtu pak ztělesňují sportovci – hrdinové. Ti nám ukazují, jací bychom měli být, a na základě toho se jim pak snažíme podobat. Díky tomu je pak mýtus vnímán jako realita. Henry Fairlie (1978) tuto myšlenku ještě rozvíjí. Podle něj hrdinové nejsou pouze někým, koho obdivujeme. Snažíme se je také idealizovat. *„Hrdina má své vlastní velmi určité atributy, ale jsme to my, kdo jim dodává zvláštní význam. My rozhodujeme o tom, jestli má hrdina ty správné atributy pro to, aby se jím stal,“* (Fairlie 1978 in Crepeau, 1981: 24).

Myšlenku sportovců jako novodobých hrdinů zmiňuje i Aleš Sekot (2008). Podle něj se v roli hrdinů a celebrit objevovali sportovci už v 19. století, kdy došlo k rozvoji moderního sportu. Právě dovednosti a výkony při sportu jim zajistily uznání jak ze strany

veřejnosti, tak ze strany médií. „*Vynikající sportovci již mezi válkami figurovali principem kulturně kompenzační funkce jako následováníhodné vzory hodné následování překonávání neúspěchu na cestě dosahování životních úspěchů,*“ (Sekot, 2008, s. 116).

Podle Jana Děkanovského (2008) je neoddiskutovatelným faktem, „*že se někteří úspěšní sportovci stávají obecně známými osobnostmi a v některých případech se jejich oblíbenost a sláva mění ve svérázný kult,*“ (Děkanovský, 2008, s. 83). A pozornost hrdinství ve sportu věnuje i Lawrence Wenner (2013). Hrdina je podle něj částečně „skutečný“ a částečně „vymyšlený“. Touha diváků po hrdinských vyprávěních pak krmí takzvanou mediální bestii. Wenner (2013) zpracovává vývoj sportovce, kdy se z neznámého stal ikonou, a jeho následný pád. Mediální konstrukci mýtu hrdiny i jeho pádu pak stojí podle Wennera (2013) za to sledovat i z toho důvodu, že nám řekne hodně o naší kultuře a morálním zakotvení. Zjistíme, jakým způsobem jsou v mediálním rámci akcentované hodnoty dobra a zla.

Za rozvoj mýtu o sportovním heroismu mohou podle Sekota (2008) ve velké míře právě média. Se stoupající komercializací se sport stal součástí zábavního průmyslu. Ze zadních stran novin a časopisů se přesunul na titulky a sportovní přenosy dostaly větší prostor i v jiných médiích, například v televizi. Právě ta má podle Sekota (2008) největší zásluhu na „*všeobecné proslulosti*“ sportovců.

Roli médií, především televize, při konstrukci moderního sportovního hrdiny se zabýval i Gary Whanell (1992). Komercializace sportu byla podle něj na vzestupu zejména v 60. letech minulého století a pomohla otevřít nové komerční příležitosti (Whanell, 1992 in Boyle 2006, s. 41). Podle Sekota (2008) se ale v průběhu času role hrdinů mění. Celebrity se stávají zbožím a spotřebitelé své produkty stále častěji identifikují se jmény sportovců. „*Sportovní hvězdy se stále výrazněji podílejí na podpoře, propagaci tržních produktů,*“ (Sekot, 2008, s. 115). Mezi takovéto komerční hvězdy řadí Sekot (2008) například amerického basketbalistu Michaela Jordana.

V současné době rozvoji popularity a celebritizaci sportovců hodně napomáhá komunikace s fanoušky prostřednictvím sociálních sítí. Tímto tématem se ve své diplomové práci s názvem *Sebe prezentace českých sportovců na internetových sociálních sítích a její využití v masových médiích* z roku 2014 zabýval Ondřej Novotný. Novotný (2014) vysvětluje, že „*sportovci si výhody přítomnosti na sociálních sítích postupně začínají uvědomovat. Řada z nich je využívá proto, aby mohla oslovovat fanoušky přímo,*

aniž by musela zapojovat mainstreamová média,“ (Dart 2012, in Novotný, 2014 s. 20). Novotný (2014) také zmiňuje, že aktivita sportovců na sociálních sítích navíc pomáhá posilovat jejich značku, čímž se stává její nositel atraktivnějším pro sponzory.

To, že během velkých sportovních událostí se sportu v masmédiích prakticky nelze vyhnout zmiňuje i David Rowe (2015). Jeho každodenní mediální prezentace napomáhá diskusi mezi fanoušky, laiky, ale i odpůrci sportu. Sport má podle něj sklon k vytváření kolektivní mytologizace.

Mediální obraz sportovců se může časem proměnit. Podle Lawrence A. Wennera (2013) této změně u sportovních hvězd čelíme stále častěji. K těmto proměnám dochází, když sportovci překročí morální hranici, stanou se z nich například kriminálníci, užívají doping nebo začnou vést pochybný život. Přístup ke sportovcům jako k padlým hrdinům ale může být i prospěšný. Podle Wennera (2013) můžou sloužit jako ukázkový příklad toho, proč je například užívání drog špatné, jak je důležité umět se omluvit. Je však podstatné uvědomit si, že v životě jsou i jiné osoby hodné následování a nejen sportovci.

Hlavní roli v tomto případě hrají média. Ta jsou tím hlavním ukazatelem toho, co je morální. Mohou stanovit, co považovat za správné a naopak. Podle Wennera (2013) jsou sportovní média považovaná i za zdroj zábavy a hrají roli takzvaných „roztleskávačů“ pro své hvězdy. Média hrají významnou roli jak v privilegování atletů, tak v jejich devalvací. Zároveň rozhodují o tom, jestli „padlý hrdina“ dostane druhou šanci nebo ne.

1.4.2.1 Mytologie zimních sportů podle Jana Děkanovského

Děkanovský (2008) na mýtus nahlíží prostřednictvím amerického mediálního teoretika Johna Fiskeho. Na základě jeho takzvaného *kulturního textu* vychází z předpokladu, že obsah masových médií je polysémický, a tím pádem se nabízejí různé možnosti jeho čtení. Záleží pouze na příjemci mediálního obsahu, tedy na čtenáři.

Každý z nich pak vnímá jednotlivé sportovní události po svém. V jejich průběhu ale na každého cílí jednotlivé příznaky, které čtenářům napovídají, jak obsah číst. „*Pro každodenní kontakt diváka s ikonou jsou její atributy vtěleny do stručných a snadno zapamatovatelných přívlastků a sloganů, které posléze generují ve více či méně otřepaná klišé,*“ (Děkanovský, 2008, s. 83).

Divákovi následně stačí slyšet některý z těchto přívlastků a je schopný si k němu dosadit i jméno konkrétního sportovce. Jako příklad Děkanovský (2008) uvádí spojení

naganský Bůh, pod kterým po zisku zlaté medaile na Zimních olympijských hrách v Naganu v roce 1998 byl známý hokejový brankář Dominik Hašek. Pokud zůstaneme u této události, můžeme využít jako příklad i samotné označení *Nagano*, po kterém si Češi vybaví právě zlaté tažení českých hokejistů. Přívlastky se proto nemusí vztahovat pouze k osobě, ale i ke konkrétní události.

Sdílení těchto sportovních okamžiků pak spojuje čtenáře s jejich hrdiny a vzory. Právě ve spoluprožívání sportovních zážitků můžeme podle Děkanovského (2008) nalézt mytologický základ. Je ale potřeba si uvědomit, že žádný z těchto příběhů není nový nebo originální. Člověk, který o něm vypráví, jen opakuje, co už někdy někde slyšel. „*Je tedy jasné, že i zdánlivě moderní a originální příběhy současných sportovců existovaly již dříve v jiných podobách a jsou roztroušeny v celém trvání historie lidstva,*“ (Děkanovský, 2008, s. 84).

Největší skupina lidí přichází do kontaktu se sportem prostřednictvím masových médií, nejčastěji televize. Přímý televizní přenos ale podle Děkanovského (2008) není objektivní, je otázkou volby a manipulace. „*Televizní kamery, které snímají sportovní utkání, provádějí selekci událostí, některé aspekty události opomíjejí, na jiné se soustředí pozornost, mění perspektivu apod.,*“ (Děkanovský, 2008, s. 35).

Divák se tedy v televizi dívá na to, co mu chce ukázat režisér. Událost mu není zprostředkována, ale interpretována. Mediální prezentace sportu nabízí divákům jak autentický přenos sportovního výkonu, kdy je divák svědkem celého průběhu, tak nějaký příběh. Kombinací obou aspektů podle Děkanovského (2008) vzniká *autentický (nefiktivní) narativ*, tedy skutečný příběh.

1.4.2.1.1 Zimní olympijské hry 1998 v japonském Naganu a sportovní kariéra Kateřiny Neumannové

Vznik sportovního mýtu můžeme vysvětlit na dvou mediálně prezentovaných událostech, se kterými Děkanovský (2008) pracuje. Jednou z nich jsou již zmíněné Zimní olympijské hry 1998 v japonském Naganu, kde čeští hokejisté získali zlaté medaile. Druhým příkladem je sportovní kariéra české lyžařky a zlaté olympijské medailistky Kateřiny Neumannové.

V případě olympijského šampionátu vychází Děkanovský (2008) z pojetí moderní mytologie teoretika Mircea Eliadeho (1998). Poukazuje na to, že i v moderní společnosti

lze nalézt projevy mytického chování. Mýtus definuje jako skutečný příběh, který nastal na počátku času a je vzorem pro lidské chování. Podle Eliadeho (1998) patří mezi základní rysy mýtu *prezentace příkladného vzoru, opakování, zrušení světského času a splynutí s časem prvotním* (Eliade 1998 in Děkanovský, 2008: 86). Příkladné vzory Eliade (1998) objevuje ve skutečných i ve vymyšlených hrdinech. Do této kategorie patří například filmové postavy nebo váleční hrdinové, ale i současní sportovci. Mytologický základ dále nalezneme i ve fenoménu spoluprožívání sportovní události. V tomto případě dochází ke zrušení světského času a splynutí s časem odlišným.

Naplnění těchto Eliadeho rysů můžeme nalézt na příkladu zimních olympijských her 1998 v japonském Naganu. Všechna hokejová klání probíhala s obrovskou intenzitou a v soustředěném čase. Mytologický základ má i spoluprožívání zápasů českými diváky u televizních obrazovek. „*Tak trochu doslovnou roli ve snaze moderního člověka „vyjít ze své historie a prožívat odlišný časový rytmus“ sehrál v tomto konkrétním případě i fakt, že se kvůli časovému posunu mezi Japonskem a Evropou odehrála většina utkání v ranních hodinách našeho času,*“ (Děkanovský, 2008, s. 117). Divák tím pádem porušil časový rytmus každodennosti. Shlukováním na veřejných místech u obrazovek, například na Staroměstském náměstí v Praze, fanoušci umocňovali i pocit sounáležitosti a participace na výstupu z času.

Vítězství českých hokejistů lze interpretovat i pomocí mytologického konceptu Rolanda Barthes. V primárním významu chápeme zápasy jako sérii sportovních střetnutí s vítězným koncem a ziskem zlaté medaile. V sekundárním významu se triumf hokejového mužstva stal triumfem malého národa nad ostatními týmy ze zámoří a z Ruska (Děkanovský, 2008, s. 117-118).

Na příkladu sportovní kariéry české běžkyně na lyžích Kateřiny Neumannové pak Děkanovský (2008) vysvětluje vznik *autentického narativu*, tedy skutečného příběhu. Kateřina Neumannová byla na začátku kariéry úspěšnou lyžařkou, ale k medailím z mistrovství světa ji stále chyběla ta nejcennější z olympiády. Ve své sbírce měla stříbro a bronz z olympiády v Naganu v roce 1998. V roce 2002 obdržela zpětně stříbro poté, co se prokázal doping ruských závodnic na olympiádě v Salt Lake City. Na porušování pravidel v ruské reprezentaci přitom dlouhou dobu poukazoval trenér Neumannové Stanislav Frühauf. „*Tento příběh křivdy a potenciální pomsty připoutal značnou pozornost české veřejnosti,*“ (Děkanovský, 2008, s. 39).

Příběh české lyžařky gradoval po jejím návratu z mateřské dovolené, kdy se dokázala velice rychle dostat zpět do formy. Získala titul mistryně světa a jejím cílem byly zimní olympijské hry 2006 v Turíně. V závěru závodu na 30 kilometrů volnou technikou Kateřina Neumannová dokázala to, v co každý český fanoušek doufal. V posledních metrech závodu předjela své soupeřky a získala zlatou olympijskou medaili. „*Její příběh, plný proher i dílčích úspěchů vyvrcholil v jejím posledním olympijském závodě, do něhož navíc vstupovala z nevýhodné pozice. Závěrečný elektrizující finiš, (...), se tak stal happy-endem příběhu,*“ (Děkanovský, 2008, s. 41). Strhující příběh ještě podtrhlo objetí Neumannové v cíli s její malou dcerou.

1.4.2.1.2 Proměna mediálního obrazu některých aktérů zimních olympijských her 1998 v Naganu

Jak ukazuje pojetí *padlých hrdinů* od Lawrence Wennera (2013), mediální obraz sportovních událostí, nebo sportovních hvězd se může v čase proměnit. V českém sportovním prostředí jsou takovým důkazem právě zimní olympijské hry v Naganu v roce 1998. Na práci Děkanovského navazuje v roce 2019 Alice Němcová Tejkalová. Jeho koncept rozpracovává ve studii *Twenty Years After: Czech Heroes and Fallen Heroes of the Nagano 1998 Olympic Games*. Zatímco Děkanovský (2008) zachází pouze s vítězstvím v Naganu, Tejkalová se věnuje následné transformaci mediálního pokrytí některých hokejistů a sleduje změny mezi jejich rámcováním jako hrdinů, a poté padlých hrdinů.

Tejkalová (2019) vysvětluje, že české mediální zpravodajství hrálo velkou roli při vzniku takzvané „Naganománie“, ale také se podílelo na pozdějším společenském pádu některých z těchto hrdinů. Detailně se zabývá mediálním obrazem tří hokejistů, Dominika Haška, Jaromíra Jágra, Vladimíra Růžičky, v roce 1998 a v průběhu následujících dvaceti let.

Tejkalová (2019) vychází z konceptů *padlých hrdinů* Lawrence Wennera z roku 2013. Zmiňuje, že je úkolem novinářů hrát roli hlídacích psů a zaměřit se na pochybení sportovců. Změna ve stylu psaní a přístupu novinářů ke sportovci, od čirého obdivu k ztracení, je ale pozoruhodná. Analýzu proměny mediálního obrazu vybraných hokejistů Tejkalová (2019) sledovala v šesti tradičních českých denících, a to v Blesku, Hospodářských novinách, Lidových novinách, Mladé frontě DNES, Právu a Sportu.

Mediální pokrytí všech tří sportovců se vyvíjelo v souvislosti s jejich životními

příběhy. Z výsledků analýzy Tejkalové (2019) tak vychází, že mediální reprezentace dvou hrdinů z Nagana se časem proměnila negativně. Dominik Hašek a Vladimír Růžička začali být prezentováni negativním způsobem a stali se z nich „padlí hrdinové“. Příběhy o Dominiku Haškovi se změnily v momentě, kdy v roce 2003 bývalý brankář během zápasu v inline hokeji napadl soupeře. V případě Vladimíra Růžičky pak za jeho mediální pokles mohla zpronevěra peněz. Média také věnovala pozornost jeho vztahu s bývalou tanečnicí. Růžička ale dostal u médií i takzvanou druhou šanci. Novináři se opět věnují jeho trenérské kariéře. Mediální obraz Dominika Haška je podle Tejkalové (2019) ambivalentní, což souvisí i s propagací jeho podnikatelských aktivit.

„Jen v případě Jaromíra Jágra lze hovořit o neustálém nárůstu pozitivního mediálního rámcování,“ (Tejkalová, 2019, s. 96). Jágr se v očích médií i fanoušků během dvaceti let transformoval v jednoznačně kladného hrdinu.

1.5 Biatlon

Hlavním tématem této diplomové práce je český biatlonový tým. Proto v této kapitole nastíníme vývoj biatlonu od počátků, až po biatlonový boom v České republice, který skupina kolem trenéra Ondřeje Rybáře zahájila v roce 2012, a vyvrcholil o dva roky později. Při popisu biatlonového vývoje vycházíme primárně z knihy Josefa Trojana (2014) *Biatlon: 1923-2014 od vojenských hlídek k biatlonu*.

Podle Trojana (2014) můžeme počátky biatlonu, fungujícího na současných principech, zaznamenat už ve druhé polovině 18. století. V roce 1767 se první závody v biatlonu konaly na švédsko-norských hranicích a soupeřily proti sobě pohraniční hlídky. Závody probíhaly pravidelně a ke střelbě se na počátku vývoje biatlonu používaly lovecké kulovnice a velkorážné pušky. Závodníci stříleli na terče vzdálené v rozmezí od 100 do 300 metrů.

Na olympijských hrách se biatlon poprvé objevil v Chamonix ve Francii v roce 1924, jeho první pravidla pak o 31 let později. *„Biatlon se jako samostatná sportovní disciplína objevila na Mistrovství světa (sic!) až v roce 1958 v rakouském Saalfeldenu, olympijskou premiéru si pak odbyl v roce 1960 na VIII. Zimních olympijských hrách (sic!) v americkém Squaw Valley,“* (Trojan, 2014, s. 9). Ženy poprvé závodily na mistrovství světa v Chamonix v roce 1984. Největší rozvoj pak biatlon zaznamenal v roce 1993, kdy vznikla samostatná mezinárodní federace IBU (International Biathlon Union).

V Československé socialistické republice byl biatlon oficiálně uznán v roce 1960. Svazarm biatlon přijal mezi své činnosti a zařazen byl do odbornosti „masové branné sporty.“ Své síly čeští závodníci na mezinárodní scéně změřili až v roce 1965 na mistrovství světa mužů ve velkorážném biatlonu v norském Elverumu. Na olympiádu se pak poprvé podívali o tři roky později v Grenoblu.

První velké úspěchy v novodobé historii českého biatlonu přišly na přelomu tisíciletí. V roce 2003 se například stala Kateřina Holubcová mistryní světa v závodě na 15 kilometrů. Zdeněk Vítek slavil na stejném podniku bronz. O dva roky později se ze zisku světového mistrovského titulu radoval i Roman Dostál. Na mistrovství světa v rakouském Hochfilzenu dojel první ve vytrvalostním závodě na 20 kilometrů.

Biatlonový boom, který v České republice stále trvá, začal v roce 2012. Odstartoval jej Jaroslav Soukup, který na mistrovství světa v Ruhpoldingu skončil třetí ve vytrvalostním závodě na 20 kilometrů. Poté začala úspěšná sezona 2012-2013, ve které se zrodila *biatlonová hvězda* Gabriela Koukalová. Ve slovinské Pokljuce na podniku světového poháru získala postupně zlatou, stříbrnou a bronzovou medaili. O rok později na domácím mistrovství světa v Novém Městě na Moravě byla smíšená štafeta ve složení Veronika Vítková, Gabriela Koukalová, Jaroslav Soukup a Ondřej Moravec třetí.

V té době stoupala biatlonová horečka v Čechách. „*Pro Českou republiku, pro všechny milovníky biatlonu a sportovní fanoušky se Mistrovství světa (sic!) v Novém Městě na Moravě stalo velkým svátkem,*“ (Trojan, 2014, s. 137). Její další růst podpořil ziskem individuální zlaté medaile Ondřej Moravec během světového poháru v Holmenkollenu. A následně i Gabriela Koukalová v Chanty-Mansijsku. Jak ve sprintu, stíhacím závodě i v závodě s hromadným startem skončila první.

Úspěchy české reprezentace na sebe nenechaly čekat ani v následující sezoně 2013-2014. Smíšená štafeta vyhrála ve švédském Östersundu, Gabriela Koukalová ve vytrvalostním závodě na 15 kilometrů v rakouském Hochfilzenu. Ve sprintu se ze stříbra radovala pro změnu Veronika Vítková.

Pomyslnou třešničku na dortu a biatlonové šílenství v Česku dovršily zimní olympijské hry v Soči 2014. „*Pro český biatlon skončily hry historickým úspěchem, když reprezentanti přivezli tři stříbrné a dvě bronzové medaile,*“ (Trojan, 2014, s. 148). Medailistou se stal Jaroslav Soukup, který ve sprintu skončil na třetím místě. Ve stíhacím závodě se k němu ziskem stříbrné medaile připojil i Ondřej Moravec, který svou sbírku

v závodě s hromadným startem rozšířil ještě o bronz. Medaili přidala i Gabriela Koukalová, která skončila v závodě s hromadným startem druhá. Nejúspěšnější olympijské hry z pohledu biatlonu pak zakončila smíšená štafeta ziskem stříbrné medaile.

Po olympijských hrách už nebylo pochyb o tom, že se biatlon stal národním sportem. „*Češi se stali po posledních dvou sezonách jednou ze světových biatlonových velmocí. A to nejen závodnickou, ale i diváckou,*“ (Trojan, 2014, s. 160).

Trojan (2014) vývoj biatlonu popisuje pouze do roku 2014. Pro tuto diplomovou práci je ale stěžejní zmínit i nejdůležitější okamžiky následujících čtyř let. Protože toto období zatím žádný autor teoreticky nezpracoval, budeme vycházet z jednotlivých mediálních výstupů.

Úspěchy českého biatlonového týmu následovaly také v sezoně 2014/2015. Na mistrovství světa v Kontiolahti v roce 2015 vybojovala smíšená štafeta ve složení Veronika Vítková, Gabriela Koukalová, Michal Šlesinger a Ondřej Moravec zlatou medaili.⁴ Moravec na šampionátu získal i stříbro⁵ a bronz⁶ v individuálních závodech a druhou příčku obsadila ve vytrvalostním závodě i Gabriela Koukalová.⁷ Ženská štafeta pak získala za celosezonní výsledky malý křišťálový globus.

Sezona 2015/2016 byla zlomová především pro Gabrielu Koukalovou. Ve Světovém poháru skončila čtrnáctkrát na stupních vítězů a na konci sezony se radovala z velkého křišťálového globu za celkové prvenství ve Světovém poháru.⁸ Do sbírky si přidala také tři malé křišťálové globy za vítězství v hodnocení sprintu, stíhacího závodu a závodu s hromadným startem. Na mistrovství světa v Oslu v roce 2016 čeští reprezentanti nezískali

⁴ MACEK, Tomáš a NOVOTNÝ, Ondřej. 2015. Dokonalý biatlonový úvod: Češi získali zlato ve smíšené štafetě! In: idnes.cz [online] 5. 3. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/biatlon-ms-konti...tlon.aspx?c=A150305_110956_biatlon_rou.

⁵ VÁVRA, Aleš a Sport. 2015. Senzace! Moravec si v posledním závodě dojel pro stříbro. In: aktualne.cz [online] 15. 3. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <http://sport.aktualne.cz/ou-to-je-skod...ou/r~60fe1674cb0f11e4994f002590604f2e/>.

⁶ (Sport). 2015. Další medaile! Moravec bere bronz z vytrvalostního závodu. In: aktualne.cz [online] 12. 3. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <http://sport.aktualne.cz/dalsi-medaile...du/r~f76d1b54c8d611e4875c002590604f2e/>.

⁷ (ČTK, iSport.cz). 2015. Soukalová má STRÍBRO! O zlato ji na MS připravila neznámá Ruska. In: isport.cz [online] 11. 3. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <http://isport.blesk.cz/clanek/230313/s...lato-ji-na-ms-pripravila-neznama-ruska>.

⁸ (Sport). 2016. Soukalová má velký křišťálový glóbus! Ve stíhačce dojela čtvrtá. In: aktualne.cz [online] 19. 3. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <http://sport.aktualne.cz/biatlon/r~e3dcfa3aedcb11e59d7b0025900fea04/>.

žádnou medaili.⁹ Reputaci si ale napravili hned na tom následujícím v rakouském Hochfilzenu v roce 2017. Gabriela Koukalová se na šampionátu radovala poprvé v kariéře ze světového mistrovského titulu. První příčku obsadila ve sprintu.¹⁰ Ve stíhacím závodě skončila třetí¹¹ a ve vytrvalostním druhá.¹² Na mistrovství světa se dařilo také Ondřeji Moravci, který získal stříbro ve vytrvalostním závodě. Od zlata ho dělily pouhé dvě vteřiny.¹³ Koukalová sezonu 2016/2017 zakončila jako druhá žena v hodnocení Světového poháru.

Jak později média informovala, byla to pro českou reprezentantku poslední závodní sezona. Do té následující už kvůli bolestem lýtek nenastoupila a přišla tak o šanci startovat na olympijských hrách v Pchjongjangu v roce 2018.¹⁴ První zprávy o jejich zdravotních problémech se v českých médiích začaly objevovat na přelomu září a října v roce 2017.

Čeští biatlonisté ale i přes absenci Gabriely Koukalové získali na posledních olympijských hrách dvě medaile. Na třetí příčce skončila ve sprintu Veronika Vítková¹⁵ a ve stejné disciplíně získal stříbro i Michal Krčmář.¹⁶

V následující sezoně 2018/2019 se výsledkově dařilo především Markétě Davidové. V sezoně stála na stupních vítězů celkem pětkrát. Z pódiového umístění se radovaly ale i Lucie Charvátová, Eva Puskarčíková a Veronika Vítková. Gabriela Koukalová svou

⁹ KUCHARŤ, Ondřej. 2016. Proč zůstali Soukalová a spol. bez medaile? Chybovali v nejméně vhodných chvílích. In: aktualne.cz [online] 14. 3. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <http://sport.aktualne.cz/proc-zustali-...-v/r~f276121ee9c711e5bb3a0025900fea04/>.

¹⁰ (kez). 2017. Královna Koukalová slaví zlato na mistrovství světa! In: sport.cz [online] 10. 2. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <https://www.sport.cz/clanek/853493-kra...-slavi-zlato-na-mistrovstvi-sveta.html>.

¹¹ (kez). 2017. Koukalová má druhou medaili, ve stíhačce skončila třetí. In: sport.cz [online] 12. 2. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <https://www.sport.cz/clanek/854019-kou...edaili-ve-stihacce-skoncila-treti.html>.

¹² (iSport.cz, ČTK). 2017. Skvělá Koukalová na MS v biatlonu vybojovala stříbro na 15 km. In: isport.cz [online] 15. 2. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <http://isport.blesk.cz/clanek/294325/s...v-biatlonu-vybojovala-strebro-na-15-km>.

¹³ (kez). 2017. Fantastický Moravec si vystřílel na MS stříbro! Od titulu ho dělily jen tři vteřiny. In: sport.cz [online] 16. 2. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <https://www.sport.cz/clanek/855426-fan...-titulu-ho-delily-jen-tri-vteriny.html>.

¹⁴ (kez). 2018. Je rozhodnuto! Koukalová na olympiádu nemůže, ukončila celou sezónu. In: sport.cz [online] 12. 1. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <https://www.sport.cz/clanek/951183-je...iadu-nemuze-ukoncila-celou-sezonu.html>.

¹⁵ (dh). 2018. První medaile pro Česko! Biatlonistka Vítková získala bronz. In: sport.cz [online] 10. 2. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <https://www.sport.cz/clanek/960055-prv...iatlonistka-vitkova-ziskala-bronz.html>.

¹⁶ (lik). 2018. Česká fantazie! Krčmář vybojoval na olympiádě stříbro. In: sport.cz [online] 11. 2. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <https://www.sport.cz/clanek/960487-ces...ar-vybojoval-na-olympiade-strebro.html>.

sportovní kariéru definitivně ukončila v květnu 2019.¹⁷

¹⁷ TOMÍČEK, Matěj (2019). Koukalová ukončila kariéru. Je načase vydat se na další životní etapu, říká. In: idnes.cz [online] 28. 5. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/sport/biatlon/gabriela-koukalova-konec-kariery.A190528_091217_biatlon_mt2.

2 Metodologie

Cílem diplomové práce je představit způsob, kterým média informovala o českém biatlonovém týmu v letech 2012 až 2018. Poukázat na základě teorií mediálního konstruktivismu a mýtu na to, že média mohla napomáhat vykonstruování představy o „ideálním“ biatlonovém týmu a vytvořit mýtus dokonalých vztahů uvnitř něj. Výzkumná část se věnuje analýze vybraných internetových článků, které online média ve sledovaném období o biatlonu vydala. Sledujeme především způsob referování o biatlonovém týmu jako celku, ale i zmínky o vzájemných vztazích, náladě v týmu a společných akcích. K analýze použijeme kvalitativní obsahovou analýzu rozšířenou o jazykovou analýzu diskurzu. V této kapitole obě zvolené metody představíme.

2.1 Kvalitativní způsob výzkumu

První z výzkumných metod je kvalitativní obsahová analýza. Podle Jana Hendla (2016) „*neexistuje jediný uznávaný způsob, jak vymezit nebo dělat kvalitativní výzkum,*“ (Hendl, 2016, s. 45). Označení kvalitativní výzkum totiž můžeme využít pro rozdílné přístupy. Z toho vyplývá i jeho pružný a nestrukturovaný charakter. Hendl (2016) práci kvalitativního výzkumníka přirovnává k činnosti detektiva. Výzkumník si sice na začátku zvolí výzkumné téma a otázky, ale v průběhu samotné analýzy je pak může ještě modifikovat nebo doplňovat.

Proměnlivý charakter reality, analyzované pomocí kvalitativního výzkumu, zmiňuje i Renata Sedláková. Podle Sedlákové (2014) je kvalitativní přístup zkoumání interpretativní, což znamená, že „*realita je průběžně vytvářena jednajícími individui, která v něm žijí a připisují mu významy*“ (Sedláková, 2014, s. 48).

Hsieh a Shannon (2005) považují obsahovou analýzu mezi výzkumníky za široce užívanou metodu, protože je jednou z mnoha výzkumných metod vhodných k analýze dat. Ta mohou být v psané, slovní nebo elektronické podobě. Výzkumníci využívající kvalitativní obsahovou analýzu se při výzkumu zaměřují na charakteristiku jazyka s důrazem na obsah a význam textu (Hsieh, Shannon, 2005, s. 1278). Berger (2014) zmiňuje, že kvalitativní přístup se při výzkumu textů zaměřuje na jeho vlastnosti a na vlastnosti, které ho odlišují od ostatních. S termínem „kvalita“ podle něj souvisí prvek hodnocení, úsudku a vkusu (Berger, 2014, s. 26.).

2.1.1 Kvalitativní obsahová analýza

Hendl (2016) s kvalitativním výzkumem spojuje několik různých přístupů, které považuje za základní. Tato diplomová práce se zabývá zkoumáním dokumentů. Ty mohou být napsané nebo zaznamenané. Jsou to knihy, novinové články, záznamy projevů, deníky, plakáty nebo obrazy. Zkoumání dokumentů má podle Hendla (2016) dvě hlavní výhody, a to rozmanitost a menší možnost zkreslení. Subjektivita výzkumníka v tomto případě hraje roli jen při výběru dokumentů, ale už ne při výběru informací, které jsou v nich obsaženy. Kvalitativní obsahová analýza dokumentů totiž „*otevřít přístup k informacím, které by se jiným způsobem těžko získaly. Data nejsou vystavena působení zdrojů chyb nebo zkreslení, jež vznikají při uskutečňování rozhovorů nebo pozorování, měření a testování*“ (Hendl, 2016, s. 132).

Analýzu dokumentů výzkumník zahájí definicí výzkumné otázky. Tu může během sběru a analýzy dat modifikovat nebo doplňovat. Díky tomu nevznikají v průběhu výzkumu jen výzkumné otázky, ale i hypotézy nebo nová rozhodnutí, jak zvolený výzkumný plán modifikovat a pokračovat při sběru dat i jejich analýze. Poté si výzkumník definuje, co bude považovat za dokument. Vyhledává a analyzuje informace, které přispívají k osvětlení výzkumných otázek. Analýza dat a jejich sběr pak probíhají současně. Získané informace analytik následně posoudí a interpretuje výsledky zaměřené na hledání odpovědi na výzkumnou otázku (Hendl, 2016, s. 50, 132).

2.2 Analýza diskurzu

Kvalitativní obsahovou analýzu jednotlivých článků jsme rozšířili o jazykovou analýzu diskurzu. Díky ní neanalyzujeme pouze samotné texty, ale také jejich vzájemnou provázanost a kontext, ve kterém byly publikovány. Vycházíme ze Sedlákové (2014), která uvádí, že „*význam mediálních sdělení lze rekonstruovat nejen s omezením na jednotlivé texty, ale i vzhledem k jejich širokému kontextu, významům a dalším textům, jež jsou součástí dané kultury,*“ (Sedláková, 2014, s. 426). Takto vnímají analýzu diskurzu i Tomáš Trampota s Martinou Vojtěchovskou (2010). Podle autorů „*jde analýza diskurzu nad rámec jednotlivých textů*“ a dlouhodobý diskurz v sobě může zahrnovat řadu textů s různými vzájemnými vztahy (Trampota, Vojtěchovská, 2010, s. 170).

Pro analýzu diskurzu je klíčové jeho chápání. Sedláková (2014) identifikuje dvě jeho pojetí, a to lingvistické a sociologické. V této diplomové práci na něj nahlížíme skrze

lingvistické pojetí, to označuje jako diskurz „*jakoukoli řečovou událost nebo text delší než věta,*“ (Sedláková, 2014, s. 430). Podle Trampoty s Vojtěchovskou je diskurz zjednodušeně řečeno „*sada textů, psaných i vyřčených, k určitému tématu kolujících ve společnosti, které se vzájemně podílejí na budování významu,*“ (Trampota, Vojtěchovská, 2010, s. 170).

Analýza diskurzu je podle Sedlákové (2014) obtížnou technikou výzkumu a neexistuje univerzální návod, jak postupovat. „*Analýza diskurzu je postavená na interpretaci*“ (Sedláková, 2014, s. 438). Záleží tak na výzkumníkovi a na jeho interpretacích. Ten by měl být zároveň otevřený protichůdným názorům. Analýza diskurzu se řadí mezi kvalitativní přístupy a pracuje proto s omezeným vzorkem. Podle Sedlákové (2014) musí výzkumník dobře znát data a mít snahu jim porozumět a pravdivě je interpretovat na základě širšího kontextu (Sedláková, 2014, s. 439).

2.2.1 Jazyková analýza diskurzu

Při jazykové analýze diskurzu je důležité zaměřit se na to, co bylo řečeno a co nikoli. Podle Rogera Fowlera (1991) jsou diskurzy „*systematicky organizované soubory prohlášení, které vyjadřují významy a hodnoty instituce. Definiují, popisují a vymezují, co je a co není možné sdělit,*“ (Fowler, 1991, s. 42). Zároveň diskurzy poskytují soubor možných výroků o dané oblasti a dávají strukturu způsobu, v jakém se má o konkrétním tématu mluvit. Důležitá je také pozice autora. Ten rozhoduje o tom, kterým událostem nebo tématům bude v textech přikládán větší význam.

V této diplomové práci využíváme také kritickou analýzu diskurzu, kterou definuje Norman Fairclough (1995). Termín *kritická* v tomto pojetí chápe tak, že používání jazyka je spojeno s příčinami a následky, které za normálních podmínek nemusíme znát. Fairclough (1995) zdůrazňuje, že „*spojení mezi používáním jazyka a výkonem moci není lidem často zřejmé, přesto se při bližším zkoumání jeví jako životně důležité,*“ (Fairclough, 1995, s. 54). Jazyk a společnost jsou totiž v oboustranném vztahu a navzájem se formují.

Fairclough (1995) definuje tři základní konstitutivní aspekty diskurzu: **1) sociální identitu, 2) sociální vztahy, 3) systém znalostí a věření** (Fairclough, 1995, s. 55). Znamená to, že jakýkoli text přispívá k utváření společnosti a kultury.

2.2.1.1 Faircloughův přístup k analýze diskurzu

Kritická analýza diskurzu je vztahem mezi třemi dimenzemi komunikační události, které Fairclough (1995) nazývá **text**, **praxe diskurzu** a **sociokulturní praxe**. Text může být psaný nebo mluvený, diskurzí praxí pak myslí proces výroby textu a jeho spotřeby a sociokulturní dimenzi definuje jako společenské a kulturní dění, kterého je komunikační událost součástí.

Fairclough (1995) se zaměřuje na to, jak jsou události, situace, vztahy a lidé zastoupeny v textech. *„Základním předpokladem je, že média prostřednictvím textů nezrcadlí realitu, jak se někdy naivně předpokládá. Ale představují verze reality způsobem, který závisí na sociálních pozicích, zájmech a cílech těch, kdo je vytváří,“* (Fairclough, 1995, s. 103-104). Jednotlivé rozdíly v realitě jsou způsobeny na různých úrovních v procesu výroby textu. Analýza textu se tedy zaměřuje na přehled toho, jaká rozhodnutí jsou učiněna: *„co je v textu zahrnuto a co je vyloučeno, co je v popředí a co na pozadí, co je tematizováno a co ne, jaké typy procesů a kategorií jsou čerpány, aby reprezentovaly události a podobně,“* (Fairclough, 1995, s. 104).

Fairclough (1995) v textech vyčleňuje dva základní aspekty reprezentace. První z nich se zabývá tím, jak jsou události, vztahy a situace reprezentovány, jaké možnosti byly z různých typů procesů, účastníků a okolností vybrány. Diskurz podle něj může být buď **reprezentovaný**, nebo **reprezentující**. Co se v jednom textu může objevit jako událost pouze zprostředkovaná novinářem (reprezentující), se v druhém textu může objevit jako událost podložená argumenty a vyjádřením přímých účastníků události (reprezentovaná). Druhým aspektem reprezentace je návaznost jednotlivých vět. Zde si Fairclough (1995) pokládá dvě zásadní otázky. Za prvé ho zajímá, jak jsou jednotlivé věty sloučené, jaký mají vztah a jaké v rámci textů používají formy argumentů. Za druhé se na text dívá z globálního hlediska. Zajímá ho, zda autor při tvorbě textu vychází z obecného schématu nebo volí alternativní postupy.

Na obou úrovních vidí Fairclough (1995) jako hlavní problém návaznost. Zaměřuje se na to, co předchází nebo co následuje a proč. Důležitá je i sekvence témat. Zásadní je to, *„který prvek ve větě je tematizovaný a umístěný do výchozí pozice a proč,“* (Fairclough, 1995, s. 105). Fairclough (1995) se podrobně věnuje jazykové stránce diskurzu. Tomu, jak jsou vlastnosti a rozdíly diskurzu zachyceny jazykem, tedy slovní zásobou, metaforami nebo gramatikou. Zároveň pak specifiky možností reprezentace v jednotlivých diskurzech.

Podle Fairclougha (1995) analýza reprezentace pojednává zejména o tom, co je v textu přítomné, důležité je nicméně zaměřit se také na to, co v něm chybí. Autor vyčlenil škálu přítomnosti a nepřítomnosti v textech. Jde od absence až k úplnému zvýraznění: „*nepřítomný – předpokládaný – upozaděný – zvýrazněný*“, (Fairclough, 1995, s. 106). Pokud je něco **předpokládané**, tak je to pouze ve významu textu. To znamená, že to z něj dokážeme vyčíst, ale není to explicitně zmíněné. Naopak pokud je nějaká informace přítomná v textu, může být buď informačně upozaděná, nebo zvýrazněná. Každý text je podle Fairclougha (1995) kombinací explicitního významu – co je právě řečeno, a implicitního významu – co není řečeno, ale my to předpokládáme.

2.3 Výzkumný vzorek

Diplomová práce se zabývá mediální konstrukcí ideálního biatlonového týmu. Pro získání informací o tom, jak se média potenciálně podílela na vytváření mýtu o harmonickém vztahu v českém celku, využíváme sportovní články z online médií. Pro výzkumné účely používáme texty z webových stránek – sport.cz, iSport.cz, sport.idnes.cz a sport.aktualne.centrum.cz. Analyzované články jsou z období sedmi let od 1. ledna 2012 do 31. prosince 2018. Ve zvoleném období zažil český biatlon boom a články se na internetu objevovaly pravidelně.

Výzkumný vzorek jsme získali prostřednictvím elektronického archivu mediálních zpráv v České republice Newton MediaSearch. Vyhledávaným termínem bylo slovo „*biatlon*“. Vyhledávač nám nabídl celkem 3 925 článků. Z toho jsme 1159 posoudili jako relevantních pro naši analýzu (podrobnější popis sběru dat a výběru textů viz podkapitola 2.4).

2.3.1 Internetové sportovní deníky

Články z online médií nám umožňují obsáhlejší analýzu, protože internetové zpravodajství je rychlejší a množství článků na jednotlivých webech je pak větší a dává nám prostor k rozsáhlé analýze. Na rozdíl od tištěných médií totiž nemají online média přesně určenou periodicitu a články tak mohou vycházet v rychlém sledu za sebou. Redaktoři je mohou průběžně aktualizovat a internet nabízí také jiné formáty než čistě zpravodajské. V této analýze se jednalo například o online záznamy jednotlivých závodů, ankety nebo foto galerie. Zmíněné formáty jsme ale z výsledné analýzy vyloučili.

V předkládané diplomové práci analyzujeme texty ze čtyř sportovních online deníků.

Prvním z nich je **sport.cz**. Webová stránka je online magazínem deníku Právo a vychází pod akciovou společností Borgis, a.s., v níž vlastní část i Ivo Lukačovič, majitel Seznam.cz. Dále v analýze používáme články ze **sport.iDNES.cz**. Jedná se o internetovou verzi sportovního zpravodajství Mladé fronty DNES, kterou vydává mediální společnost MAFRA. Třetím analyzovaným médiem je **iSport.cz**, internetové zpravodajství celostátního deníku Sport. Vychází v rámci mediálního domu Czech News Center. Analyzujeme také články ze sportovní rubriky on-line deníku Aktuálně.cz – **sport.aktualne.cz**, ten patří společnosti Economia, a.s.

2.4 Metoda sběru dat

V této diplomové práci analyzujeme texty ze čtyř českých sportovních online deníků. Výzkumný vzorek jsme získali pomocí elektronického archivu Newton MediaSearch. Nejprve jsme přistoupili k předvýzkumu. Z celkových 3 925 materiálů, které nám archiv po zadání slova „biatlon“ vyhledal, jsme 1365 v předvýzkumu vyřadili. Byly to texty, které se netýkaly předmětu naší analýzy. Jednalo se o jiné formáty jako fotogalerie a online přenosy z jednotlivých závodů. Dále jsme vyřadili články, které se netýkaly přímo biatlonového týmu, ale pouze v nich bylo slovo biatlon zmíněné. Byly to například rozhovory s hokejisty, kteří zmínili, že se na biatlon rádi dívají. Vyřadili jsme také texty, které se týkaly zahraničních biatlonistů. Ty nebyly pro naši analýzu relevantní.

U materiálů, které se týkaly přímo českých biatlonistů, jsme pak určovali, jestli se jedná čistě o zpravodajství ze závodů nebo o články, které se týkaly osobních záležitostí, ne čistě jen sportovních. Zprávy, které přinášely pouze informace ze závodů, jsme z analýzy také vyloučili. Po předvýzkumu nám zbylo k analýze celkem 1159 textů.

Na základě předvýzkumu jsme dále určili základní okruhy, na které jsme se v analýze zaměřili. Zvolili jsme je jednak podle nejčastějších témat, která se v textech týkajících se českého týmu vyskytovala, a zároveň podle aktérů, kteří témata zvyrazňovali.

Vyčlenili jsme dva základní typy kategorií. První z nich jsou **Tematické kategorie**. Ty zahrnují témata, která se v analyzovaných člancích vyskytovala. Patří sem například články o náladě v českém týmu, o vzájemných vztazích mezi jednotlivými členy českého celku nebo o podpoře a tlaku ze strany fanoušků. Zároveň jsme sem zahrnuli i biatlonový boom a postavu *české hvězdy* Gabriely Koukalové. Druhým typem je **Kategorie aktérů**. Do té řadíme aktéry, kteří jednotlivá témata z první kategorie zvyznamňují. Aktéry dále

dělíme na jednotlivé podkategorie, a to novinář, biatlonisté a biatlonistky z českého týmu a ostatní. Poslední podkategorii ještě členíme na trenéry, členy realizačního týmu a fanoušky. Zvýznamnění jednotlivých témat může být například pomocí expresivních titulků z výpovědí aktérů, vyjádřením jednotlivých aktérů nebo použitím zavádějících otázek ze strany novinářů.

Obě kategorie jsme analyzovali pomocí kvalitativní obsahové analýzy a jazykové analýzy diskurzu.

2.5 Výzkumné otázky

Tato diplomová práce se zabývá mediální konstrukcí ideálního biatlonového týmu. Hlavní výzkumná otázka tedy zní: **Jak byl médií, biatlonisty a realizačním týmem konstruován mýtus ideálního biatlonového týmu?**

Zabýváme se tím, jací aktéři se na konstrukci ideálního biatlonového týmu podíleli a jaký podíl na tom měla média. Tím, jestli se nemohlo jednat právě jen o mýtus a vykonstruovanou představu „dokonalé party“, se začala média i veřejnost zabývat v dubnu roku 2018 po vydání knihy Martina Moravce a Gabriely Koukalové *JINÁ Gabriela Koukalová*.

3 Analýza

V následující kapitole představíme výsledky analýzy vybraných internetových článků. Na základě předvýzkumu jsme se v analýze věnovali pouze textům, které zahrnovaly informace o českém biatlonovém týmu. Vyčlenili jsme dva základní typy kategorií, pomocí kterých jsme jednotlivé mediální výstupy zkoumali. Prvním jsou tematické kategorie, druhým pak kategorie aktérů. Jejich výsledky podrobně vysvětlujeme v následujících podkapitolách.

3.1 Tematické kategorie

V této části diplomové práce představíme témata, která se nejčastěji v analyzovaných textech vyskytovala a měla spojitost s problematikou, které se věnujeme.

3.1.1 Nálada v týmu

Jako první jsme identifikovali, jakým způsobem byla v článcích prezentována nálada mezi jednotlivými členy biatlonového celku. Z počátku se jevila jako výborná. Od roku 2012 až do začátku roku 2018 spolu reprezentační kolegové podle mediálních textů vycházeli velmi dobře. Svědčí o tom například přezdívky, kterými se mezi sebou členové týmu titulovali. Často je převzali a v článcích používali i novináři. Jako příklad můžeme uvést Michala Krčmáře, kterému se říká *Bimbo*, Michala Šlesingera jako *Bouška* a Veroniku Vítkovou, které kvůli její dochvilnosti a pracovitosti říkali biatlonisté *Hujer*.

Dobrá atmosféra v týmu se dá doložit třeba na vtipných situacích, které spolu biatlonisté zažívali. Příkladem může být výměna názorů Michala Šlesingra s Jaroslavem Soukupem poté, co se Soukup na podzim roku 2012 zranil. „*Ale on mě v tom chtěl asi vymáchat, vystřelil si ze zranění svého reprezentačního kolegy. Já bych chtěl podotknout, že v tom pádu jsem na Michala moc nemyslel, obořil se biatlonový marod. To tě neomlouvá, ještě si to vyříkáme, zlobil se naoko lídr týmu.*“¹⁸ Vtipy na účet svých reprezentačních kolegyň nešetřil ani Michal Šlesingr, když mluvil o závodech smíšené štafety. „*Lepší by bylo, kdyby nejdřív běhali kluci. To bychom pak při předávce mohli holky plácnout po zadku. Ale radši je moc nepopichujeme, mohly by se z toho sesypat,*“

¹⁸ GRIM, Filip. 2012. Soukupovi se vrací síla i víra. Zase bych mohl rozumně závodit, doufá. In: idnes.cz [online]. 24.11. [cit. 2020-02-24]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/biatlonista-souk...tlon.aspx?c=A121123_152424_biatlon_fil.

vtipkoval Šlesingr před letošní sezonou.“¹⁹

Výborná nálada v týmu vydržela i poté, co Gabriela Koukalová (tehdy Soukalová) změnila trenéra a přešla k mužskému týmu v říjnu 2013. Její nový kouč Ondřej Rybář v rozhovoru pro iSport.cz řekl, že si z biatlonistky dělali muži ze začátku legraci. „Že je větší sranda u oběda, že si z ní kluci utahujou a ona také přispěje nějakou hláškou, to je jen dobře.“²⁰ I o necelý rok později během přípravy na sezonu 2014/2015 si biatlonisté pochvalovali vzájemně strávený čas. Ondřej Moravec si například užíval společný trénink na kolech: „Ve skupině je jízda zábavná a navíc utíká,“²¹ a Koukalová to, že si sem tam zatrénuje i s ženami: „Je prima občas změnit prostředí. Aspoň si kluci ode mě nervově odpočinou. A Ondra Rybář taky.“²²

Pochvalně se o atmosféře v týmu vyjadřovala před začátkem nové sezony na podzim 2014 i Veronika Vítková. „Jiná je i nálada v týmu. Nejen proto, že Gabriela Soukalová už netrénuje pouze s mužskou partou. Na soustředění nyní jezdí ženský a mužský tým společně, což nebývalo. Je to mnohem lepší, než když jsme se v minulosti potkávali jen na závodech. Nálada je suprová.“²³

Jediný, kdo se o přestupu Koukalové (tehdy Soukalové) k mužům vyjadřoval negativně, byl trenér ženského týmu Jindřich Šikola. A taky otec Soukalové Karel Soukal přemýšlel, proč k přesunu došlo: „Bylo tam asi nějaké napětí v družstvu s holkama, tak jí to asi nějak poradila maminka. Já jsem v tom prsty neměl. Je ale vidět, že se po tom přesunu uvolnila.“²⁴

Odchod Koukalové k mužské reprezentaci neměl žádný vliv na týmový výkon žen.

¹⁹ (ČTK, iSport.cz). 2013. Start MS v biatlonu se blíží! Češi chtějí medaili už ze čtvrté štafety. In: isport.cz [online] 6. 2. [cit. 2020-02-24]. Dostupné z: <http://isport.blesk.cz/clanek/137790/s...chteji-medaili-uz-ze-ctvrteci-stafety>.

²⁰ POSPÍŠIL, Ivo. 2013. Soukalová musela akceptovat naše pravidla, říká trenér Rybář. In: isport.cz [online] 31. 10. [cit. 2020-02-24]. Dostupné z: <http://isport.blesk.cz/clanek/183505/s...ptovat-nase-pravidla-rika-trener-rybar>.

²¹ ŠVEC, Martin. 2014. Nemám v povaze se stále ukazovat, říká biatlonový šampion Moravec. In: idnes.cz [online] 21. 7. [cit. 2020-02-24]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/biatlonista-mora...tlon.aspx?c=A140721_093403_biatlon_par.

²² MACEK, Tomáš. 2014. Jsem teď víc od rány, říká Soukalová. I rozumnější, vidí Moravec. In: idnes.cz [online] 31. 8. [cit. 2020-02-24]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/biatlon-moravec...tlon.aspx?c=A140829_212017_biatlon_rou.

²³ MACEK, Tomáš. 2014. Restart. Zdravé tělo, jiný kouč. Biatlonistka Vítková se pořád usmívá. In: idnes.cz [online] 7. 11. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/biatlonistka-ver...ani.aspx?c=A141106_223640_lyzovani_bem.

²⁴ POSPÍŠIL, Ivo. 2014. Otec české naděje Soukalové: Od utíkání do lesa už skoro dožrála. In: isport.cz [online] 6. 2. [cit. 2020-03-11]. Dostupné z: <http://isport.blesk.cz/clanek/194005/o...ve-od-utikani-do-lesa-uz-skoro-do-zrала>.

V sezoně 2014/2015 zaznamenala zatím největší úspěchy ženská štafeta, a všechny její členky si pravidelnou účast na stupních vítězů užívaly. Příkladem může být například záchvat smíchu, který biatlonistky dostaly po zisku zlatých medailí na tiskové konferenci v Ruhpoldingu. „*Smály se v cíli, smály se na stupních vítězů a explozi smíchu se české biatlonistky po zlaté štafetě neubránily ani na tiskové konferenci. (...) Navíc stačilo jen pár minut a video okamžitě obletělo internet či sociální sítě – coby další důkaz pohodové nálady v českém týmu.*“²⁵

A to, že „*nálada v týmu je super*“ zdůrazňoval před začátkem Světového poháru v Novém Městě na Moravě i šéftrenér Ondřej Rybář: „*Nálada je uvolněnější než před prvním svěťákem tady před lety a doufám, že to přenesou do závodu.*“²⁶

Se slovy „*Celý tým má ještě lepší atmosféru než před rokem. To je bezva.*“²⁷, pak Gabriela Koukalová vstupovala na podzim roku 2015 do nové sezony. Skvěle mezi sebe biatlonisté přijali taky Lucii Charvátovou, která vyměnila klasické lyžování za biatlon. Legraci si z ní dělali například na konci roku 2015, když si poranila prst při krájení chleba. „*No dělají si ze mě srandu doted'ka. Říkají, ať si už nekrájím pečivo a kupuju si krájený chleba.*“²⁸

První problém, který se v reprezentaci objevil, bylo přeřazení trenéra A-týmu žen Jindřicha Šikoly k juniorkám. Vedení českého biatlonu Šikolu odvolalo po podařené sezoně, kdy biatlonisté získali na zimní olympiádě v Soči pět medailí. Šikola proto svůj odchod cítil jako křivdu a v rozhovoru pro Aktuálně.cz v prosinci 2014 spekuloval o tom, že jeho odchod má na svědomí jedna osoba: „*A všechno to je vlastně jen kvůli jednomu člověku z vedení, kterému jsem asi nesedl. Z jeho strany ale moje odvolání od týmu nebyl férový boj. (...) Nechci být konkrétní, pořád mám u unie smlouvu. Ale všichni, kdo se u toho*

²⁵ POSPÍŠIL, Ivo. 2015. Co máte v pití?! Zlaté biatlonistky odrovnal nekonečný záchvat smíchu. In: isport.cz [online] 15. 1. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <http://isport.blesk.cz/clanek/225091/c...stky-odrovnal-nekonecny-zachvat-smichu>.

²⁶ (Sport, ČTK). 2015. Soukalová: Lidé dali našemu sportu šanci. Je to velká čest. In: aktualne.cz [online] 5. 2. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <http://sport.aktualne.cz/soukalova-lid...st/r~6fb6277cad2a11e4ba57002590604f2e/>.

²⁷ (ČTK). 2015. Biatlonistka Soukalová si tlak nepřipouští a překonávat chce sebe. In: isport.cz [online] 5. 11. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <http://isport.blesk.cz/clanek/251355/b...lak-nepripousti-a-prekonavat-chce-sebe>.

²⁸ POSPÍŠIL, Ivo. 2015. Charvátová o přestupu k biatlonu: Bylo to trochu kontroverzní. In: isport.cz [online] 11. 12. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <http://isport.blesk.cz/clanek/254716/c...k-biatlonu-bylo-to-trochu-kontroverzni>.

motají, vědí, o koho se jedná.“²⁹

Jako podraz bral Šikola také negativní vyjádření Veroniky Vítkové, kterou trénoval od jejích šestnácti let a sám tvrdil, že spolu měli vztah téměř jako otec s dcerou.³⁰ S tím Vítková souhlasila, a právě toto nastavení už jí nesesedlo a vztahy se staly vypjatějšími.³¹

Jako další příklady dobré atmosféry můžeme využít i sázky, které mezi sebou biatlonisté i realizační tým často uzavírali, třeba mezi bývalým trenérem Jindřichem Šikolou a šéftrenérem Ondřejem Rybářem o výsledek smíšené štafety v Novém Městě na Moravě v roce 2012: „*Třetí místo přineslo výhru trenéru Šikolovi, který se o ně vsadil se svým kolegou Rybářem. Vsadili jsme se o jedno euro, ale Ondra mi už slíbil, že dostanu dvě,‘ smál se kouč ženské reprezentace,*“³² nebo o tréninkovou sázku mezi Zdeňkem Vítkem a Lucií Charvátovou. Biatlonistka se se svým trenérem vsadila o to, „*že pokud bude pálit ze stoje na menší terče na ležku, alespoň tři z pěti trefí.*“³³ Pokud ne, musela by Vítkovi upéct koláč.

Před začátkem sezony 2016/2017 se o „*dobré náladě a energii v týmu,*“³⁴ zmínila v rozhovoru pro Aktuálně.cz Lucie Charvátová. A podobné ukazatele jsme mohli sledovat taky v průběhu celé sezony. V médiích nechyběly zmínky jako: „*z českého týmu čiší dobrá nálada*“³⁵, novináři taky popisovali, jak biatlonisté tráví společný čas v Novém Městě na

²⁹ ŠINDELÁŘ, Jaroslav. 2014. Šikola: Za historicky nejlepší výsledek vyhozov? To nechápu. In: aktualne.cz [online] 4. 12. [cit. 2020-03-11]. Dostupné z: <http://sport.aktualne.cz/sikola-za-his...pu/r~81a0720c7b0311e49e4b0025900fea04/>.

³⁰ ŠINDELÁŘ, Jaroslav. 2014. Šikola: Za historicky nejlepší výsledek vyhozov? To nechápu. In: aktualne.cz [online] 4. 12. [cit. 2020-03-11]. Dostupné z: <http://sport.aktualne.cz/sikola-za-his...pu/r~81a0720c7b0311e49e4b0025900fea04/>.

³¹ MACEK, Tomáš. 2014. Restart. Zdravé tělo, jiný kouč. Biatlonistka Vítková se pořád usmívá. In: idnes.cz [online] 7. 11. [cit. 2020-03-11]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/biatlonistka-ver...ani.aspx?c=A141106_223640_lyzovani_bem.

³² (ČTK). 2012. Úspěšný start. Biatlonisté zahájili sezonu bronzem ze smíšené štafety. In: isport.cz [online] 25. 11. [cit. 2020-03-11]. Dostupné z: <http://isport.blek.cz/clanek/133743/u...jili-sezonu-bronzem-ze-smisene-stafety>.

³³ MACEK, Tomáš. 2016. Dvanáct nul Gabriely Soukalové. Jaký dnes bude vytrvalostní závod žen? In: idnes.cz [online] 9. 3. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/preview-ms-biatl...tlon.aspx?c=A160308_232400_biatlon_tm2.

³⁴ VÁVRA, Aleš. 2016. Charvátovou tři letní karamboly nezlomily. Lepší střelba? Jsem na půli cesty, říká biatlonistka. In: aktualne.cz [online] 11. 11. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <https://sport.aktualne.cz/biatlon/char...-j/r~9d6a4964a72911e6a222002590604f2e/>.

³⁵ (Sport). 2016. Koukalová dostala výprask, Puskarčíková masáž. Biatlonisté už se zabydlují v Pokljuce. In: aktualne.cz [online] 7. 12. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <https://sport.aktualne.cz/biatlon/kouk...uz/r~3bb2554cbc5811e68b970025900fea04/>.

Moravě, nebo se zaměřili na společné oslavy úspěchů.³⁶ Podle Michala Krčmáře pak výborná atmosféra mezi biatlonisty panovala i na konci sezony 2016/2017. „*Máme super atmosféru v týmu a to je dvacet lidí, kteří jsou k sobě naprosto upřímní. Když se někomu něco nelíbí, tak si to dokážeme říci na rovinu a nechodíme okolo horké kaše.*“³⁷

První zmínky o tom, že atmosféra v týmu není vždy tak dokonalá, se začaly objevovat na konci roku 2017, kdy Koukalová nenastoupila do závodní sezony kvůli zranění lýtek. „*Můj tým nemá vždy radost z toho, co sem (facebook) napíšu. Někdo to možná může označit i za ‚marketingovou chybu‘,*“³⁸ uvedla Koukalová na svém účtu na sociální síti v souvislosti s kauzou plošného ruského dopingu. V souvislosti se zraněním Koukalové se mediálně začal řešit také vztah mezi ní a jejím trenérem Rybářem. Novináři začali psát články o tom, „*že je pryč idylka ve vztazích mezi hlavními postavami národního týmu.*“³⁹ Rybář ale dál tvrdil, že ani tato mediální kauza neovlivní soudržnost v rámci reprezentace. „*Nemyslím si, že by se něco změnilo, že bychom už neměli tu dobrou partu a dobrou atmosféru v týmu. Tohle pak vráží klíny mezi lidmi, kteří si navzájem věřili a stále věří, jak doufám.*“⁴⁰

V dubnu 2018 Gabriela Koukalová ve spolupráci s Martinem Moravcem vydala knihu *JINÁ Gabriela Koukalová*. V té psala například o tom, že do týmu nikdy nezapadla a že na jejím špatném zdravotním stavu a poruše příjmu potravy se podepsal především její bývalý kouč Jindřich Šikola. „*Vše zřejmě odstartovala kritika nadváhy od trenéra v juniorské reprezentaci. Cítila jsem se nějak poznamenaná, chyběl mi dostatek*

³⁶ BERENĚ, Michael. 2017. Češky ovládly hromadný závod: Koukalová první, Puskarčíková třetí. In: idnes.cz [online] 8. 1. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/biatlon-gabriela...tlon.aspx?c=A170108_113242_biatlon_bem.

³⁷ ŠTEFEK, Jiří. 2017. Být vzorem je čest i břemeno, říká po úspěšné sezoně biatlonista Krčmář. In: idnes.cz [online] 21. 4. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/michal-krcmar-ro...lon.aspx?c=A170421_2320364_biatlon_ald.

³⁸ (lik). 2017. Koukalová nechce jen házet úsměvy. Nenechme si biatlon ukrást! trvá na vyloučení Rusů z olympiády. In: sport.cz [online] 4. 12. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <https://www.sport.cz/ostatni/ostatni/c...rva-na-vyloucení-rusu-z-olympiady.html>.

³⁹ (Sport). 2017. Koukalová o konfliktu s Rybářem: Někdo se snaží náš tým rozeštvát, hledají se senzace. In: aktualne.cz [online] 10. 12. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <https://sport.aktualne.cz/biatlon/kouk...es/r~abcebc8dd9b11e7aabeac1f6b220ee8/>.

⁴⁰ VÁVRA, Aleš. 2017. Rybář cítí smutek: Gábina bude mít dveře otevřené, ale člověk má i jinou náplň života. In: aktualne.cz [online] 13. 1. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <https://sport.aktualne.cz/biatlon/ryba...ek/r~e3b6c9fcf83011e7b6a9ac1f6b220ee8/>.

empatie, “⁴¹ zmínila bývalá biatlonistka.

Například šéftrenér Ondřej Rybář ale i po vydání knihy věřil, že vazby a vztahy, které v týmu od počátku biatlonového boomu všichni společně vybudovali, budou pokračovat dál.⁴² Většina biatlonistů si titul ani nepřčetla. Vycházeli z toho, co se dozvěděli v médiích. „*Knihu jsem nečetl, ale já ty věci vidím trošku jinak. Asi bych ale kecal, kdybych řekl, že mě některé věci z knihy nepřekvapily. Četl jsem pár článků a titulků v novinách, překvapený jsem svým způsobem určitě byl,*“⁴³ reagoval Michal Šlesingr. A podobné vyjádření poskytl i Michal Krčmář: „*Ne, nečetl jsem ji. Čtu knihu o Fourcadovi. Ale jak proběhla prezentace knihy, tak mě to moc nezaujalo a nepočítám, že bych si ji přečetl. Věci, co okolo vyskákaly, mě nezajímají.*“⁴⁴

Podle článků, které v médiích vycházely v následujících měsících, zůstaly vztahy v týmu dobré. Během letní přípravy například Ondřej Rybář řekl, že „*tým funguje dál*“⁴⁵ a jeho slova potvrdil před začátkem nové sezony i Ondřej Moravec, který si pochválil i nového trenéra mužské reprezentace, kterým se stal Zdeněk Vítek: „*Tým je výrazně užší, ale nemá to negativní vliv. Podle mě funguje nejlépe za posledních pět, možná více let. Zdenda (Vítek, trenér) přišel od holek, závodili jsme spolu a neměl jsem strach, že by to nefungovalo. Přišlo mi, že s holkama už to není ono, a teď je vidět, že je zase nabitý energií, baví ho to, má z toho radost. I to je důležité. Když sportovec vidí, že to trenéra baví, je to fajn.*“⁴⁶

⁴¹ (vap, kez). 2018. Vyjasnění! Konec! Ve mně už jsou dveře spíš zavřené, řekla Koukalová. In: sport.cz [online] 17. 4. [cit. 2020-03-11]. Dostupné z: <https://www.sport.cz/clanek/981485-vyj...vere-spis-zavrene-rekla-koukalova.html>.

⁴² POSPÍŠIL, Ivo. 2018. Rybář o svém konci i knize Koukalové: Mohla být legenda, rozhodla se jinak. In: isport.cz [online] 16. 4. [cit. 2020-03-11]. Dostupné z: <https://isport.blesk.cz/clanek/332402/...ve-mohla-byt-legenda-rozhodla-se-jinak>.

⁴³ (pan). 2018. Koukalovou na galavečer nepozvali. Co si o její knize myslí Krčmář či Vítková? In: isport.cz [online] 22. 5. [cit. 2020-03-11]. Dostupné z: <https://isport.blesk.cz/clanek/335763/...i-o-jeji-knize-mysli-krcmar-ci-vitkova>.

⁴⁴ (pan). 2018. Koukalovou na galavečer nepozvali. Co si o její knize myslí Krčmář či Vítková? In: isport.cz [online] 22. 5. [cit. 2020-03-11]. Dostupné z: <https://isport.blesk.cz/clanek/335763/...i-o-jeji-knize-mysli-krcmar-ci-vitkova>.

⁴⁵ STREICHSBIEROVÁ, Eva. 2018. Rybář: Dokud uvidím, že v biatlonu táhneme za jeden provaz, zůstanu rád. In: idnes.cz [online] 22. 8. [cit. 2020-03-11]. Dostupné z: https://sport.idnes.cz/ondrej-rybar-bi...tlon.aspx?c=A180822_422336_biatlon_tof.

⁴⁶ TOMÍČEK, Matěj. 2018. Do sezony s nadějí a sebevědomím. Porvu se s mladými, věří Moravec. In: idnes.cz [online] 26. 11. [cit. 2020-03-11]. Dostupné z: https://sport.idnes.cz/ondrej-moravec-...tlon.aspx?c=A181125_194439_biatlon_par.

Součástí týmu se v létě 2018 stali noví trenéři z Norska. Bylo to vůbec poprvé, co český biatlon angažoval do svých řad někoho ze zahraničí. Žádný vliv na atmosféru v týmu to ale podle biatlonistů nemělo. Naopak, členové reprezentace si užívali, když například učili nové trenéry české výrazy a „*sprostárny*“.⁴⁷

V polovině prosince 2018 se ke knize Gabriely Koukalové vrátila ještě biatlonistka Markéta Davidová. Ve svém vyjádření se zastala Jindřicha Šikoly, pod jehož vedením trénovala v juniorské reprezentaci a kterého právě Koukalová obvinila z toho, že mohl za její psychické problémy. Davidová na svého trenéra nedala dopustit: „*S Jindrou jsme si lidsky strašně moc sedli, říká. V posledních letech na sobě hodně zapracoval. Dokázal nahlas uznat, že dělal také chyby, když trénoval ženy. To málokterý chlap dokáže. Neřekla bych o něm jediné špatné slovo.*“⁴⁸ Davidová také vzpomínala na tým juniorek, ve kterém podle ní byla skvělá parta bez závisti a pomluv a připustila, že v ženské reprezentaci není vždy všechno jen sluníčkové. „*Jsmo dospělé a jsme holky. S někým si sednete víc, s někým míň. Ale umíme spolu vycházet.*“⁴⁹

Vztahy v týmu se po mírně napjaté atmosféře v dubnu podařilo podle Lucie Charvátové dobře upevnit. „*Já v současnosti biatlonu nemám co vytknout, celé léto a myslím, že můžu mluvit za všechny holky, jsme si užily, trénování nás bavilo, poznaly jsme nová místa, nové metody tréninku, všechny jsme chytly novou šťávu. Ačkoliv se nám tolik nedaří, tak co se týče vztahů, jsme to upevnily poměrně solidně, máme na čem stavět a je to jen odpíchnutí.*“⁵⁰

3.1.2 Týmovost – je to jedna parta

Jednou z věcí, kterou se vždy český národní tým vyznačoval, byla jeho soudržnost.

⁴⁷ OSOBA, Michal. 2018. Český biatlon pod norským velením? Tréninků přibylo, sprostárny se nechytly. In: sport.cz [online] 27. 11. [cit. 2020-03-11]. Dostupné z: <https://www.sport.cz/clanek/1045318-ce...ku-pribylo-sprostarny-se-nechytly.html>.

⁴⁸ MACEK, Tomáš. 2018. Davidová a její svět: univerzita, koně a bublina na pár let jménem biatlon. In: idnes.cz [online] 16. 12. [cit. 2020-03-11]. Dostupné z: https://sport.idnes.cz/davidova-a-jeji...tlon.aspx?c=A181213_095536_biatlon_par.

⁴⁹ MACEK, Tomáš. 2018. Davidová a její svět: univerzita, koně a bublina na pár let jménem biatlon. In: idnes.cz [online] 16. 12. [cit. 2020-03-11]. Dostupné z: https://sport.idnes.cz/davidova-a-jeji...tlon.aspx?c=A181213_095536_biatlon_par.

⁵⁰ TOMÍČEK, Matěj. 2018. Udržet se kolem třicítiky? Pro mě nadprůměrný výsledek, říká Charvátová. In: idnes.cz [online] 22. 12. [cit. 2020-03-11]. Dostupné z: https://sport.idnes.cz/lucie-charvatov...tlon.aspx?c=A181222_183653_biatlon_mt2.

V médiích se objevovaly články, ve kterých se česká reprezentace označovala jako „jedna parta“. „Máme výbornou partu a v této sezóně se nám daří. Klukům i holkám,“⁵¹ zmínil po svém prvním vítězství ve Světovém poháru v Oslu v roce 2013 například Ondřej Moravec. Jako další příklady můžeme uvést následující citace: „Část úspěšné party čeká ...,“⁵² nebo „Naopak, při každé příležitosti připomene, jak si váží přístupu a pile party, která z letošní olympiády v Soči přivezla pět cenných kovů.“⁵³

Biatlonisté si navzájem přáli také dobré výsledky. Po sprintu na mistrovství světa v roce 2013 v Novém Městě na Moravě například Gabriela Koukalová (tehdy Soukalová) podle vyjádření pro média doufala, že se jí i její týmové kolegyni Veronice Vítkové podaří ve stíhacím závodě dosáhnout lepších výsledků. „Běželo se mi lépe než předtím ve štafetě, tam to bylo utrpení, takže doufám, že se to bude závod od závodu lepší a že se s Verčou ještě posuneme.“⁵⁴ A podobné vyjádření jsme zaznamenali i na Světovém poháru ve finském Kontiolahti v březnu 2014. „Ale doufám, že nejen já, ale celý náš tým budeme mít zítra štěstí.“⁵⁵ Příkladem je i reakce Veroniky Vítkové po jejím vítězství ve sprintu na Světovém poháru v Oberhofu v lednu 2015. „Kdyby měl vyhrát někdo jiný, tak jedině Gabča Soukalová. Pak by mi nevadilo, že budu druhá,“ řekla s úsměvem Vítková.“

Tým při sobě podle médií držel i při nehodě Veroniky Zvařičové v roce 2013, kdy členku reprezentace srazilo při tréninku auto. „Podporuje jí přítel, rodina, ale také kolegové biatlonisté a biatlonistky. (...) Chodili za mnou do nemocnice, kolegové i trenéři. Nejvíce asi Gabča Soukalová a také Bára Tomešová, která u té nehody byla. Všichni z toho

⁵¹ (iDNES.cz, ČTK). 2013. Biatlonista Moravec slaví životní úspěch, vyhrál závod SP v Oslu. In: idnes.cz [online] 3. 3. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/ondrej-moravec-s...tlon.aspx?c=A130303_154020_biatlon_ten.

⁵² PUNČOCHÁŘ, Jiří. 2014. Závodit je lehčí než plnit povinnosti medaisty, vyhlíží Soukalová SP. In: isport.cz [online] 25. 2. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <http://isport.blesk.cz/clanek/196199/z...vinnosti-medaisty-vyhlyzi-soukalova-sp>.

⁵³ BÁRTA, Jiří a REMEŠ, Michal. 2014. Biatlonový kouzelník Rybář: Rodině se snažím slibovat, že bude líp. In: idnes.cz [online] 19. 8. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/biatlonovy-trene...tlon.aspx?c=A140818_120418_biatlon_par.

⁵⁴ POSPÍŠIL, Ivo. 2013. Soukalová ztrácí minutu na medaili: Věřím, že se ještě zlepším. In: isport.cz [online] 10. 2. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <http://isport.blesk.cz/clanek/137996/s...u-na-medaili-verim-ze-se-jeste-zlepsim>.

⁵⁵ KUČEROVÁ, Martina. 2014. Soukalová o třetím místě v Kontiolahti: Bolelo nejvíce v sezóně. In: idnes.cz [online] 15. 3. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/soukalova-skonci...atlon.aspx?c=A140315_190921_biatlon_ma.

byli vyřizení, ale drželi při mně,“⁵⁶ ocenila jejich podporu Zvařičová.

V médiích se často objevovaly informace také o tom, že tým táhne za jeden provaz. Příkladem mohou být například společné tréninky, ve kterých se biatlonisté navzájem motivují. Toho si na začátku své reprezentační kariéry cenila třeba Eva Puskarčíková. „*Já trénuju s Verčou Vítkovou a ona je docela dobrý tahoun v přípravě a já se proto snažím se k ní pořád výkonnostně přiblížit.*“⁵⁷ Doslova to pak zmiňují členky ženské štafety v rozhovoru pro sport.idNES.cz s Tomášem Mackem v březnu 2015. „*Všechny čtyři táhneme za jeden provaz. Ta dobrá parta je moc důležitá.*“⁵⁸ Odpověděla na otázku „*Proč jsme letos ve štafetě tak dobré?*“ Veronika Vítková. A týmovost nepozorujeme pouze mezi ženami, ve stejném roce panovala v celé reprezentaci. Příkladem je například úspěšný světový šampionát v Kontiolahti. „*Nebylo vše jen růžové, nicméně veškerou euforii znásobilo kouzlo týmovosti. Partu má česká biatlonová reprezentace příkladnou.*“⁵⁹ Podle šéftrenéra Ondřeje Rybáře při sobě biatlonisté dokázali stát i v momentech, kdy se jim tolik nedařilo. Například během závodu smíšené štafety v kanadském Canmore v únoru 2016. „*(...) když se pak podíváte, tak všichni včetně Verči na stojce už pak odjeli výborně, dostali se do desítky a ukázali týmového ducha.*“⁶⁰

Biatlonový celek společně prožíval taky celkové vítězství Gabriely Koukalové v hodnocení Světového poháru, i zisk malých křišťálových glóbulů za vítězství v jednotlivých disciplínách. Radost z úspěchů Koukalové měla na galavečeru k zakončení sezóny v Chanty-Mansijsku i Veronika Vítková. „*Bylo pěkné dívat se, jak si Gabča*

⁵⁶ VÁVRA, Aleš. 2013. Unikla smrti. Zvařičová je ráda, že si masakr nepamatuje. In: aktualne.cz [online] 26. 10. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <http://sport.aktualne.centrum.cz/unikl...je/r~249ca2c43b1211e38466002590604f2e/>.

⁵⁷ SEDLÁK, Martin. 2013. Střilím si po svém a vychází to, říká biatlonistka Puskarčíková. In: idnes.cz [online] 19. 12. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/rozhovor-s-biatl...lon.aspx?c=A131219_2013787_biatlon_tof.

⁵⁸ MACEK, Tomáš. 2015. Zlaté holky českého biatlonu vyprávějí. O kefiru, dietách, pořádku i důvěře. In: idnes.cz [online] 4. 3. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/dotaznik-pro-zla...tlon.aspx?c=A150303_232656_biatlon_tof.

⁵⁹ VÁVRA, Aleš. 2015. Medailový rekord a česká parta v euforii. I Rusové závidí. In: aktualne.cz [online] 16. 3. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <http://sport.aktualne.cz/medailovy-rek...di/r~6626a746cb3311e488b0002590604f2e/>.

⁶⁰ HARNOCH, Miroslav. 2016. Rybář varuje: Náskok Gábiny je fajn, ale Wiererová má ohromnou formu. In: aktualne.cz [online] 11. 2. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <http://sport.aktualne.cz/rybar-varuje-...ou/r~693f556ccfed11e593630025900fea04/>.

přebírá glóby, ' usmívala se osmá nejlepší žena poháru. ' '61

Tým v médiích ukázal soudržnost i po odchodu hlavního servismana Danila Müllera před začátkem sezony 2016/2017.⁶² A společně se radoval taky poté, co Eva Puskarčíková dojela ve stíhacím závodě na Světovém poháru v Pokljuce na třetím místě. „*V celém týmu dokázala probudit tak silné emoce. (...) 'Jako bychom se vrátili o pár let zpátky, kdy jsme se šíleně radovali z každého umístění na bedně, ' vysvětluje Rybář. ' '63* A stejně jako kolem Puskarčíkové se tým seběhl i kolem Koukalové v lednu 2017 poté, co zvítězila ve sprintu v Oberhofu. Biatlonisté i realizační tým ji tradičně během oslav vyhazovali do vzduchu.⁶⁴

Tyto výroky zpětně popíral například jeden od Gabriely Koukalové, který se v médiích objevil v březnu 2018. „*Poprvé mluvila o neutěšené situaci, která panuje mezi ní a biatlonovým týmem. , Celý život mám problém se někam začlenit. Jsem jiná, ale chtěla jsem být stejná jako ostatní a někam patřit. V biatlonové partě se mi to nikdy nepovedlo, ' říká v rozhovoru pro časopis Glanc Gabriela Koukalová. ' '65* Po vyjádřeních o tom, jak si tým vzájemně pomáhá, řekla Koukalová také to, že podporu v něm nikdy necítila. Koukalová na jaře 2018 oznámila, že nebude závodit ani v následující sezoně. Pokud by se někdy k biatlonu plánovala vrátit, tak jedině ve vlastním, novém týmu.⁶⁶

Podle médií ale ta „pověstná“ parta fungovala dál i po vydání knihy. K týmu se nově přidala jako poradkyně střelby olympijská vítězka Kateřina Emmons. Podle ní byla reprezentace skvělou partou lidí.⁶⁷ A její slova potvrdil před začátkem nové závodní sezony

⁶¹ TOMÍČEK, Matěj. 2016. Sedm glóbů, jedna majitelka. Soukalová už je doma a má celou sbírku. In: idnes.cz [online] 21. 3. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/navrat-biatlonis...tlon.aspx?c=A160321_172859_biatlon_mt2.

⁶² (ČTK). 2016. Kouč Rybář řešil změny a chce biatlonisty na pódiu. In: isport.cz [online] 21. 11. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <http://isport.blesk.cz/clanek/286621/k...esil-zmeny-a-chce-biatlonisty-na-podiu>.

⁶³ MACEK, Tomáš. 2016. Slzy, smích i husí kůže. Jak Puskarčíková oživila dávné vzpomínky. In: idnes.cz [online] 12. 12. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/eva-puskarcikova...tlon.aspx?c=A161211_204031_biatlon_ten.

⁶⁴ (ČTK). 2017. Koukalová létala po výhře vzduchem, na žluté číslo ale nemyslí. In: sport.cz [online] 6. 1. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <https://www.sport.cz/clanek/842284-kou...duchem-na-zlute-cislo-ale-nemysli.html>.

⁶⁵ TOMÍČEK, Matěj. 2018. Koukalová prolomila mlčení: Viděli ve mně zrádce, měla jsem úzkosti. In: idnes.cz [online] 21. 3. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: https://sport.idnes.cz/gabriela-koukal...tlon.aspx?c=A180321_182522_biatlon_mt2.

⁶⁶ (ps). 2018. Bude biatlon bez Koukalové k nekoukání? Vnadná italská soupeřka to vyvrací! In: isport.cz [online] 26. 4. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <https://isport.blesk.cz/clanek/333314/...ani-vnadna-italska-souperka-to-vyvraci>.

⁶⁷ TOMÍČEK, Matěj. 2018. Emmons: Skloubit fyzickou zátěž s krásou střelby v biatlonu je pohádka. In: idnes.cz [online] 12. 6. [cit. 2020-03-11]. Dostupné z: https://sport.idnes.cz/katerina-emmons...tlon.aspx?c=A180611_115128_biatlon_mt2.

i šéf biatlonového svazu Jiří Hamza: „*Tým pracuje bezvadně.*“⁶⁸

3.1.3 Vztahy mezi Veronikou Vítkovou a Gabrielou Koukalovou

Nový pohled na týmovou atmosféru přišel s vydáním knihy *JINÁ Gabriela Koukalová*, kterou napsal Martin Moravec ve spolupráci s českou biatlonistkou. Média informovala o tom, že vztahy v týmu nikdy tak idylické nebyly a největší problém byl především mezi Gabrielou Koukalovou a její reprezentační kolegyní Veronikou Vítkovou. „*Gabriela Koukalová inspirovala k úspěchům i další reprezentační kolegy, situace v týmu se jevila idylicky. Jenže není vše takové, jaké se zdá. „Když jsem někde získala medaili, Veronika mi většinou ani nepopřála. Čím víc se mi dařilo, tím to bylo horší,“ popisuje nejúspěšnější tuzemská biatlonistka posledních let mimo jiné napjatý vztah s o rok starší kolegyní Vítkovou (...).*“⁶⁹ Bývala členka týmu Jitka Landová pak v rozhovoru pro iSport.cz uvedla, „*že se všeobecně vědělo,*“ že mezi Koukalovou a Vítkovou byly napjaté vztahy. „*Třeba nemohly být spolu na pokoji. Jednak jsou to diametrálně odlišné osobnosti...každá je úplně jiná, mají jiný denní režim, ale i jako osobnosti jsou jiné. To asi každý věděl.*“⁷⁰

Slova Landové potvrdil v rozhovoru pro Aktuálně.cz i Michal Krčmář. „*U nás u mužů jsem žádné problémy nevnímali. Problémy u žen vyšly na povrch, ale třeba to okysličí prostředí a nakonec pomůže. Byl bych rád, kdyby si holky dokázaly říct víc věcí do očí, jako to děláme my chlapi. Mohlo by jim to třeba pomoci.*“⁷¹

Přitom sami biatlonisté od začátku biatlonového boomu v České republice nešetřili slovy chvály na vztahy panující v týmu, a Koukalová s Vítkovou navzájem nešetřily lichotkami. Vítková byla například v roce 2012 ráda, že se Koukalové (tehdy Soukalové)

⁶⁸ (ČTK). 2018. Biatlonisté chtějí být dál vidět i s novými kombinézami. In: isport.cz [online] 27. 11. [cit. 2020-03-11]. Dostupné z: <https://isport.blesk.cz/clanek/351423/...i-byt-dal-videt-i-s-novymi-kombinezami>.

⁶⁹ (mm). 2018. Další šokující zpověď! Koukalová o nepřátelské atmosféře v biatlonovém týmu. In: sport.cz [online] 12. 4. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <https://www.sport.cz/clanek/979834-dal...lske-atmosfere-v-biatlonovem-tymu.html>.

⁷⁰ (ivp). 2018. Landová: Koukalová třeba den nejedla, s Vítkovou nemohla být na pokoji. In: isport.cz [online] 14. 4. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <https://isport.blesk.cz/clanek/332151/...jedla-s-vitkovou-nemohla-byt-na-pokoji>.

⁷¹ JANOŠ, Marek. 2018. Krčmář: Třeba se teď ženský tým okysličí, já jsem s Koukalovou vycházel na rovinu, bez konfliktu. In: aktualne.cz [online] 27. 4. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <https://sport.aktualne.cz/biatlon/krcm...vo/r~8ca4cb324a4211e88560ac1f6b220ee8/>.

začalo dařit. „S Gabrielou Soukalovou vytvořily útočné duo. „Je pro mě úlevou, že ten tlak se rozprostřel mezi dvě holky, tedy teď spíš na Gabču,“ povídá o rok starší, čtyřadvacetiletá dívka.“⁷²

Gabriela v tom viděla i zásluhu Vítkové. „Před sezonou jí prospěla změna, začala se připravovat po boku české jedničky Veroniky Vítkové pod vedením reprezentačního trenéra Jindřicha Šikoly. „Příprava je mnohem zábavnější, než když jsem trénovala sama.“⁷³

Jejich vzájemná rivalita byla médií popisovaná jako přátelská – například během mistrovství republiky v Jablonci: „Je pěkný Gabču porazit. V tuhle chvíli je po běžecké stránce někde trošku jinde (...), což mi vyšlo a dokázala jsem se před Gabču dostat. Akorát jsme si vyměnily pozice,“ smála se Vítková.“⁷⁴ Po závodu s hromadným startem v Oslu 2017 Koukalová pro média ocenila výkon Vítkové a řekla, že ji motivoval k většímu úsilí – „Jsem ráda, že mi otevřela cestu na vrchol.“⁷⁵

Jedinou známkou toho, že by mezi oběma biatlonistkami mohla panovat rivalita nebo nesoulad, je v odpovědi Veroniky Vítkové na otázku Michaela Havlena v rozhovoru pro sport.idnes.cz v dubnu 2014. Novinář se ji zeptal na to, jestli se dá říct, že jsou s Gabrielou Soukalovou kamarádky. „Máme čistě pracovní vztah,“⁷⁶ odpověděla Vítková.

V knize Martina Moravce a Gabriely Koukalové, která vyšla v dubnu 2018, se píše, že vztah, který se zdál být jako kamarádký, byl už dlouho na bodu mrazu. „Staly se spolu juniorskými i seniorskými mistryněmi světa ve štafetě. Jedna druhou tahaly k lepším výkonům, kamarádkami se však nikdy nestaly. Vztah biatlonistek Gabriely Koukalové

⁷² MACEK, Tomáš. 2012. Rozpoutali jste biatlonmánie, napsal natěšený fanoušek Vítkové. In: idnes.cz [online] 18. 12. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/biatlonistka-vit...tlon.aspx?c=A121218_145125_biatlon_par.

⁷³ KUČEROVÁ, Martina. 2012. České biatlonové překvapení? Zpívající návrhářka, která září na tratích. In: idnes.cz [online] 30. 11. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/biatlonistka-sou...atlon.aspx?c=A121130_133559_biatlon_ma.

⁷⁴ PREISLER, Hynek. 2013. Kdepak ty fajn holky jsou? Soukalová se loučila písničkou. In: isport.cz [online] 23. 3. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <http://isport.blesek.cz/clanek/144769/k...ky-jsou-soukalova-se-loučila-pisnickou>.

⁷⁵ (ČTK, iSport.cz). 2017. Paráda na konec sezony! Koukalová se loučí stříbrem, bere další malý glóbus. In: isport.cz [online] 19. 3. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <http://isport.blesek.cz/clanek/297498/p...-louci-stribrem-bere-dalsi-maly-globus>.

⁷⁶ HAVLEN, Michael. 2014. Dovolená dle olympijské medailistky Vítkové: exotika a seskok padákem. In: idnes.cz [online] 3. 4. [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/biatlonistka-vit...tlon.aspx?c=A140403_085553_biatlon_par.

s Veronikou Vítkovou už vlastně dlouho žádným vztahem není. „Roky jsme spolu nemluvily,“ uvedla mistryně světa ze sprintu ve své autobiografii Jiná. (...) S Veronikou už několik let nemluvíme. Mnohokrát jsem se snažila najít si cestu, ale ona nechtěla. Nebo jsem ji možná hledala špatně. Naštěstí se mimo závody k ničemu nepotřebujeme a nemáme spolu kdy přijít do konfliktu. Potkáme se na tréninku, kde každá lyžujeme sama, a maximálně vedle sebe střílíme. To je práce, kterou odvedeme, a pak si jdeme po svém. Jedné bez druhé nám je líp.“⁷⁷

Veronika Vítková se podle médií ke knize a výpovědím Gabriely Koukalové nechtěla vyjadřovat. „Nebudu to komentovat,“⁷⁸ řekla Vítková na vyhlášení ankety o nejlepšího biatlonistu sezony v květnu 2018. První dojmy sdělila Vítková až v rozhovoru pro sport.idNES.cz s Tomášem Mackem na konci listopadu. „Snažila jsem se to dění kolem knihy moc nevnímat a obcházet. Když vše propuklo, bylo to pro mě těžké. Ale posílilo mě, že spousta lidí stála při mně a radili mi: „Neřeš to.““⁷⁹ Vítková v rozhovoru dodala, že knihu si nepřečetla, po prvních dvou stranách ji odložila.

3.1.4 Biatlonový boom

Dalším tématem, které se velmi často vyskytovalo v analyzovaných článcích, byl vznik biatlonového boomu v České republice. O „mánii“, „šílenství“ nebo „horečce“ se v českých médiích začalo psát na přelomu sezony 2012/2013, kdy čeští biatlonisté začali pravidelně dosahovat kvalitních výsledků a umisťovat se na stupních vítězů. Biatlon se stal národním sportem. Na základě úspěchu reprezentace rostla i sledovanost přenosů v televizi a návštěvnost na akcích pořádaných v České republice, ať už na mistrovství světa nebo zastávce Světového poháru v Novém Městě na Moravě⁸⁰ nebo třeba na exhibici a

⁷⁷ TOMÍČEK, Matěj. 2018. Na závodech mi udělala několik scén, píše Koukalová. A co na to Vítková. In: idnes.cz [online] 12. 4. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: https://sport.idnes.cz/gabriela-koukal...tlon.aspx?c=A180412_132136_biatlon_mt2.

⁷⁸(pan). 2018. Koukalovou na galavečer nepozvali. Co si o její knize myslí Krčmář či Vítková? In: isport.cz [online] 22. 5. [cit. 2020-03-11]. Dostupné z: <https://isport.blesk.cz/clanek/335763/...i-o-jeji-knize-mysli-krcmar-ci-vitkova>.

⁷⁹ MACEK, Tomáš. 2018. Vítková: Pětistovka za každou trefu. Chci vracet, co mi biatlon dal. In: idnes.cz [online] 30. 11. [cit. 2020-03-11]. Dostupné z: https://sport.idnes.cz/veronika-vitkov...tlon.aspx?c=A181130_442486_biatlon_tof.

⁸⁰ PACLÍK, Jaroslav a KUDRNOVÁ DUDÁŠOVÁ, Zuzana. 2013. Biatlonisté znovu zaútočí na medaile, Nové Město se připravuje na davy. In: idnes.cz [online] 9. 2. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/mistrovstvi-svet...px?c=A130208_203124_jihlava-zpravy_brm.

mistrovství republiky v Jablonci nad Nisou.⁸¹

Vrcholu divácké oblíbenosti biatlon dosáhl po zimních olympijských hrách v Soči v roce 2014, kde česká reprezentace získala pět medailí.⁸²

S úspěchem české reprezentace vzrostl podle médií také zájem dětí o biatlon. Kluby v Jablonci nad Nisou i v Novém Městě na Moravě hlásily, že počet zapsaných dětí se meziročně zvýšil o sto procent. Jak ale uvedl prezident Českého svazu biatlonu Jíří Hamza, musely se začít shánět i zbraně a noví trenéři. „*Nábor je dneska, si myslím, čtyři sta až pět set dětí meziročně, ale naráží to i na materiál a na trenéry, aby byli fundovaní. Ty musíme vyškolit a udělat novou metodiku.*“⁸³

Biatlonová „pohádka“ pokračovala vyprodaným Světovým pohárem v Novém Městě na Moravě v únoru 2015.⁸⁴ Česká televize hlásila taky nárůst sledovanosti – „*přenosy z biatlonového MS sledovalo průměrně 613.000 diváků. To bylo téměř dvakrát víc než v roce 2013, kdy se šampionát konal v Novém Městě na Moravě a čtyřikrát více než v předchozích letech. Celkový zásah, tedy počet diváků sledujících přenos alespoň tři minuty souvisle, dosáhl 2,887 milionu.*“⁸⁵

Vedení svazu ale v médiích upozorňovalo také na to, že biatlonová euforie nebude trvat věčně. Zmínil to například Jíří Hamza v rozhovoru s Tomášem Mackem pro sport.iDNES.cz v březnu 2016. „*Připadá mi až nenormální, když teď na přímé přenosy z biatlonu kouká každý sedmý Čech. Lidi se na něj chodí dívat do hospod, malá děcka si ve škole hrají na Soukalové, Moravce, Šlesingry a Vítkové. To je pro mě největším vyznamenáním. Ale zároveň počítáme s tím, že na biatlon v určité fázi čeká zase sešup. (...) Dnes je u nás biatlon hypoteticky na vrcholu. Už nikdy nepadne tam, kde byl, když jsme začínali. Už nikdy nebude bezejmenný. Přesto беру současný boom opravdu s velkou*

⁸¹ VÁVRA, Aleš. 2013. Biatlon je naše gusto! Jablonecký stadion praskal ve švech. In: aktualne.cz [online] 23. 3. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <http://sport.aktualne.centrum.cz/biatl...ch/r~d12f668893a711e2b17c0025900fea04/>.

⁸² (iSport.cz, frc). 2014. Příběh biatlonu: od jedné bundy na několik let k pěti medailím. In: isport.cz [online] 27. 2. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <http://isport.bleisk.cz/clanek/196459/p...e-bundy-na-nekolik-let-k-peti-medailim>.

⁸³ (ČTK, iSport.cz). 2015. Svaz musí kvůli zájmu o biatlon školit trenéry a shánět zbraně. In: isport.cz [online] 4. 2. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <http://isport.bleisk.cz/clanek/227054/s...biatlon-skolit-trenery-a-shanet-zbrane>.

⁸⁴ (ČTK). 2015. Všechny tři dny SP biatlonistů v Novém Městě jsou vyprodané. In: isport.cz [online] 4. 2. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <http://isport.bleisk.cz/clanek/227075/v...atlonistu-v-novem-meste-jsou-vyprodane>.

⁸⁵ (ČTK). 2015. Biatlon pomohl ČT sport k nejlepším výsledkům letošního roku. In: aktualne.cz [online] 16. 3. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <http://sport.aktualne.cz/biatlon-pomoh...ku/r~860aa0a0cbe511e4994f002590604f2e/>.

pokorou. ⁸⁶

K oslabení biatlonového boomu ale v následujících sezonách nedošlo. Sledovanost biatlonu v České televizi neovlivnilo ani zranění Gabriely Koukalové a pomalý rozjezd reprezentace na začátku nového ročníku 2017/2018. Některé přímé přenosy sice v České televizi sledovalo v průměru o necelých 150 000 diváků méně, biatlon ale zůstal jedním z nejsledovanějších sportů. Pro iSport.cz to potvrdil i jeho komentátor v České televizi, Jiří Rejman. *„Hokejová vítězná paráda se Švédy v Moskvě proti dalšímu trápení českých biatlonistek v závodech s hromadným startem v Annecy? Hokej šel v neděli na dvojce a biatlon ho porazil o 170 000 diváků, ačkoli tam vepředu nebyli naši,“ říká komentátor České televize Jiří Rejman. „Z mého pohledu dochází na to, co jsem tvrdil už před sezonou. Že si Češi vzali biatlon za svůj. I když se našim nedaří, je to pro ně televizní atraktivní sport.* ⁸⁷

A jak se psalo v analyzovaných člancích, popularitu biatlonu nijak neovlivnilo ani vydání knihy *JINÁ Gabriela Koukalová*. Fanoušci zůstali biatlonu věrní. Podle médií to dokazuje například návštěvnost na mistrovství světa v letním biatlonu v srpnu 2018 v Novém Městě na Moravě. Pořadatelé očekávali návštěvnost zhruba tři tisíce lidí, do areálu jich ale dorazila devět tisíc za den.⁸⁸ Atmosféru si pochvalovala i Veronika Vítková, která vyhrála stíhací závod. *„Když jste vjeli do arény a slyšeli jste všechny ty diváky, byl to nádherný pocit. Moc jim za to děkuji. Je pěkné, že si sem našli cestu i v létě.* ⁸⁹ A s Veronikou Vítkovou souhlasil i její reprezentační kolega Michal Krčmář. *„Ale vážně, ta podpora? Musím smeknout. (...) Ale hlavně i na trati byli fanoušci, nejen na stadionu. Člověka to dvakrát tak zmáčkne a myslím, že je to obrovské plus i co se týče tréninku,*

⁸⁶ MACEK, Tomáš. 2016. Jiří Hamza, šéf biatlonistů: Věci si vyříkáme na fěrovku, bez cukrbliků. In: idnes.cz [online] 2. 3. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/jiri-hamza-biatl...lon.aspx?c=A160121_2219941_biatlon_ald.

⁸⁷ (nit). 2017. Biatlonu zůstávají v ČT diváci. Rejman zatím vyhrává spor s kolegou. In: isport.cz [online] 19. 12. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <http://isport.blesk.cz/clanek/321728/b...ci-rejman-zatim-vyhrafa-spor-s-kolegou>.

⁸⁸ STREICHSBIEROVÁ, Eva. 2018. Hamza: Devět tisíc lidí na letní biatlon za den? Bláznivé číslo. In: idnes.cz [online] 28. 8. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: https://sport.idnes.cz/jiri-hamza-ms-l...tton.aspx?c=A180828_073801_biatlon_rou.

⁸⁹ SALICHOV, Jan. 2018. V zimě to půjde ještě nahoru, věří nová mistryně světa Vítková. In: idnes.cz [online] 26. 8. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: https://sport.idnes.cz/ms-v-letnim-bia...tton.aspx?c=A180826_180901_biatlon_par.

člověk se tady vydá. Klobouk dolů před nimi.“⁹⁰

Dalším ukazatelem pokračující oblíbenosti biatlonu jsou sponzoři. Podle prezidenta svazu Jiřího Hamzy měl svaz na konci roku 2018 z reklamních smluv o 30 procent více peněz, než v předchozích letech.⁹¹

3.1.5 Podpora a tlak fanoušků

S biatlonovým boomem má souvislost i velký zájem fanoušků o biatlon. Jak už jsme zmínili v předchozí podkapitole, od roku 2012 se zvýšila návštěvnost na jednotlivých podnicích v České republice a biatlonu věnovali čas také lidé u televizních obrazovek.

Samotní sportovci si v médiích pochvalovali podporu, kterou od fanoušků cítili například při závodech Světového poháru v Novém Městě na Moravě v roce 2012. Takovou do té doby nikdo z reprezentace nezažil. Zároveň ale sportovci vnímali, že je na ně vyvíjen větší tlak, protože se chtějí všem fanouškům a divákům zavděčit a odměnit jejich podporu dobrými výsledky. *„Je to úplně jiné než v cizině. Na jednu stranu zažíváte moc příjemný pocit, když slyšíte české pokřiky. Když vám to jde, slouží jako vítané povzbuzení, jenže při trápení na vás může padnout ještě větší balvan zodpovědnosti,*“⁹² hodnotil situaci na Vysočině biatlonista Jaroslav Soukup.

Národní tým si musel zvyknout taky na to, že se z nich staly sportovní celebrity. Před domácím mistrovstvím světa v únoru 2013 si to v médiích pochvalovala Veronika Vítková: *„Je příjemné, když vás zastavují na ulicích a gratulují vám. Jistě nás tam proto poženou,*“⁹³ těšila se Vítková do Nového Města na Moravě.

Podporu fanoušků na šampionátu si užil i Ondřej Moravec: *„Dneska byli lidi super, na trati mě hnali neskutečně, když jsem měl slabší chvíli, tak se ani nedá polevit. To mi*

⁹⁰ JINDRA, Michal. 2018. Jeden závod, tři české medaile. Moravec: Možná se zapíšeme do historie. In: idnes.cz [online] 26. 8. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: https://sport.idnes.cz/krcmar-moravec-...tlon.aspx?c=A180826_085508_biatlon_ald.

⁹¹ MACEK, Tomáš. 2018. Český biatlon v roce jedna. Národní týmy vstupují do sezony velkých změn. In: idnes.cz [online] 28. 11. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: https://sport.idnes.cz/start-svetoveho...tlon.aspx?c=A181127_190650_biatlon_rou.

⁹² (kez, Právo). 2012. Biatlonisté čelí dosud nepoznanému tlaku, učí se závodit doma. In: sport.cz [online] 15. 1. [cit. 2020-03-11]. Dostupné z: <http://www.sport.cz/clanek/196537-biat...znanemu-tlaku-uci-se-zavodit-doma.html>.

⁹³ POSPÍŠIL, Ivo. 2013. Hrdinka Vítková: V cíli se mi úplně klepaly nohy, říká biatlonistka. In: isport.cz [online] 6. 1. [cit. 2020-03-11]. Dostupné z: <http://isport.blesk.cz/clanek/135901/h...i-uplne-klepaly-nohy-rika-biatlonistka>.

hodně pomohlo.“⁹⁴

Biatlonisté se v médiích často zmiňovali také o tom, že od fanoušků dostávají i dárky. Například v prosinci 2013 od nich dostala Veronika Vítková dort k narozeninám a v Hochfilzenu si jejich podporu užívala i při závodech.⁹⁵

Po olympijských hrách v Soči 2014, kde český tým získal pět cenných kovů, si například zájem fanoušků pochvaloval medailista Ondřej Moravec v Letohradě. „*Hrdinu ze Soči Ondřeje Moravce přivítalo v jeho rodném Letohradě plné náměstí. Sám trojnásobný medailista si společnost natěšených fanoušků velice užíval. ‚Měl jsem vzkazy před barákem, na zemi, po zdech. Je to krásný pocit, když vidím, že jsem někomu udělal radost. (...) Tolik lidí jsem tady neviděl ani o pouti, ‘ žertoval Moravec.‘*“⁹⁶

Velký počet fanoušků dorazil i na exhibici do Jablonce nad Nisou po skončení sezony v březnu 2015. „*Vzpomínám, jak jsme tady měli mistrovství před šesti lety. Stál tu pan Landa se psem a možná ještě pár lidí. Když to vidím dneska, jde mi mráz po zádech,*“⁹⁷ hodnotila účast v Jablonci Gabriela Koukalová (tehdy Soukalová).

Po zisku velkého křišťálového glóbu za celkové vítězství ve Světovém poháru v sezoně 2015/2016 se Koukalová setkala s enormním zájmem fanoušků. Ti ji zastavovali na ulicích, chtěli se s ní fotit nebo ji žádali o podpis. Velký ohlas způsobila v médiích i její tajná svatba v květnu 2016. S podobným zájmem se setkal i Ondřej Moravec. Jak ale zmínil v rozhovoru pro sport.idnes.cz takový tlak, jaký byl na Koukalovou, nezažil. „*No, v mém případě to opravdu o žádném humbuku nebylo. A asi jsem rád. Protože někdy, když je zájmu opravdu hodně to je i na Gabče vidět. Člověka to až otravuje. A pak z toho může pramenit, že ačkoliv nechcete, jste na někoho hnusný. Zachováte se prostě jinak, než je u vás zvykem.*

⁹⁴ (Sport). 2013. To je směla! Famózní Moravec dojel po dramatu znovu čtvrtý. In: aktualne.cz [online] 17. 2. [cit. 2020-03-11]. Dostupné z: <http://sport.aktualne.centrum.cz/to-je...ty/r~b7dc0ffa790e11e2aa1e002590604f2e/>.

⁹⁵ (Sport, ČTK). 2013. Vítková nadšená, ale i zklamaná. Další závod už chce vyhrát. In: aktualne.cz [online] 6. 12. [cit. 2020-03-11]. Dostupné z: <http://sport.aktualne.centrum.cz/vitko...at/r~582477425e8111e3af700025900fea04/>.

⁹⁶ (ČTK, iSport.cz). 2014. Moravce vítali v Letohradě. Tolik lidí tady nebylo ani o pouti, žertoval. In: isport.cz [online] 27. 2. [cit. 2020-03-11]. Dostupné z: <http://isport.blesk.cz/clanek/196462/m...-lidi-tady-nebylo-ani-o-pouti-zertoval>.

⁹⁷ MACEK, Tomáš. 2015. Kdysi tu byl jen pan Landa se psem, žasla Soukalová nad davu fanoušků. In: idnes.cz [online] 26. 3. [cit. 2020-03-11]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/soukalova-v-jabl...tlon.aspx?c=A150325_173046_biatlon_tm2.

*Nebo řeknete něco, co vás pak mrzí. Takže jsem rád, že mě tohle nepotkalo.*⁹⁸

I v případě biatlonu platilo, že fanoušci jsou součástí týmu. Když svaz v létě 2016 připravoval kandidaturu na pořadatele mistrovství světa v roce 2020 nebo 2021, požádal o pomoc právě fanoušky. Ti měli svazu posílat své fotky z fandění, ať už na stadionu, nebo doma u televize. Vybrané fotografie pak vedení českého biatlonu využilo u prezentačního stánku v Kišněvě, kde delegáti rozhodovali o kandidaturách.⁹⁹

Právě o akce pořádané v Novém Městě na Moravě měli fanoušci pořád zájem. Před Světovým pohárem v prosinci 2016 byla kapacita lístků vyprodaná. *„Na závody nejlepších světových biatlonistů by mělo zavítat až 120 tisíc fanoušků. „Kdybychom měli stadion pro 50 tisíc lidí, zaplnili bychom ho. Už takhle budou kapacity vytíženy na 100 %. Sobota i neděle jsou vyprodány a lístky už se na místě prodávat nebudou,“*¹⁰⁰ řekl před začátkem poháru prezident českého svazu Jiří Hamza.

Po vítězství v závodě s hromadným startem právě v Novém Městě na Moravě pak Gabriela Koukalová poslala fanouškům vzdušný polibek a v médiích jim děkovala: *„Byl to opravdu nejemocionálnější moment v kariéře. Pocity jsou daleko víc vygradované, než byly třeba během olympiády v Soči. Je úžasné vyhrát doma. Byl to neskutečný tlak a hrozná výzva.*¹⁰¹

Po sezoně 2016/2017 se Koukalová v médiích vyjádřila, že právě fanoušci a jejich radost ji motivují do dalších let závodění. *„Vidím, jaká spousta českých fanoušků přijíždí i na naše zahraniční světáky. Nebo jaké haldy dopisů dostáváme, plné krásných obrázků od dětí a takového toho světla a naděje. Najednou cítím, že už ten můj biatlon není jen o tom,*

⁹⁸ SALICHOV, Jan. 2016. Moravec: Číslo měnit nemusím. Zájem o Gabču je o tisíc procent větší. In: idnes.cz [online] 22. 7. [cit. 2020-03-11]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/rozhovor-ondrej-...tlon.aspx?c=A160722_2261359_biatlon_tp.

⁹⁹ (iDNES.cz). 2016. Český biatlon se uchází o mistrovství světa. A žádá o pomoc fanoušky. In: idnes.cz [online] 19. 8. [cit. 2020-03-11]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/cesky-biatlon-ch...atlon.aspx?c=A160819_121538_biatlon_ot.

¹⁰⁰ (ivp, iSport.cz). 2016. Biatlon v Novém Městě táhne! Čekáme extrémní návštěvy, těší Hamzu. In: isport.cz [online] 12. 12. [cit. 2020-03-11]. Dostupné z: <http://isport.blesk.cz/clanek/288624/b...ne-cekame-extremni-navstevy-tes-i-hamzu>.

¹⁰¹ (Sport, ČTK). 2016. Zlatá tečka na závěr. Koukalová se s Novým Městem rozloučila vítězstvím v "masáku". In: aktualne.cz [online] 18. 12. [cit. 2020-03-11]. Dostupné z:

<https://sport.aktualne.cz/biatlon/zlat...la/r~12d8ea2ec52611e697d3002590604f2e/>.

že si tady strílím a běhám, ale že může mít daleko větší váhu a hloubku.“¹⁰² Koukalová do nové sezony ale kvůli vleklé bolesti lýtek nenastoupila a čeští závodníci v první třetině světového poháru nezaznamenali žádný výsledek na stupních vítězů.

Média začala psát o tom, že „fanoušci už takřka národního sportu zatím marně hledají před blížící se olympiádou alespoň nějaký náznak optimismu.“¹⁰³ Na negativní reakce fanoušků ohledně výkonů biatlonistů v médiích zareagoval šéftrenér Ondřej Rybář: „Mám výhodu proti fanouškům, z nichž jsou někteří malinko nervózní, jiní škarohlídi, a další nadále pozitivní, že ty sportovce vidím během roku. A oni se opravdu neflákali.“¹⁰⁴

A to, že měl Rybář pravdu, ukázaly výsledky na olympiádě v Pchjongjangu. Když Veronika Vítková získala bronz ve sprintu, říkal šéftrenér, že „se zase povedlo něco, na co může být český národ hrdý.“¹⁰⁵ Fanouškům ale češství nevydrželo dlouho. Po závodech ve finském Kontiolahti v březnu média informovala o kritice na sociálních sítích. Objevovaly se věty typu: „Olympijské medaile byly náhoda“ nebo fanoušci označovali sezonu za nepovedenou a navrhovali odvolání trenéra mužské reprezentace Michaela Málka. Stránka Český biatlon a jeho správci proto na negativní komentáře reagovali: „(...) Takové komentáře jsou s prominutím pěkná prasárna, ne vůči českému biatlonu, ale vůči sportovcům, kteří tomu obětovali tisíce hodin těžko představitelní dřiny. (...) Kolikrát to z komentářů vypadá, že sportovci závody kazí skoro schválně. Až budete psát další takový příspěvek, zkuste se vžít do kůže sportovců, (...) Když se vám něco nepovede, pomůže vám, když vám někdo vynadá do tragédií a totálně vás shodí (...).“¹⁰⁶

Další rozkol mezi fanoušky přišel s tím, když Koukalová oznámila, že nejspíš

¹⁰² MACEK, Tomáš. 2017. Nemyslím si, že příští rok skončím, hlásí Koukalová. In: idnes.cz [online] 20. 3. [cit. 2020-03-11]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/rozhovor-gabriel...tlon.aspx?c=A170319_214228_biatlon_tof.

¹⁰³ (roj). 2017. Koukalová radí: Víím, že to nezní moc vábně, ale uvidíte, že to pomůže. In: sport.cz [online] 19. 12. [cit. 2020-03-11]. Dostupné z: <https://www.sport.cz/clanek/944890-kou...oc-vabne-ale-uvidite-ze-to-pomuze.html>.

¹⁰⁴ OSOBA, Michal. 2018. Neřlákali se. Věřím, že výsledky ukážou i škarohlídům, hlásí šéftrenér biatlonistů. In: sport.cz [online] 4. 1. [cit. 2020-03-11]. Dostupné z: <https://www.sport.cz/clanek/948279-nef...lidum-hlasi-seftrener-biatlonistu.html>.

¹⁰⁵ OSOBA, Michal. 2018. První setbol proměněn! Zase můžou být Češi hrdí, hřeje šéftrenéra biatlonistů. In: sport.cz [online] 10. 2. [cit. 2020-03-11]. Dostupné z: <https://www.sport.cz/clanek/960292-prv...hrdi-hreje-seftrenera-biatlonistu.html>.

¹⁰⁶ VÁVRA, Aleš. 2018. Olympiáda není okresní přebor. Český biatlon se brání kritice na sociálních sítích. In: aktualne.cz [online] 12. 3. [cit. 2020-03-11]. Dostupné z: <https://sport.aktualne.cz/biatlon/cesk...ku/r~699fd56e25fd11e8b8efac1f6b220ee8/>.

v biatlonu pokračovat nebude.¹⁰⁷

To, že fanoušci ale biatlonu zůstali věrní, ukázala návštěvnost na mistrovství světa v letním biatlonu v Novém Městě na Moravě v srpnu 2018¹⁰⁸ a následně i na Světovém poháru v prosinci.¹⁰⁹

3.1.6 Téma Gabriely Koukalové

Nejvýraznější osobou v českém národním týmu byla podle médií Gabriela Koukalová, za svobodna Soukalová a rezonovala i jako téma. Stala se předmětem zájmu novinářů, kteří psali články týkající se jen její osoby a v médiích byla prezentována častěji než její týmoví kolegové. Ti a taky realizační tým a fanoušci o Koukalové často mluvili. Z textů je patrné, že novináři ji často titulovali jako *hvězdu*, *biatlonovou superstar*, *biatlonovou krásku*, *kometu* nebo *megastar* a nechyběly ani pozitivní přívlastky jako *fantastická Soukalová* nebo *sexy Soukalová*. Tato označení se v analyzovaných článcích začala objevovat po prvních větších úspěších české biatlonistky v prosinci 2012. Můžeme uvést tyto příklady: „*Zdobí ji nesmělý úsměv a půvabná tvář. Gabriela Soukalová je po zisku kompletní sady medailí ve slovinské Pokljuce novou českou lyžařskou hvězdičkou,*“¹¹⁰ psal po zastávce Světového poháru ve Slovinsku iSport.cz. O jejich třech prvních místech v Chanty-Mansijsku v březnu 2013 se pak zmínili novináři například na Aktuálně.cz: „*třiaadvacetiletá kometa letošní sezony vyhrála v letošní sezoně už svůj čtvrtý závod*“¹¹¹ nebo na sport.iDNES.cz: „*A vzápětí se biatlonová královna závěru sezony Gabriela Soukalová rozesmála, těch emocí po třech triumfech v řadě ve finále Světového poháru*

¹⁰⁷ VÁVRA, Aleš. 2018. Spojovala národ, teď ho rozděluje. Koukalové je líp bez biatlonu, tupé ataky nejsou na místě. In: aktualne.cz [online] 9. 4. [cit. 2020-03-11]. Dostupné z:

<https://sport.aktualne.cz/biatlon/spoj...ez/r~6a351ae23b5c11e89efbac1f6b220ee8/>.

¹⁰⁸ (iDNES.cz, ČTK). 2018. Letní MS: zlato pro Vítkovou a Moravce plus další české medaile. In: idnes.cz [online] 26. 8. [cit. 2020-03-11]. Dostupné z: https://sport.idnes.cz/ms-v-letnim-bia...tlon.aspx?c=A180826_123246_biatlon_ald.

¹⁰⁹ MACEK, Tomáš. 2018. Už za týden: svátek biatlonu v Novém Městě. Má přijet 100 tisíc diváků. In: idnes.cz [online] 13. 12. [cit. 2020-03-11]. Dostupné z: <https://sport.idnes.cz/svetovy-pohar->

b...tlon.aspx?c=A181212_165611_biatlon_tm2.

¹¹⁰ TOMAIDES, Martin. 2012. Když přijíždím na střelnici, mamka se vždycky schová, směje se Soukalová. In: isport.cz [online] 17. 12. [cit. 2020-03-15]. Dostupné z: <http://isport.blesek.cz/clanek/134920/k...a-se-vzdycky-schova-smeje-se-soukalova>.

¹¹¹ (Sport, ČTK). 2013. Zlatý hattrick! Soukalová ve finále SP ovládla i třetí závod. In: aktualne.cz [online] 17. 3. [cit. 2020-03-15]. Dostupné z: <http://sport.aktualne.centrum.cz/zlaty...od/r~7548acce8eea11e2989e0025900fea04/>.

v Chanty-Mansijsku bylo přespříliš. ¹¹²

Novináři často zmiňovali taky to, že Koukalová je lidská, na nic si nehraje a tím je blízká fanouškům. Mohly za to její „výstřední“ a „bláznivé“ kousky, kterými se prezentovala. Ať už to byl její zpěv¹¹³ během mistrovství světa v Novém Městě na Moravě v roce 2013, nebo lyže, které před závodem štafet ve Švédsku ve stejném roce „ukradla“ Ondřeji Moravci: *„Zažil pořádnou zkoušku svých nervů. Místo toho, aby se koncentroval na předávku štafety, kterou měl zafinišovat, totiž včera biatlonista Ondřej Moravec hledal vlastní lyže. Ty mu paradoxně před startem odnesla jeho kolegyně Gabriela Soukalová. To jsem nezažil,“ podívoval se.* ¹¹⁴

Do povědomí fanoušků se prostřednictvím médií dostala Soukalová i během zimních olympijských her v roce 2014. A nebylo to jen na základě jejích výsledků. Média v článcích zveřejnila i vyjádření Koukalové po zisku čtvrtého místa ve stíhacím závodě. Biatlonistka si stěžovala na to, že týmové kombinézy jsou příliš průsvitné: *„Kdybych si pořád neupravovala kalhotky, možná bych to zvládla,“ žertovala po závodu. Narážela na to, že reprezentační bílé kombinézy jsou ve světle reflektorů občas trochu průsvitné. Nechtěla jsem, aby servismani a všichni kolem trati měli dneska posvícení,“ smála se.* ¹¹⁵ Kromě webu sport.aktualne.centrum.cz se tomuto tématu věnovala i stránka iSport.cz.¹¹⁶

Díky tomu pak byla Koukalová zajímavá i pro sponzory. *„Je úspěšná, pohledná, sympatická... I ty příběhy o její roztržitosti jsou pro ni plus, protože ji polidšťují, lidi ji pak nevnímají jako stroj na vítězství, tak jak je to trochu u Martiny Sáblíkové,“ přemítá Tomáš Janča. Podle něj může image Soukalové oslovovat širokou veřejnost. Dovedu si ji*

¹¹² KUČEROVÁ, Martina. 2013. Ty jseš Bůh! volala na ni masérka. Prostě sen, přiznala Soukalová. In: idnes.cz [online] 17. 3. [cit. 2020-03-15]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/biatlonistka-sou...atlon.aspx?c=A130317_132858_biatlon_ma.

¹¹³ SÁRA, Robert. 2013. Jsem holka krev a mlíko, tvrdí Soukalová, zpívající miss biatlon. In: idnes.cz [online] 17. 2. [cit. 2020-03-15]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/gabriela-soukalo...tlon.aspx?c=A130217_175745_biatlon_ten.

¹¹⁴ KUČEROVÁ, Martina. 2013. Moravec po biatlonovém triumfu: Tento závod nám sedí! In: isport.cz [online] 25. 11. [cit. 2020-03-15]. Dostupné z: <http://isport.blesk.cz/clanek/186280/m...atlonovem-triumfu-tento-zavod-nam-sedi>.

¹¹⁵ (ČTK, Sport). 2014. Soukalová se smála. Kdybych si tak neupravovala kalhotky. In: aktualne.cz [online] 11. 2. [cit. 2020-03-15]. Dostupné z: <http://sport.aktualne.centrum.cz/souka...ky/r~4ead2278934611e3a138002590604f2e/>.

¹¹⁶ POSPÍŠIL, Ivo. 2014. Soukalové padaly kalhotky: Kdybych je nevytahovala, jela bych rychleji. In: isport.cz [online] 11. 2. [cit. 2020-03-15]. Dostupné z: <http://isport.blesk.cz/clanek/194601/s...ych-je-nevytahovala-jela-bych-rychleji>.

představit třeba u nějaké kampaně na kosmetiku,‘ navrhuje.“¹¹⁷ Ve stejném článku taky zaznělo, že ostatní medailisté jako třeba Ondřej Moravec, Jaroslav Soukup a Veronika Vítková jsou podle expertů v marketingovém stínu Koukalové.

A upozaděni nebyli ostatní biatlonisté podle médií jen po marketingové stránce. Novináři například informovali o jejich výsledcích a často zmínili v textu i Gabrielu Koukalovou, která v závodě ani nestartovala. Příkladem může být titulek: „Češi vládnou i bez Soukalové: Budou dnes slavit znovu?“¹¹⁸, který iSport.cz použil k článku o výsledcích ve sprintu žen a mužů. Ondřej Moravec získal v závodě stříbro, Michal Šlesingr byl čtvrtý. V ženské kategorii pak skončila na druhém místě Veronika Vítková. Titulek se ani o jedné z medailí nezmiňuje a na konci článků pak autor píše, že výsledky by mohly být ještě lepší: „Do dokonalé pohádky českého biatlonu tak chybí už jen jediný dílek. Formu zatím marně hledá hrdinka loňské sezony Gabriela Soukalová, která do nedělního stíhacího závodu vyrazí z 29. místa.“¹¹⁹ Na stejnou situaci reagoval i web Aktuálně.cz, který v článku uvedl, že „Veronika Vítková důrazně vystoupila za stínu Gabriely Soukalové.“¹²⁰

Média o biatlonovém týmu psala taky jako o Koukalové a spol.: „Ač je sportem v přírodě, který vznikl z vojenských hlídek na lyžích, moderní válčení Gabriely Soukalové a spol. je závislé na elektronických divech,“¹²¹ nebo titulek „Vychytávka pro biatlonisty. Koukalová a spol. dostanou kamion na míru“.¹²²

Když Gabriela Koukalová začala řešit problémy s lýtky, média psala o tom, že na

¹¹⁷ MÁDL, Luděk. 2014. Kupte si hvězdu. Miliony za knír Samkové, Šablíková z módy? In: aktualne.cz [online] 24. 2. [cit. 2020-03-15]. Dostupné z: <http://sport.aktualne.centrum.cz/kupte...dy/r~1221544e9af511e3a1b1002590604f2e/>.

¹¹⁸ (pan). 2014. Češi vládnou biatlonu i bez Soukalové: Budou dnes slavit znovu? In: isport.cz [online] 7. 12. [cit. 2020-03-15]. Dostupné z: <http://isport.blesk.cz/clanek/221865/c...-bez-soukalove-budou-dnes-slavit-znovu>.

¹¹⁹ (pan). 2014. Češi vládnou biatlonu i bez Soukalové: Budou dnes slavit znovu? In: isport.cz [online] 7. 12. [cit. 2020-03-15]. Dostupné z: <http://isport.blesk.cz/clanek/221865/c...-bez-soukalove-budou-dnes-slavit-znovu>.

¹²⁰ VÁVRA, Aleš. 2014. Biatlonová velmoc v novém. Ze stínu vystupují další hrdinové. In: aktualne.cz [online] 8. 12. [cit. 2020-03-15]. Dostupné z: <http://sport.aktualne.cz/biatlonova-ve...ve/r~83d973587e4511e4840b002590604f2e/>.

¹²¹ POSPÍŠIL, Ivo. 2016. NEJ vychytávky pro Soukalovou a spol.: Čipy, tablety a kecafony. In: isport.cz [online] 13. 3. [cit. 2020-03-15]. Dostupné z: <http://isport.blesk.cz/clanek/262941/n...kalovou-a-spol-cipy-tablety-a-kecafony>.

¹²² POSPÍŠIL, Ivo. 2017. Vychytávka pro biatlonisty. Koukalová a spol. dostanou kamion na míru. In: isport.cz [online] 15. 2. [cit. 2020-03-15]. Dostupné z: <http://isport.blesk.cz/clanek/294268/v...ukalova-a-spol-dostanou-kamion-na-miru>.

startu sezony a jednotlivých závodů chybí *hlavní hvězda*.¹²³ A i po jejím předčasném ukončení sezony a oznámení, že nebude startovat ani v té další, média připomínala, že hlavně díky Koukalové se stal biatlon v České republice populárním: „(...) *Naposledy v pozici šéftrenéra českého týmu se představil i strůjce zlatých úspěchů Ondřej Rybář. Chyběla u toho ale žena, která se o biatlonový boom v posledních letech postarala nejvíc – Gabriela Koukalová. (...) Nejslavnější partačka ale u jejich loučení nebyla. Gabriela Koukalová, která kvůli problému s lýtky musela vynechat celou olympijskou sezonu (...)*“.¹²⁴

Její mediální prezentace hvězdy se nezměnila ani po vydání knihy *JINÁ Gabriela Koukalová*.

3.1.7 Shrnutí

Analýza témat obsažených v námi vybraných článcích ukazuje, že zlom v informování o českém biatlonovém týmu nastal na přelomu roku 2017/2018. Gabriela Koukalová v té době oznámila, že se nezúčastní olympijských her v korejském Pchjongjangu a podle jejich vyjádření na sociálních sítích za to mohlo i její nepochopení s vedením českého biatlonu.

K úplné změně mediálních obsahů došlo po vydání knihy Martina Moravce *JINÁ Gabriela Koukalová*. Místo o fungující partě novináři psali o šikaně ze strany trenéra Šikoly. Články o výborných vztazích mezi členy týmu nahradily texty o nenávisti mezi Veronikou Vítkovou a Gabrielou Koukalovou. Někteří členové týmu se k obsahu knihy vyjadřovat nechtěli. Jitka Landová a Michal Krčmář (viz výše) ale do médií otevřeně řekli, že o napjaté atmosféře v ženském týmu, a konkrétně mezi Vítkovou a Koukalovou, se veřejně vědělo.

Jediné, o čem novináři stále informovali stejně, byl biatlonový boom a podpora fanoušků. I přesto, že se samotní členové týmu podle jejich vyjádření v médiích obávali, že vyjádření Koukalové ovlivní jejich vztahy s fanoušky, analýza ukázala, že k tomu nedošlo a podpora fanoušků trvala i po odchodu Gabriely Koukalové z biatlonového světa.

¹²³ (roj). 2017. Změny v biatlonové reprezentaci! Po zklamání ve Švédsku dostanou šanci i jiní. In: sport.cz [online] 4. 12. [cit. 2020-03-15]. Dostupné z: <https://www.sport.cz/ostatni/biatlon/c...-ve-svedsku-dostanou-sanci-i-jini.html>.

¹²⁴ (bko). 2018. Biatlonisté se loučili s partáky, Koukalová psala o kickboxu. Rybář jí poslal vzkaz. In: isport.cz [online] 25. 3. [cit. 2020-03-15]. Dostupné z: <https://isport.blesk.cz/clanek/330578/...psala-o-kickboxu-rybar-ji-poslal-vzkaz>.

Výsledkem analýzy tematických kategorií je tedy to, že se v médiích objevovaly články zaměřené pozitivně. Během sedmi analyzovaných let psali novináři o týmu negativně jen výjimečně. Většinou se jednalo o vztah mezi Gabrielou Koukalovou a nějakým členem týmu. Nejprve trenérem Jindřichem Šikolou, a to v souvislosti s odchodem Koukalové k mužskému týmu. Na přelomu roku 2017/2018 se poté média věnovala rozkolu ve vztahu Koukalové k šéftrenéru Ondřeji Rybářovi. A po vydání knihy *JINÁ Gabriela Koukalová* se novináři věnovali vztahu Koukalová – Vítková. Negativní zmínky o týmu se v médiích objevovaly ještě v souvislosti s přesunem Šikoly k ženskému juniorskému celku.

3.2 Kategorie aktérů

V analýze jsme se zaměřili také na to, kteří aktéři jednotlivá témata z první kategorie zvýznamňují a pomáhají tak konstruovat představu skvělého týmu. Rozdělili jsme je na jednotlivé podkategorie, a to novináři, biatlonisté a biatlonistky z českého týmu a ostatní. V následujících podkapitolách proto uvedeme, jakým způsobem tyto aktéři věnovali jednotlivým tématům pozornost a prostřednictvím čeho je zvýznamňovali. V některých případech uvedeme články, které jsme použili už v tematické kategorii, a to proto, že svým obsahem zapadají i do kategorie aktérů.

3.2.1 Novináři

Novináři jednotlivá témata zdůrazňují například prostřednictvím titulků. Biatlonový boom popsali například titulkem „*Česko slaví biatlonový triumf. Soukalová ovládla závod Světového poháru*“¹²⁵. Z vyjádření je zřejmé, že Češi považují biatlon za národní sport a jak napsali novináři na Aktuálně.cz: „*Senzace pokračuje!*“¹²⁶

Některé titulky novináři založili přímo na výpovědi jednotlivých aktérů, například fanoušků: „*Rozpoutali jste biatlonmánii, napsal natěšený fanoušek Vítkové*“¹²⁷ nebo

¹²⁵ (iDNES.cz). 2012. Česko slaví biatlonový triumf. Soukalová ovládla závod Světového poháru. In: idnes.cz [online] 14. 12. [cit. 2020-03-15]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/soukalova-vyhral...tlon.aspx?c=A121214_153522_biatlon_mah.

¹²⁶ (ČTK, iSport.cz). 2012. Senzace pokračuje! Biatlonistka Soukalová byla ve Slovinsku třetí. In: isport.cz [online] 16. 12. [cit. 2020-03-15]. Dostupné z: <http://isport.blesk.cz/clanek/134872/s...stka-soukalova-byla-ve-slovinsku-treti>.

¹²⁷ MACEK, Tomáš. 2012. Rozpoutali jste biatlonmánii, napsal natěšený fanoušek Vítkové. In: idnes.cz [online] 18. 12. [cit. 2020-03-15]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/biatlonistka-vit...tlon.aspx?c=A121218_145125_biatlon_par.

českých biatlonistů: „*Biatlon u nás začíná být populárnější než lyžování, věří Šlesingr*“.¹²⁸

Jak jsme zmínili v tematických kategoriích, novináři používali k popisu biatlonistů taky pozitivní přívlastky nebo expresivní označení. V titulcích proto byla zmíněna například „*Česká biatlonová hvězda Soukalová*“¹²⁹ nebo „*Nezastavitelná Soukalová! Česká hvězda vyhrála další závod*“.¹³⁰ Přímou v titulcích novináři využívali i týmovost biatlonistů: „*Dvě trestná kola a sedmé místo? Ukázali jsme sílu týmu, říká Rybář*“¹³¹ nebo „*Puskarčíková: Výhra Gábi? Měla jsem větší radost než z vlastního výsledku*“.¹³²

To, jaká v týmu panuje nálada, nebo jaké mají mezi sebou biatlonisté vztahy, novináři často zjišťovali v rozhovorech se samotnými závodníky. „*A již si vás ostatní dobírají, že to budete mít drahé?*“¹³³, zjišťoval novinář od Gabriely Koukalové poté, co získala ve Světovém poháru žlutý trikot pro průběžně vedoucí závodnici celkového pořadí. Od Veroniky Vítkové pak redaktor chtěl vědět, jestli jsou s Gabrielou Koukalovou kamarádky.¹³⁴

A na jejich vzájemnou náklonnost se ptal Gabriely Koukalové i Jan Salichov pro sport.idNES.cz: „*Je výhodou, že když se nyní nedaří vám, dokáže skvělé výsledky sbírat reprezentační kolegyně Veronika Vítková?*“¹³⁵ Autor se v rozhovoru zaměřil i na další analyzované téma, a to podporu a tlak ze strany fanoušků: „*Fanoušci právě od vás*

¹²⁸ MACEK, Tomáš. 2012. Biatlon u nás začíná být populárnější než lyžování, věří Šlesingr. In: idnes.cz [online] 28. 11. [cit. 2020-03-15]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/rozhovor-s-biatlon.aspx?c=A121127_170134_biatlon_fil.

¹²⁹ (ČTK, Sport). 2012. Česká biatlonová hvězda Soukalová v Pokljuce tentokrát třetí. In: aktualne.cz [online] 16. 12. [cit. 2020-03-15]. Dostupné z: <http://sport.aktualne.centrum.cz/nova-...ti/r~f5a3be4c478f1e2bae70025900fea04/>.

¹³⁰ (ČTK, iSport.cz). 2013. Nezastavitelná Soukalová! Česká hvězda vyhrála další závod. In: isport.cz [online] 16. 3. [cit. 2020-03-15]. Dostupné z: <http://isport.ble.sk.cz/clanek/144304/n...alova-ceska-hvezda-vyhrala-dalsi-zavod>.

¹³¹ TOMÍČEK, Matěj. 2017. Dvě trestná kola a sedmé místo? Ukázali jsme sílu týmu, říká Rybář. In: idnes.cz [online] 9. 2. [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/ondrej-rybar-roz...tton.aspx?c=A170209_194416_biatlon_mt2.

¹³² TOMÍČEK, Matěj. 2017. Puskarčíková: Výhra Gábi? Měla jsem větší radost než z vlastního výsledku. In: idnes.cz [online] 11. 2. [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/eva-puskarcikova...tton.aspx?c=A170211_184238_biatlon_mt2.

¹³³ POSPÍŠIL, Ivo. 2013. Zapomněla jsem, kolik mám jet trestných okruhů, smála se Soukalová. In: isport.cz [online] 1. 12. [cit. 2020-03-15]. Dostupné z: <http://isport.ble.sk.cz/clanek/187045/z...et-trestnych-okruhu-smala-se-soukalova>.

¹³⁴ HAVLEN, Michael. 2014. Dovolena dle olympijské medailistky Vítkové: exotika a seskok padákem. In: idnes.cz [online] 3. 4. [cit. 2020-03-15]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/biatlonistka-vit...tton.aspx?c=A140403_085553_biatlon_par.

¹³⁵ SALICHOV, Jan. 2015. Soukalová o svých ambicích na Vysočině: Jako byste se ptal, kdy umřu. In: idnes.cz [online] 5. 2. [cit. 2020-03-15]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/soukalova-o-svyc...tton.aspx?c=A150205_103052_biatlon_par.

v posledních dvou letech hodně očekávali. Jak se jezdí pod tlakem toho, že je nechcete zklamat? ¹³⁶

Otázce na vztahy v týmu se nevyhnula v rozhovoru pro Aktualně.cz v roce 2015 ani Lucie Charvátová. *„Lucie, jaká je atmosféra a nálada v českém týmu po úvodní zastávce Světového poháru ve švédském Ostersundu? (...) I vaši mužští kolegové mají úplně skvělou náladu? Přece jen ten začátek sezony asi nebyl úplně podle jejich ideálních představ. Není tam trochu smutku a zklamání? (...) Jak si zatím užíváte místo v české áčkové reprezentaci?* ¹³⁷

Novináři se v rozhovorech neptali jen samotných závodníků, ale třeba i členů realizačního týmu, například šéfa českého biatlonu Jiřího Hamzy¹³⁸ nebo šéftrenéra Ondřeje Rybáře: *„Kdyby vám před deseti lety řekli, že na Světový pohár v Novém Městě přijede v prosinci 2016 přes sto tisíc fanoušků, co byste si myslel? (...) Ale zůstanou věrní, i když se přestane dařit a přijde generační krize?* ¹³⁹

A jak vnímá situaci v týmu se Ondřej Novotný pro sport.iDNES.cz zeptal i fotografa českého celku Petra Slavíka.¹⁴⁰ Na to, kdo z českých reprezentantů ho nejvíc překvapil, pak odpovídal v prosinci 2016 Tomáši Mackovi nový servisman v týmu Tomáš Židek.¹⁴¹

Některá vyjádření členů reprezentace byla v médiích prezentována odlišným způsobem. Záleží na tom, jaké uvozovací sloveso novináři použili. Jiný význam má pro čtenáře citace biatlonistky Jitky Landové po předčasně ukončené štafetě v Anterselvě

¹³⁶ SALICHOV, Jan. 2015. Soukalová o svých ambicích na Vysočině: Jako byste se ptal, kdy umřu. In: idnes.cz [online] 5. 2. [cit. 2020-03-15]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/soukalova-o-svyc...tlon.aspx?c=A150205_103052_biatlon_par.

¹³⁷ VÁVRA, Aleš. 2015. Měla být novou Neumannovou. Jenže se zbrání je to větší zábava, tvrdí Charvátová. In: aktualne.cz [online] 9. 12. [cit. 2020-03-15]. Dostupné z: <http://sport.aktualne.cz/mela-byt-novo...av/r~37775e249d9011e586750025900fea04/>.

¹³⁸ MACEK, Tomáš. 2015. Biatlon je u nás na vrcholu. Bláznivý příběh pokračuje, raduje se Hamza. In: idnes.cz [online] 16. 3. [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/rozhovor-hamza-0...tlon.aspx?c=A150316_145903_biatlon_tm2.

¹³⁹ MACEK, Tomáš. 2016. Šéftrenér Rybář: Nemá cenu teď moc mluvit o tom, kdy Gábina skončí. In: idnes.cz [online] 15. 12. [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/ondrej-rybar-c9a...tlon.aspx?c=A161214_111816_biatlon_ald.

¹⁴⁰ NOVOTNÝ, Ondřej. 2016. Biatlon je velký cirkus i zimní formule 1, říká fotograf českého týmu Slavík. In: idnes.cz [online] 2. 3. [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/biatlon-fotograf...tlon.aspx?c=A160229_193556_biatlon_ald.

¹⁴¹ MACEK, Tomáš. 2016. Chtěli ho Norové, ale servisman Židek se pro Čechy rozhodl srdcem. In: idnes.cz [online] 21. 12. [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/tom-zidek-servis...tlon.aspx?c=A161219_212419_biatlon_ten.

v lednu 2014 v článku na webu sport.idNES.cz: „*Jsem ráda, pro nás už bylo po závodě. Ještě by mě ukamenovali, říká položertem,*“¹⁴² a jinak je prezentovaná její citace v textu na sport.aktualne.centrum.cz: „*Štafeta se nedojela kvůli mlze a Češky za to byly v podstatě rády. „Aspoň mě nikdo neukamenuje,“ uvedla Landová.*“¹⁴³

Články obsahovaly také názory jednotlivých reportérů, ti je vyjadřovali například prostřednictvím hodnotících výrazů. Příkladem je titulek článku po štafetě žen na MS ve Finsku 2015: „*Propadák! České biatlonistky štafetu na MS nezvládly.*“¹⁴⁴ Po stejné události redaktoři hodnotili ze svého pohledu taky to, co mohlo zapůsobit na fanoušky: „*Nebylo vše jen růžové, nicméně veškerou euforii znásobilo kouzlo týmovosti. Partu má česká biatlonová reprezentace příkladnou. A ta hravě vyváží i několik negativních pocitů, které si závodníci z Kontiolahti odvázejí. Fanoušky mohla dojmout právě Soukalová, jež po nevydařené dámské štafetě utěšovala a omlouvala své chybující kolegyně.*“¹⁴⁵

Hodnotící výrazy použili novináři taky v únoru 2016 po závodu smíšené štafety v kanadském Canmore, kde Veronika Vítková musela po střelbě v leže na tři trestná kola. „*Velkou ostudu si však utrhla v posledním kanadském klání Vítková,*“¹⁴⁶ nebo „*Veronika Vítková se v den svého svátku moc nepředvedla. Závod biatlonových smíšených štafet v neděli rozjela špatnou střelbou hned na první položce, musela na tři trestná kola a spadla na poslední místo.*“¹⁴⁷ Na základě videa, ve kterém Michal Šlesingr pomáhal do kopce svému reprezentačnímu kolegovi Adamu Václavíkovi, pak novinář ve svém článku pro

¹⁴² KUČEROVÁ, Martina. 2014. Vítkovou zbrzdil pád, Landovou ležka. A pak jsem neviděla ani lidi, řekla. In: idnes.cz [online] 19. 1. [cit. 2020-03-15]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/stafeta-biatloni...atlon.aspx?c=A140119_122025_biatlon_ma.

¹⁴³ VÁVRA, Aleš. 2014. Facka před Soči. Proti Čechům se spikly stroje i živly. In: aktualne.cz [online] 20. 1. [cit. 2020-03-15]. Dostupné z: <http://sport.aktualne.centrum.cz/facka...ly/r~af1e0f38810211e38b0c0025900fea04/>.

¹⁴⁴ (Sport). 2015. Propadák! České biatlonistky štafetu na MS nezvládly. In: aktualne.cz [online] 13. 3. [cit. 2020-03-15]. Dostupné z: <http://sport.aktualne.cz/biatlon-stafe...ny/r~d7b28ab6c9a211e4bc74002590604f2e/>.

¹⁴⁵ VÁVRA, Aleš. 2015. Medailový rekord a česká parta v euforii. I Rusové závidí. In: aktualne.cz [online] 16. 3. [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <http://sport.aktualne.cz/medailovy-rek...di/r~6626a746cb3311e488b0002590604f2e/>.

¹⁴⁶ KUCHAR, Ondřej. 2016. Nadmořská výška, časový posun i prášky na spaní. Soukalová však září dál. In: aktualne.cz [online] 8. 2. [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <http://sport.aktualne.cz/nadmorska-vys...sa/r~228f42becdf211e5bb3a0025900fea04/>.

¹⁴⁷ (ČTK). 2016. Z posledního místa do top 10. Vítková udělala ze smíšené štafety stíhačku. In: aktualne.cz [online] 7. 2. [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <http://sport.aktualne.cz/biatloniste-b...ti/r~73d1317ecdc911e5a6b7002590604f2e/>.

sport.aktualne.centrum.cz napsal, „že je jisté, že v týmu panuje velice dobrá nálada.“¹⁴⁸

V některých případech pak celý obsah článků a jeho zaměření odpovídal jednotlivým námi analyzovaným tématům. Příkladem je třeba článek zaměřený na stravování biatlonistů, z jehož obsahu je patrná dobrá nálada mezi biatlonisty: „Co se týče stravy, má v týmu sportovce bezproblémové, mírně problémové... a pak do žádné škatulky nezařaditelný unikát jménem Gabriela Soukalová. ‚Gábina je ve spoustě věcí jiná. I v jídle,‘ přitaká. V Ostersundu ji uprostřed noci probudily křeče z hladu, a tak spořádala zeleninové lupínky. ‚Vidíš, kdybys bydlela se mnou jako loni, v noci bych ti dala sušené banány, oříšky nebo něco zdravějšího,‘ dobírá si ji vždy připravená Jitka Landová. (...) ‚Jo, Jitka pro mě vždycky měla nějakou svačinku. (...)‘“¹⁴⁹

Druhým příkladem je pak text, který popisuje ubytování českého národního týmu na mistrovství světa v Rakousku v roce 2017. „Bez sauny, pokojové služby, švédských stolů, ale v rodinném prostředí. (...) – v soukromí a s vlastním kuchařem. Tou je nyní Gabriela Fliegerová z Letohradu, která si novou výzvu pochvaluje. ‚Jsou skvělá parta, není to nic náročného. I Gabča mi občas přijde pomoci umýt nádobí,‘ usmívá se.“¹⁵⁰

A ukázkou je i článek zaměřený na to, jak spolu biatlonisté tráví volný čas na závodech, například hraním společenské hry Biatlonmánie. „Sám jsem byl překvapený, jak je to zábavné. A myslím, že se tahle hra opravdu povedla,‘ říká brzy dvaatřicetiletý reprezentant Michal Šlesingr. (...) ‚Když je volná chvíle a chceme se nějakým způsobem odreagovat, tak si zahrajeme,‘ potvrzuje v letošní sezoně zatím nejúspěšnější reprezentantka Veronika Vítková. Běžně pak dochází k situacím, při nichž se skupina sesedne kolem jednoho stolu a začne tuhý boj o vítězství. (...) A chybět prý samozřejmě nesmí ani vzájemné pošťuchování. ‚Když někdo někoho předjíždí, padají hlášky typu:

¹⁴⁸ KUCHAR, Ondřej. 2016. Loni si tu nabil obličej. Nyní chtějí Moravec a spol. v Anterselvě lepší výsledek. In: aktualne.cz [online] 22. 1. [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <http://sport.aktualne.cz/loni-si-tu-na...rs/r~39fd5d26c07511e5a6b7002590604f2e/>.

¹⁴⁹ MACEK, Tomáš. 2015. Kozí mléko na noc, vločky kdykoliv. Co vše také jedí čeští biatlonisté? In: idnes.cz [online] 14. 12. [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/biatlon-jidelnic...tlon.aspx?c=A151213_201852_biatlon_rou.

¹⁵⁰ POSPÍŠIL, Ivo. 2017. Jak bydlí Češi na MS? Žádné výhody jako v hotelu, i Koukalová myje nádobí. In: isport.cz [online] 14. 2. [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <http://isport.blesk.cz/clanek/294213/j...-jako-v-hotelu-i-koukalova-myje-nadobi>.

Puskarčíková to natřela Moravcovi do kopce, ' směje se Šlesingr. "¹⁵¹

Po vydání knihy *JINÁ Gabriela Koukalová* se způsob, kterými novináři jednotlivá témata zvýznamňovali, nezměnil. Stále například používali expresivní až bulvární titulky: „*Další šokující zpověď! Koukalová o nepřátelské atmosféře v biatlonovém týmu*“¹⁵² nebo „*POHLED DO ZÁKULISÍ: Velmi křehké vztahy Gabriely K. a Veroniky V.*“¹⁵³ Ke zjištění nových informací ohledně vztahů v týmu i nadále využívali metodu rozhovorů, zeptali se například šéftrenéra Ondřeje Rybáře nebo biatlonisty Michala Krčmáře.¹⁵⁴ Ondřej Moravec pak například čelil otázce, jestli se „*nemůže neúčast někdejší velké tváře českého biatlonu odrazit na zájmu fanoušků*“¹⁵⁵ o Světový pohár v Novém Městě na Moravě v prosinci 2018.

3.2.2 Biatlonisté a biatlonistky z českého týmu

Druhou skupinou aktérů, kteří analyzovaná témata zvýznamňovali, jsou samotní biatlonisté a biatlonistky české reprezentace.

O náladě a vztazích v týmu mluvili nejčastěji v rozhovorech, a to v souvislosti s otázkami novinářů na toto téma. Jejich odpovědi vyznívaly veskrze pozitivně. Ondřej Moravec například před světovým šampionátem v roce 2013 zmiňoval, že je rád, že se daří celému týmu.¹⁵⁶ A na konstatování redaktora, že pro atmosféru v týmu je dobré, když se daří nejenom ženám, ale i mužům, odpovídala Gabriela Koukalová následovně: „*Určitě. Každý by pro ten náš tým dýchal a všichni se snažíme udělat maximum. Když to nevyjde*

¹⁵¹ SALICHOV, Jan a STREICHSBIEROVÁ, Eva. 2015. Člověče, nezlob se? Ne! Mezi reprezentanty se chytla Biatlonmánie. In: idnes.cz [online] 29. 1. [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/biatlonmanie-des...lon.aspx?c=A150129_2135190_biatlon_ten.

¹⁵² (mm). 2018. Další šokující zpověď! Koukalová o nepřátelské atmosféře v biatlonovém týmu. In: sport.cz [online] 12. 4. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <https://www.sport.cz/clanek/979834-dal...lske-atmosfere-v-biatlonovem-tymu.html>.

¹⁵³ MACEK, Tomáš. 2018. POHLED DO ZÁKULISÍ: Velmi křehké vztahy Gabriely K. a Veroniky V. In: idnes.cz [online] 13. 4. [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: https://sport.idnes.cz/gabriela-koukal...tton.aspx?c=A180412_213041_biatlon_ten.

¹⁵⁴ JANOŠ, Marek. 2018. Krčmář: Třeba se teď ženský tým okyslíčí, já jsem s Koukalovou vycházel na rovinu, bez konfliktu. In: aktualne.cz [online] 27. 4. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <https://sport.aktualne.cz/biatlon/krcm...vo/r~8ca4cb324a4211e88560ac1f6b220ee8/>.

¹⁵⁵ SALICHOV, Jan. 2018. Moravec: Biatlon není jenom o Gábině. Lístky budou vyprodané rychle. In: idnes.cz [online] 9. 6. [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: https://sport.idnes.cz/jiri-hamza-nove...tton.aspx?c=A180608_094225_biatlon_rou.

¹⁵⁶ JINDRA, Michal. 2013. Snová sezona láká na šampionát. Přijede půl města, těší Moravce. In: idnes.cz [online] 29. 1. [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/biatlonista-mora...lon.aspx?c=A130129_1882784_biatlon_ald.

*nám, holkám, jsem ráda, že máme pojistku v klukách – a věřím, že to tak je i obráceně. Ta provázanost týmu funguje, všichni si přejou navzájem, což je super.*¹⁵⁷ Biatlonovou pohodu ve své odpovědi potvrdila i Lucie Charvátová: *„Nálada v týmu je skvělá, tak jako celý rok. Určitě k tomu přispívá i fakt, že po celý rok trénují jak muži, tak ženy společně, proto si navzájem porozumíme v dobrých, i těch horších chvílích a dokážeme se podpořit navzájem. Trenéři byli taktéž spokojeni, že fungujeme jako jeden celek.*¹⁵⁸

Když mluvili biatlonisté o svých kolezích, používali familiární oslovení. Gabriela Koukalová o svém trenérovi Jindřichovi Šikolovi v rozhovoru v roce 2013 mluvila jako o „*Jindrovi*“¹⁵⁹. Veronika Vítková pak v závodě smíšených štafet po svém úseku věřila, že „*to Gabča vylepší*“¹⁶⁰ výsledek. Navzájem se titulovali také přezdívkami, Ondřej Moravec například smekl před výkonem „*Bimbasa*“¹⁶¹, a to samé udělal i trenér Rybář před výkonem „*Bouška*“.¹⁶² Eva Puskarčíková pak v rozhovoru s Tomášem Mackem mluvila o Veronice Vítkové jako o „*Hujerovi*“.¹⁶³

Biatlonisté v médiích také reagovali na nezvyklé situace, které se stávaly Gabriele Koukalové. Závodnice v rozhovoru s Martinou Kučerovou zmínila, že si z ní občas někdo dělá legraci kvůli tomu, že startuje namalovaná.¹⁶⁴ Michal Šlesingr zase upozornil na její

¹⁵⁷ MACEK, Tomáš. 2014. No potěš koště, řekla si Soukalová po ležce. Byla jsem vyjukaná, vyprávěla. In: idnes.cz [online] 20. 12. [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/rozhovor-soukalo...tlon.aspx?c=A141220_175851_biatlon_tm2.

¹⁵⁸ VÁVRA, Aleš. 2015. Měla být novou Neumannovou. Jenže se zbrání je to větší zábava, tvrdí Charvátová. In: aktualne.cz [online] 9. 12. [cit. 2020-03-15]. Dostupné z: <http://sport.aktualne.cz/mela-byt-novo...av/r~37775e249d9011e586750025900fea04/>.

¹⁵⁹ KUČEROVÁ, Martina. 2013. Biatlonistka Soukalová: Občas poslouchám vtipy, že závodím namalovaná. In: idnes.cz [online] 3. 2. [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/biatlonistka-gab...tlon.aspx?c=A130203_172543_biatlon_ald.

¹⁶⁰ (Sport). 2013. Fantazie. Čeští biatlonisté mají z úvodního závodu MS bronz. In: aktualne.cz [online] 7. 2. [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <http://sport.aktualne.centrum.cz/fanta...nz/r~67e608da714211e2a6c90025900fea04/>.

¹⁶¹ SÁRA, Robert. 2013. Česká biatlonová jednička smutnila: Dost jsem to zkazil, řekl Moravec. In: idnes.cz [online] 16. 2. [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/biatlonista-mora...tlon.aspx?c=A130216_182629_biatlon_ald.

¹⁶² MACEK, Tomáš. 2015. Sedm desetin vteřiny. Pro Soukupa byly šťastné, pro Šlesingra nikoliv. In: idnes.cz [online] 8. 2. [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/biatlon-co-je-se...tlon.aspx?c=A150207_185554_biatlon_tm2.

¹⁶³ MACEK, Tomáš. 2017. Sluníčko a vtípálek. Puskarčíková a Krčmář o dáchanci i lyžování do X. In: idnes.cz [online] 6. 2. [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/puskarcikova-a-k...tlon.aspx?c=A170203_220256_biatlon_ald.

¹⁶⁴ KUČEROVÁ, Martina. 2013. Biatlonistka Soukalová: Občas poslouchám vtipy, že závodím namalovaná. In: idnes.cz [online] 3. 2. [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/biatlonistka-gab...tlon.aspx?c=A130203_172543_biatlon_ald.

pozdní příchody: „Pro nás je psychické utrpení už to, když jedeme na stadion a nevíme, jestli Gábina dorazí na start, nebo se někde zapomene.“¹⁶⁵ A Ondřej Moravec nechápal, jak mu mohla před jeho úsekem ve štafetě odnést lyže.¹⁶⁶

Vzájemně si ze sebe biatlonisté utahovali taky při rozhovoru v Novém Městě na Moravě v létě 2014, kde se řešilo společné trénování Koukalové s mužskou reprezentací: „Ne že jim tam zase řekneš nějaký lži,“ rýpl si biatlonista Michal Krčmář do týmové parťáčky Gabriely Soukalové ve Vysočina Aréně bezprostředně před rozhovorem. „Vidíte to, jo? Jakou mi dávají sodu?“ stěžovala si – a pochopitelně s úsměvem – česká biatlonová kometa Soukalová, jenž začíná druhý rok přípravy s mužskou skupinou pod vedením Ondřeje Rybáře. „Často jste terčem posměšků?“ „Ano, každý den. Ale to my se takhle vzájemně kočkujeme v rámci zocelení.“¹⁶⁷

Koukalová se v médiích prezentovala taky tím, že ráda jí a nevadí jí si dát o půlnoci dorty nebo vepřové. V médiích si na toto téma sama ze sebe dělala legraci a přidávali se k tomu i její reprezentační kolegové, příkladem je dvojrozhovor s Michalem Šlesingrem. „Přišla vyprávět o úspěchu českého biatlonového týmu a skoro až nešťastně se rozhlížela. „Myslela jsem, že tu budou nějaké dobroty, a ono tu není nic. Ani bonbony,“ posteskla si Gabriela Soukalová. „To si vyprošuju,“ smála se. (...) „Ale Gábino, tys nám zkazila střelecký průměr,“ koukal Michal Šlesingr do výsledků a naoko nazlobeně kroutil hlavou. „Sorry, no,“ omlouvala se mu biatlonová blondýna. „Gabrielo, přijde aspoň od týmu sladká odměna?“ Šlesingr: „To už by se neunesla.“ Soukalová: „Haha, to je fakt. Možná na jaře.“¹⁶⁸ A o její váze měl podle Koukalové dobrý přehled i Ondřej Moravec. Na otázku novináře, jestli po dvou prolomených dnech nepřibrala, odpověděla takto: „Myslím, že jo. Čekám, až přijde Ondra Moravec, ten mi to řekne. Vždycky to zaručeně pozná. On má

¹⁶⁵ MACEK, Tomáš. 2015. Náš život je kvapný. Žijeme v tašce, říká matador Šlesingr. In: idnes.cz [online] 3. 3. [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/michal-slesingr-...tlon.aspx?c=A150301_225557_biatlon_ald.

¹⁶⁶ KUČEROVÁ, Martina. 2013. Moravec po biatlonovém triumfu: Tento závod nám sedí! In: isport.cz [online] 25. 11. [cit. 2020-03-15]. Dostupné z: http://isport.blesk.cz/clanek/186280/m...atlonovem-triumfu-tento-zavod-nam-sedi_

¹⁶⁷ JINDRA, Michal. 2014. Soukalová už si ve sprše nezpívá. Nemůže, říká Moravec. In: idnes.cz [online] 25. 7. [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/soukalova-morave...tlon.aspx?c=A140724_114747_biatlon_par.

¹⁶⁸ GRIM, Filip. 2015. Už ne o fotbalu a hokeji, teď se mluví o nás, libují si biatlonisté. In: idnes.cz [online] 7. 2. [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/rozhovor-soukalo...tlon.aspx?c=A150206_205229_biatlon_fil.

*naprosto neskutečný odhad.*¹⁶⁹

Biatlonisté se také vyjadřovali k podpoře fanoušků, byli za ni vděční. „*Pro mě je to jako sen, že takhle u nás vystoupala popularita biatlonu, který ještě před pár lety zajímal pouze naše rodinné příslušníky. Celá reprezentace má ale podíl, že se to takhle zvedlo.*“ (...) *Všechno, co jsem doma našla, tak jsem napodepisovala, včetně čísel ze závodů. Je to způsob, kterým můžu poděkovat všem lidem za držení palců,*¹⁷⁰ říkala na exhibici v Jablonci nad Nisou v březnu 2017 Gabriela Koukalová. Michal Šlesingr byl „*mile překvapený*“ z toho, že na mistrovství světa v Novém Městě na Moravě v roce 2013 chodí každý den dvacet tisíc fanoušků.¹⁷¹

V některých případech pak biatlonisté k fanouškům skrze média nebo sociální sítě promlouvali a posílali jim vzkazy, jako třeba Gabriela Koukalová před začátkem sprintu žen v Chanty – Mansijsku v roce 2016, když napsala tento příspěvek na svůj profil na facebook: „*Myslete na nás s holkama dnes, prosím! Bude to boj. Sil moc nezbyvá, ale necháme v závodech všechno za nás i za Vás, prostě za celé Česko!*“¹⁷²

3.2.3 Ostatní aktéři

Poslední skupinou, na kterou jsme se v analýze zaměřili, byla skupina ostatních aktérů. Mezi ně jsme zařadili trenéry, členy realizačního týmu, fanoušky a rodinné příslušníky biatlonistů. V článcích se objevovaly například citace fanoušků, některé články byly postavené vyloženě na jejich vyjádřeních a v analyzovaných textech se objevovaly i rozhovory.

Ty byly převážně s trenéry biatlonistů, ať už šéftrenérem Ondřejem Rybářem nebo trenérem žen Zdeňkem Vítkem. K situaci se vyjadřoval i šéf českého biatlonu Jiří Hamza. Jejich vyjádření pro média se pak objevovala jako citace v článcích nebo přímo v titulcích.

¹⁶⁹ MACEK, Tomáš. 2016. Prospala jsem i dvanáct hodin denně, vypráví Soukalová v Ruhpoldingu. In: idnes.cz [online] 7. 1. [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/rozhovor-soukalo...tlon.aspx?c=A160107_084745_biatlon_tm2.

¹⁷⁰ KÉZR, Martin. 2017. Koukalová jako ve snu! Dětem rozdávala medaile a zamačkávala slzy. In: sport.cz [online] 22. 3. [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <https://www.sport.cz/clanek/867438-kou...davala-medaile-a-zamackavala-slzy.html>.

¹⁷¹ SALICHOV, Jan. 2013. Štafeta je mnohem kratší závod, navíc v kontaktu, těší se Šlesingr. In: idnes.cz [online] 16. 2. [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/michal-slesingr-...tlon.aspx?c=A130216_085447_biatlon_ald.

¹⁷² TOMÍČEK, Matěj. 2016. Soukalová dojela ve sprintu druhá, zvýšila náskok v SP a má malý glóbus. In: idnes.cz [online] 17. 3. [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/finale-sp-biatlo...tlon.aspx?c=A160317_133026_biatlon_mt2.

Co se týče fanoušků, tak ti biatlonový boom a zájem o tento sport zmínili například pro iSport.cz v únoru 2014 v Letohradu, kdy do města přijel tehdy čerstvý olympijský medailista Ondřej Moravec. „*Přišli jsme Ondrovi poděkovat, už v polovině závodu mi bylo jasné, že sahá na medaili,‘ řekla Marcela Holubová z Letohradu. (...) Letohrad je město biatlonu, Moravec byl i členem místního klubu. Místním sportovcům polichotil, prý má tamní klub druhý nejlepší okruh v republice. ‚Chtěl bych Ondrovi poděkovat, že kupa Čechů i cizinců vytahovala mapy a hledala, kde je Letohrad,‘ dodal starosta Petr Fiala.*“¹⁷³

Představu o dokonalém biatlonovém týmu pomohl skrze média přiřivít například fotograf národního celku Petr Slavík, když v rozhovoru řekl, že za dobrou atmosféru v týmu můžou hlavně trenéři. „*Jsou dobře naladěni. Nejsou to hlídací psi, kteří musí jen štěkat, ale často srandu sami rozjždí. Hodně úspěchů slaví scénky a nejrůznější videa, která s trenéry připravujeme. Není to nijak kaširované, často jen zapnu foťák a sypou to na mě. Velký vtípaček je Mára Lejsek (trenér mužů), jeho herecký talent je neskutečný.*“¹⁷⁴ Slavík zároveň potvrdil, že si biatlonisté společně strávený čas pochvalují.

Dalším kdo v médiích uvedl, že česká reprezentace je „dobrá parta“ byla během olympiády 2014 v Soči matka Jaroslava Soukupa¹⁷⁵ nebo během mistrovství světa 2017 v Rakousku kuchařka týmu Gabriela Fliegerová.¹⁷⁶

Nadšený z atmosféry, která z týmu vyzařuje, byl během besedy společnosti Meopta v Přerově v červnu 2015 i její generální ředitel Vítězslav Motřka a ptal se, „*čím to, že jsou biatlonisté tak dobrá parta?*“¹⁷⁷

K úspěchům své dcery se vyjadřovali i manželé Soukalovi. Její otec Karel Soukal například zmínil, že podpora fanoušků, kterou biatlonistka zažívá, je i náročná. Tímto

¹⁷³ (ČTK, iSport.cz). 2014. Moravce vítali v Letohradě. Tolik lidí tady nebylo ani o pouti, žertoval. In: isport.cz [online] 27. 2. [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <http://isport.blesk.cz/clanek/196462/m...-lidi-tady-nebylo-ani-o-pouti-zertoval>.

¹⁷⁴ BÁRTA, Jiří. 2015. Fotograf Slavík: Trenéři biatlonistů nejsou hlídači. Srandu sami rozjždí. In: idnes.cz [online] 10. 2. [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/petr-slavik-foto...lon.aspx?c=A150210_2138407_biatlon_ald.

¹⁷⁵ (ČTK). 2014. Všichni máme na krajíčku, zářila radostí Soukupova matka. In: isport.cz [online] 8. 2. [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <http://isport.blesk.cz/clanek/194252/v...rajicku-zarila-radosti-soukupova-matka>.

¹⁷⁶ POSPÍŠIL, Ivo. 2017. Jak bydlí Češi na MS? Žádné výhody jako v hotelu, i Koukalová myje nádobi. In: isport.cz [online] 14. 2. [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <http://isport.blesk.cz/clanek/294213/j...-jako-v-hotelu-i-koukalova-myje-nadobi>.

¹⁷⁷ JANČÍK, Miloslav. 2015. Biatlonistky „Hujer“ a „Buchtá“ bavily Přerov. In: idnes.cz [online] 10. 6. [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/biatlon-beseda-0...tton.aspx?c=A150610_092001_biatlon_rou.

způsobem reagoval například Karel Soukal na otázku, co říká na to, že je jeho dcera největší ženskou sportovní hvězdou v Česku. „*Je toho až příliš. Tak velkou popularitu nemá Gábina moc ráda. Je pro ni psychicky náročné, když ji lidi zastavují na ulici,*“ a zároveň dodal, že ji „*maminka stále uzemňuje*“, aby stála nohama na zemi.¹⁷⁸

3.2.4 Shrnutí

Nejvýraznější skupinou, která zvýznamňovala analyzovaná témata, jsou novináři. Využívali k tomu například expresivní titulky, tematicky založené články nebo otázky v rozhovorech. Ty byly návodné. Biatlonistů, ale i členů realizačního týmu nebo fanoušků se přímo ptali na atmosféru a vztahy v týmu. Respondenti nemohli odpovědět pouze ano nebo ne, a tím pádem se k situaci vyjádřili, ve většině případů pozitivním způsobem, a potvrdili tím představu o dokonale fungujícím biatlonovém celku.

Pokud pomineme návodné otázky novinářů, jejich hodnotící výrazy a expresivní titulky, tak redaktoři námi analyzovaná témata zvýznamňovali především na základě vyjádření, kterých se jim dostalo od biatlonistů, členů týmu nebo ostatních aktérů.

Kromě nálady v týmu nebo biatlonového boomeru se biatlonisté v médiích vyjadřovali taky k životu Gabriely Koukalové a k událostem, které takzvaně předcházely její pověsti. Opakovaným tématem byla například „chuť k jídlu“ české biatlonistky. Ona sama byla jednou z těch, kteří si z toho dělali legraci. O tom, že je schopná sníst celou čokoládu „na posezení“ vyprávěla v době, kdy už, jak psala ve své knize *JINÁ Gabriela Koukalová*, trpěla poruchou příjmu potravy.

Co se týče kategorie aktérů, tak ani v jedné jsme po vydání titulu Martina Moravce nezaznamenali změnu ve způsobu, kterým jednotlivá témata zvýznamňovali. Novináři i nadále používali k zaujetí čtenářů expresivní titulky, ve kterých používali například i vyjádření konkrétních biatlonistů k situaci. Na vztahy v týmu se dál ptali reprezentantů i trenérů a realizačního týmu v rozhovorech. Nechyběly ani hodnotící výrazy redaktorů.

Samotní biatlonisté se vyjádřením přímo ke knize vyhýbali, ani po jejím vydání ale způsob, jakým o týmu informovali, nezměnili. Trenéři a realizační tým i nadále témata

¹⁷⁸ MACEK, Tomáš. 2017. Gábina je nohama pořád na zemi, maminka ji uzemňuje, říká otec Soukal. In: idnes.cz [online] 20. 2. [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/biatlon-karel-so...tlon.aspx?c=A170219_204629_biatlon_tof.

dobrého týmu zvýznamňovali prostřednictvím odpovědí v rozhovorech. Na některých z těchto vyjádření novináři dál stavěli obsah celých článků.

Závěr

Cílem této diplomové práce bylo odpovědět na hlavní výzkumnou otázku, která zní: jak byl médii, biatlonisty a realizačním týmem konstruován mýtus ideálního biatlonového týmu. Zabývali jsme se tím, jací aktéři se na konstrukci ideálního týmu podíleli a jakou část z toho tvořila média.

V kontextu teoretických východisek jsme analyzovali celkem 1159 článků, které novináři napsali v období mezi lety 2012 až 2018 na téma biatlon a publikovali je ve čtyřech online denících, a to na internetových stránkách sport.cz, sport.aktualne.cz, iSport.cz a sport.iDNES.cz.

Díky předvýzkumu jsme byli schopni určit témata, která se v analyzovaných člancích nejčastěji vyskytovala a měla souvislost se zadáním naší práce. Vybranými tématy byly vzájemné vztahy v týmu, dobrá nálada v týmu, biatlonový boom, podpora a tlak ze strany fanoušků a jako samostatné téma jsme vyčlenili i postavu biatlonistky Gabriely Koukalové. Výsledky analýzy článků na daná témata lze opřít o teoretická východiska, které jsme zpracovali na základě rešerše literatury. V člancích jsme vypožorovali vznik a šíření mýtu a zároveň i způsob, jakým byl mýtus ideálního biatlonového týmu konstruován.

Představa dokonale fungujícího týmu se objevila souběžně s biatlonovým boomem, který v České republice propuknul na konci roku 2012. Členové českého biatlonového týmu se stali hrdiny, kteří jsou podle Jamese Lula (2001) jedním ze základních mýtů. Samotné označení „hrdina“ využívali novináři k popisu jednotlivých biatlonistů. Hrdinství a heroismus ve vztahu ke sportovcům byl patrný také z medializovaných výpovědí fanoušků nebo třeba rodinných příslušníků reprezentace.

Biatlonisté, členové realizačního týmu, trenéři i fanoušci zároveň podporovali vznik mýtu, jak ho definoval Roland Barthes (1957). Z představy ideálního biatlonového týmu se stalo sdělení, které mělo svůj historický základ před rokem 2012 a v následujících sedmi letech ho svými výpověďmi pro média jak členové týmu, tak fanoušci „přižívali“. Biatlonisté byli díky svým výsledkům fanoušky povýšeni na bohy. Stejně přirovnání použil také Roland Barthes (1957) o zápasnících wrestlingu. Podle něj zápasníci v ringu svádějí souboj dobra a zla. Na základě analýzy vidíme paralelu boje dobra se zlem i u českého biatlonového týmu, a to jak u jednotlivců, tak v rámci celé reprezentace.

„Bohyní“ byla pro česká média, ale i národ, například Gabriela Koukalová. Novináři

ji v některých případech tímto způsobem i titulovali. Svůj boj dobře se zlem prožívala například v roce 2016, když bojovala o celkové vítězství ve Světovém poháru s německou biatlonistkou Laurou Dahlmeierovou. Pro českého fanouška byla v tomto případě Němka tím zlem, které je třeba porazit, aby zvítězilo dobro, tedy Gabriela Koukalová. Když to Koukalová dokázala a radovala se ze zisku velkého křišťálového glóbu, podtrhla tím svoji nezlomnost a dominanci v celé sezoně.

Boj dobře se zlem je ale možné vztáhnout i na celou reprezentaci a realizační tým, a to v případě boje Čechů proti ruskému dopingu. Nejvýraznějšími osobnostmi v tomto případě byli ze sportovců Michal Šlesingr a Gabriela Koukalová. Nejvíce se ale na boji proti dopingu podílel podle médií šéf českého biatlonu Jiří Hamza. Dohromady se stali bojovníky proti všem ruským sportovcům, kteří dupovali. A platí to pro celou reprezentaci, která se na protest nezúčastnila závěrečného podniku Světového poháru v Ťumeni v sezoně 2016/2017.

Z výsledků analýzy je patrné, že se biatlon během svého boomu stal skoro stejně oblíbeným sportem jako například hokej, a splňoval aspekty, které podle Jana Děkanovského (2008) sloužily k jeho mytologizaci. Hlavním z nich je spoluprožívání sportu. Stejně jako se hokejoví fanoušci během zimních olympijských her v Naganu 1998 shromažďovali na Staroměstském náměstí a společně sledovali výkony českého týmu, se i biatlonoví fanoušci společně shlukovali například v olympijských parcích a společnými silami na dálku podporovali národní celek. Někteří z nich za českou biatlonovou reprezentací odcestovali i přímo do dějiště olympijských her, a to v roce 2014 do Soči nebo o čtyři roky později do Pchjongjangu.

Jak ukazují čísla sledovanosti České televize, které v článcích novináři využívali k podtržení biatlonového boomu, dávali příznivci biatlonu přednost tomuto sportu před hokejem a fotbalem i v televizním vysílání. I přesto, že vysílání České televize není předmětem našeho zájmu, z analyzovaných článků vyplývá, že v době největší oblíbenosti biatlonu dávala Česká televize při kolizi dvou přenosů přednost biatlonu. Jeho přímý přenos vysílala na hlavním sportovním kanále ČT Sport. Naopak nejvyšší česká hokejová soutěž dostala prostor buď na programu ČT 2, nebo na ČT Sport, ale to až se zpožděním poté, co skončil přímý přenos biatlonových závodů.

Také Jan Děkanovský (2008) se věnuje hrdinství. Podle něj se sportovci stávají hrdiny v očích fanoušků v případě, že jsou úspěšní. I zde pozorujeme paralelu s českým

biatlonovým týmem. Samotní reprezentanti v analyzovaných člancích říkali, že dokud neměli velké výkony, fandili jim v domácím prostředí stovky fanoušků. S úspěchy se to proměnilo v desetitisíce. Proměnu ve vnímání biatlonu mají na svědomí především výkony a individuální medaile Gabriely Koukalové, Ondřeje Moravce, Michala Šlesingra a Veroniky Vítkové. Akcentovaný heroismus jsme ale zaznamenali i v analyzovaných člancích týkajících se smíšené nebo ženské štafety. Ta ovládla Světový pohár v sezoně 2014/2015.

Se vznikem mýtu o ideálním biatlonovém týmu byl spoluvytvářen i příběh skromného týmu, který se vypracoval mezi elitu. Jak uvádí Sekot (2008), média na základě úspěchu napomáhají k větší komercializaci sportu. K té došlo i u českého biatlonu, který s úspěchy nezískával jen medaile a fanoušky, ale i zájem sponzorů. Tým, který, jak uváděli jeho aktéři v analyzovaných člancích, měl ještě před rokem 2012 jednu týmovou bundu na pět sezon, si najednou mohl dovolit pořádání Světových pohárů v Novém Městě na Moravě i servisní kamion pro závody.

Jak jsme na základě Wennera (2013) uvedli v teoretické části, prezentace sportovce v médiích se může v průběhu času proměnit. Tendenci k tomuto jevu jsme v analyzovaných člancích zaznamenali u mediální reprezentace Gabriely Koukalové. Po vydání knihy Martina Moravce ve spolupráci s biatlonistkou se pohled na Koukalovou jako na hvězdu proměnil. Koukalová totiž svými výroky překročila pomyslnou hranici toho, co média z většiny považovala za správné, a nenašla u všech novinářů a fanoušků pochopení. Získala kontroverzní status. Média už se nezajímala o její, někdy až „bizarní“ historky, ale rázem řešila jen její výroky adresované týmu, které popřely do té doby fungující a zažitou představu o skvěle fungující partě. Koukalová se především z pohledu českého biatlonu stala problematickou osobou a na základě toho ji částečně můžeme řadit k takzvaným padlým hrdinům, které definoval Wenner (2013).

Na vzniklý mýtus ideálního biatlonového týmu jsme aplikovali i teorii mediální konstrukce reality teoretiček Adoni a Mane (1984). V analyzovaných člancích se vyskytovaly prvky všech tří jimi definovaných realit. Objektivní realitou byl výborně fungující národní tým. Pro českého sportovního fanouška se tato představa řadí do blízké relevance, protože vztahy mezi členy týmu mohou ovlivňovat jejich výkony. Naopak pro Čecha, který se o sport nezajímá a nesleduje ho, je to relevance vzdálená. Výroky jednotlivých fanoušků i sportovců a funkcionářů o českém týmu jsou subjektivní realitou

a články na téma hrdinství, národního sportu a hrdosti odpovídají symbolické realitě.

Vybrané články jsme zkoumali také prostřednictvím jazykové analýzy diskurzu. Na výsledky je možné aplikovat teorii Normana Fairclougha (1995), který se věnuje tomu, jak jsou jednotlivé události, situace a vztahy zastoupeny v textech. V článcích o biatlonovém týmu byl diskurz jak reprezentovaný, tedy podložený přímými vyjádřeními účastníků, tak reprezentující, zprostředkovaný pouze novinářem. Důležitá byla také návaznost jednotlivých vyjádření v textech. V analýze jsme se zaměřili na to, co je a co není v jednotlivých článcích zvýrazněné. Používáním uvozovacích sloves za citací biatlonistů novináři dávali čtenářům možnost k představě a k předpokladu. Jejich použitím docílili například toho, že čtenář musel nad významem vyjádření více přemýšlet a zamyslet se i nad tím, co v textu není explicitně zmíněno.

Jak naznačuje název této diplomové práce, tedy *Mýtus dokonalého biatlonového týmu a jeho konec* a jak jsme nastínili v jejím úvodu na základě obsahu knihy *JINÁ Gabriela Koukalová*, předpokládali jsme, že se média mohla spolupodílet na konstrukci představy o ideálním biatlonovém týmu, která se po vydání knihy v médiích „rozplynula“. K naplnění našeho předpokladu došlo jen z poloviny. Z výsledku analýzy je zřejmé, že se média spolupodílela na vytvoření mýtu o dokonale fungujícím týmu. Samotní novináři představu podporovali prostřednictvím expresivních titulků a návodných otázek, které biatlonistům nebo členům realizačního týmu pokládali v rozhovorech. Ptali se například na atmosféru v týmu nebo na vzájemné vztahy mezi aktéry. Mýtus podpořili také tematickým zaměřením článků. K definitivnímu konci mýtu o dokonalém biatlonovém týmu, který zmiňujeme v názvu diplomové práce, ale nedošlo. Jak vyplývá z analyzovaných článků, biatlonisté i fanoušci se i po vydání knihy vyjadřovali o vztazích v týmu stále pozitivním způsobem. Došlo tedy jen ke krátkodobému konci této představy, a to v období bezprostředně po vydání knihy v dubnu 2018 a po medializaci kontroverzních vyjádřeních Gabriely Koukalové o týmu.

Větší měrou než novináři se na konstrukci mýtu podíleli samotní biatlonisté a biatlonistky, trenéři a členové realizačního týmu. Svými odpověďmi v rozhovorech a vyjádřeními pro média podporovali a rozvíjeli představu dokonalých vztahů. Novináři jejich výroky poté interpretovali v médiích.

Na biatlonový celek proto musíme nahlížet skrze konstruktivistický přístup k mediální reprezentaci reality. Realita biatlonového týmu totiž nelze popsat jediným správným

způsobem. Naopak, realita byla v tomto případě spolukonstruována, a to médii, biatlonovým týmem i fanoušky.

Summary

The aim of this thesis was to answer the main research question: how was the myth of an ideal biathlon team constructed by the media, biathletes and the support team. We dealt with which actors participating in the construction of the ideal team and what role the media played.

In the context of a theoretical background, we analyzed a total of 1 159 articles written by journalists on the topic of biathlon over a period of seven years and published in four online diaries on the websites sport.cz, sport.aktualne.cz, iSport.cz and sport.iDNES.cz.

Based on our preliminary research, we were able to identify the topics that most often appeared in the analyzed articles, and were related to the assignment of our thesis. The selected topics were mutual relations in the team, good mood in the team, biathlon boom, support and pressure from the fans and as a separate topic we also single out the character of biathlete Gabriela Koukalová. The results of the analysis of articles on given topics can be studied using a theoretical background, which we have developed on the basis of a literature search. In the articles, we observed both the origin and spread of the myth, as well as the way in which the myth of the ideal biathlon team was constructed.

As the title of this thesis suggests, the Myth of the Perfect Biathlon Team and its End, and as outlined in its introduction based on the contents of the book *JINÁ Gabriela Koukalová*, we assumed that the media could have participated in the construction of the idea of an ideal biathlon team, which "faded" after the publication of the book in the media. Our assumption was only partly correct. From the results of the analysis, it is clear that the media participated in creating the myth of a perfectly functioning team. The journalists themselves supported the idea through expressive headlines and guiding questions that they asked biathletes or members of the support team in interviews. For example, they asked about the atmosphere in the team or about the mutual relations between the actors. They also supported the myth by focusing on articles. The very end of the myth of the perfect biathlon team, which we mention in the title of the thesis, did not happen. According to the analyzed articles, biathletes and fans still commented on the team's relationships in a positive way even after the book was published. So the demise of this idea was only

temporary, in the period immediately after the publication of the book and after the media coverage of Gabriela Koukalova's controversial statements about the team.

Biathletes, coaches and members of the implementation team were more involved in the construction of the myth than journalists. Through their answer in interviews and statements to the media, they supported and developed the idea of perfect relationships. The journalists then interpreted their statements in the media.

Therefore, we must look at the biathlon ensemble through a constructivist approach to the media representation of reality. It is not possible to describe the presentation of the reality of the biathlon team in just one manner. On the contrary, reality was co-constructed in the case, by the media, the biathlon team and the fans.

Použitá literatura

ADONI, Hanna a SHERRILL, Mane (1984). Media and the social construction of reality. Toward an Integration of Theory and Research. [online]. Communication research [cit. 2020-04-14]. 2016, 11(3), 323-340. ISSN 0093-6502. Dostupné z: <http://journals.sagepub.com/doi/10.1177/009365084011003001>.

ALTHEIDE, David. L a SNOW, Robert P. (1979). Media logic. Beverly Hills, Calif: Sage Publications. 256 s. ISBN 9780803912960.

ALTHEIDE, David L. (2014). Media edge: media logic and social reality. New York: Peter Lang. 199 s. ISBN 978-1433126444.

BARTHES, Roland (2004). Mytologie. 2. vyd. Praha: Dokořán. 170 s. ISBN 978-80-7363-359-2.

BERGER, Arthur Asa (2014). Media and communication research methods: an introduction to qualitative and quantitative approaches. Third edition. Los Angeles: SAGE. ISBN 9781452256573.

BERGER, Peter L. a LUCKMANN, Thomas (1999). Sociální konstrukce reality: pojednání o sociologii vědění. 1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK). 214 s. ISBN 80-85959-46-1.

BOORSTIN, Daniel J. (2012). The image: a guide to pseudo-events in America. 50th anniversary edition. New York: Vintage Books, a division of Random House. ISBN 978-0-679-74180-0.

BOYLE, Raymond (2006). Sports journalism: context and issues. 1. vyd. London: SAGE. 198 s. ISBN 1-4129-0798-5.

CREPEAU, Richard (1981). Sport, Heroes and Myth. Journal of Sport & Social Issues. 5(1), 23-31.

DĚKANOVSKÝ, Jan (2008). Sport, média a mýty: Zlatí hoši, královna bílé stopy a další moderní hrdinové. 1. vyd. Praha: Dokořán. 184 s. ISBN 978-80-7363-131-4.

FAIRCLOUGH, Norman (1995). Media Discourse. Bloomsbury USA. 224 s. ISBN 978-0340588895.

FOWLER, Roger (1991). Language in the news: discourse and ideology in the press. New York: Routledge. 254 s. ISBN 0415014190.

HALL, Stuart (2013). Representation. Second Edition. London: SAGE Publications Ltd. 440 s. ISBN 978-1849205634.

HENDL, Jan (2008). Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-485-4.

HSIEH, Hsiu-Fang a SHANNON, Sarah E. (2005). Three Approaches to Qualitative Content Analysis. Qualitative Health Research, vol. 15, 9: pp: 1277-1288.

KOUKALOVÁ, Gabriela a Martin MORAVEC (2018). Jiná. Hořovice: Petr Koukal. 340 s. ISBN 978-80-270-3595-3.

LUHMANN, Niklas (2014). Realita masmédií. Praha: Academia, XXI. století. ISBN 978-80-200-2333-9.

LULE, James (2001). Daily news, eternal stories: the mythological role of journalism. New York: The Guilford Press. 247 s. ISBN 1-57230-608-4. Dostupné z [www: http://books.google.com/books?id=j96y2R7ubmAC&printsec=frontcover&dq=jack+lule&hl=cs&ei=kgxcTZXvE5P04gbOp430Cw&sa=X&oi=book_result&ct=result&resnum=1&ved=0CC4Q6AEwAA#v=onepage&q&f=false](http://books.google.com/books?id=j96y2R7ubmAC&printsec=frontcover&dq=jack+lule&hl=cs&ei=kgxcTZXvE5P04gbOp430Cw&sa=X&oi=book_result&ct=result&resnum=1&ved=0CC4Q6AEwAA#v=onepage&q&f=false).

NOVOTNÝ, Ondřej. Sebeprezentace českých sportovců na internetových sociálních sítích a její využití v masových médiích. Praha, 2014. 97 s. Diplomová práce (Mgr.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra mediálních studií. Vedoucí diplomové práce Mgr. Jaroslav Švelch, Ph.D.

REIFOVÁ, Irena (2004). Slovník mediální komunikace. Praha: Portál. 328 s. ISBN 80-7178-926-7

ROWE, David (2004). Sport, culture and the media: the unruly trinity. Buckingham, England: Open University Press, 253 s. ISBN 0-335-21075-9.

SEDLÁKOVÁ, Renáta (2014). Výzkum médií: nejužívanější metody a techniky. Praha: Grada. Žurnalistika a komunikace. 544 s. ISBN 978-80-247-3568-9.

SEKOT, Aleš (2013). Sociologie sportu: Aktuální problémy. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita Brno. 190 s. ISBN 978-80-210-6181-1.

TEJKALOVÁ NĚMCOVÁ, Alice (2019). Twenty Years After: Czech Heroes and Fallen Heroes of the Nagano 1998 Olympic Games. Wien: Medien Journal. ISSN 1025-9473.

TRAMPOTA, Tomáš a VOJTĚCHOVSKÁ, Martina (2010). Metody výzkumu médií. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-683-4.

TROJAN, Josef (2014). Biatlon. 1923-2014. Od vojenských hlídek k biatlonu. Praha: Helena Rezková. ISBN 978-80-905700-0-9.

TUCHMAN, Gaye (1973). Making News By Doing Work: Routinizing Unexpected. In: American Journal of Sociology. The University of Chicago Press. 110-131 s.

WENNER, Lawrence (2013). Fallen Sports Heroes, Media and Celebrity Culture. New York: P. Lang, 381 s. ISBN 978-1-4331-1298-0.

WITTGENSTEIN, Ludwig (2017). Tractatus logico-philosophicus. Druhé, opravené vydání. Přeložil Petr GLOMBÍČEK. Praha: OIKOYMENH. Knihovna novověké tradice a současnosti. ISBN 978-80-7298-241-7.

Internetové zdroje

(ČTK, iSport.cz). 2015. Soukalová má STRÍBRO! O zlato ji na MS připravila neznámá Ruska. In: isport.cz [online] 11. 3. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <http://isport.blesk.cz/clanek/230313/s...lato-ji-na-ms-pripravila-neznama-ruska>.

(dh). 2018. První medaile pro Česko! Biatlonistka Vítková získala bronz. In: sport.cz [online] 10. 2. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <https://www.sport.cz/clanek/960055-prv...iatlonistka-vitkova-ziskala-bronz.html>.

HAŠEK, Martin. (2017). Komentátor Rejman: O biatlon nikdo nestál, na mě zbyl. Teď je fenomén. In: isport.cz [online] 4. 12. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: https://isport.blesk.cz/clanek/ostatni-zimni-sporty-biatlon/320443/komentator-rejman-o-biatlon-nikdo-nestal-na-me-zbyl-ted-je-to-fenomen.html?fb_comment_id=1682707261788486_1682955198430359.

(iSport.cz, ČTK). 2017. Skvělá Koukalová na MS v biatlonu vybojovala stříbro na 15 km. In: isport.cz [online] 15. 2. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <http://isport.blesk.cz/clanek/294325/s...v-biatlonu-vybojovala-stibro-na-15-km>.

(kez). 2017. Královna Koukalová slaví zlato na mistrovství světa! In: sport.cz [online] 10. 2. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <https://www.sport.cz/clanek/853493-kra...-slavi-zlato-na-mistrovstvi-sveta.html>.

(kez). 2017. Koukalová má druhou medaili, ve stíhačce skončila třetí. In: sport.cz [online] 12. 2. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <https://www.sport.cz/clanek/854019-kou...edaili-ve-stihacce-skoncila-treti.html>.

(kez). 2017. Fantastický Moravec si vystřílel na MS stříbro! Od titulu ho dělily jen tři vteřiny. In: sport.cz [online] 16. 2. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <https://www.sport.cz/clanek/855426-fan...-titulu-ho-delily-jen-tri-vteriny.html>.

(kez). 2018. Je rozhodnuto! Koukalová na olympiádu nemůže, ukončila celou sezónu. In: sport.cz [online] 12. 1. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <https://www.sport.cz/clanek/951183-je-...iadu-nemuze-ukoncila-celou-sezonu.html>.

KUCHAŘ, Ondřej. 2016. Proč zůstali Soukalová a spol. bez medaile? Chybovali v nejméně vhodných chvílích. In: aktualne.cz [online] 14. 3. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <http://sport.aktualne.cz/proc-zustali-...-v/r~f276121ee9c711e5bb3a0025900fea04/>.

(lik). 2018. Česká fantazie! Krčmář vybojoval na olympiádě stříbro. In: sport.cz [online] 11. 2. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <https://www.sport.cz/clanek/960487-ces...ar-vybojoval-na-olympiade-stibro.html>.

MACEK, Tomáš a NOVOTNÝ, Ondřej. 2015. Dokonalý biatlonový úvod: Češi získali zlato ve smíšené štafetě! In: idnes.cz [online] 5. 3. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/biatlon-ms-konti...tlon.aspx?c=A150305_110956_biatlon_rou.

Netmonitor (2020). Online data (OLA). In: netmonitor.cz [online] 1.1. – 31.1. [cit. 2020-04-10]. Dostupné z: <https://www.netmonitor.cz/online-data-ola>.

(Sport). 2015. Další medaile! Moravec bere bronz z vytrvalostního závodu. In: aktualne.cz [online] 12. 3. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <http://sport.aktualne.cz/dalsi-medaile...du/r~f76d1b54c8d611e4875c002590604f2e/>.

(Sport). 2016. Soukalová má velký křišťálový glóbus! Ve stíhačce dojela čtvrtá. In: aktualne.cz [online] 19. 3. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <http://sport.aktualne.cz/biatlon/r~e3dcfa3aedcb11e59d7b0025900fea04/>.

TOMÍČEK, Matěj (2019). Koukalová ukončila kariéru. Je načase vydat se na další životní etapu, říká. In: idnes.cz [online] 28. 5. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/sport/biatlon/gabriela-koukalova-konec-kariery.A190528_091217_biatlon_mt2.

VÁVRA, Aleš a Sport. 2015. Senzace! Moravec si v posledním závodě dojel pro stříbro. In: aktualne.cz [online] 15. 3. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <http://sport.aktualne.cz/ou-to-je-skod...ou/r~60fe1674cb0f11e4994f002590604f2e/>.

VÁVRA, Aleš. (2015). Šéf biatlonu: Hlava nám to nebere. U vytržení byl i Fourcade. In: aktualne.cz [online] 9. 2. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <https://sport.aktualne.cz/ostatni-sporty/sef-biatlonu-hlava-nam-to-nebere-u-vytrzeni-byl-i-fourcade/r~cfbbe6c0aefb11e4aff10025900fea04/>

Analyzované články

Aktualně.cz, Economia a.s., sport.aktualne.cz [online] ročníky 2012 – 2018

Isport.cz, Praha, Czech News Center, a. s., isport.cz [online] ročníky 2012 – 2018

Sport.iDNES.cz, Praha, MAFRA, a. s., iDNES.cz [online] ročníky 2012 – 2018

Sport.cz, Praha, Borgis, a.s., sport.cz [online] ročníky 2012 – 2018

Institut komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK
Teze MAGISTERSKÉ diplomové práce

TUTO ČÁST VYPLŇUJE STUDENT/KA:

Příjmení a jméno diplomantky/diplomanta:

Šulejová Markéta

Razítko podatelny:

Imatrikulační ročník diplomantky/diplomanta:

2017

E-mail diplomantky/diplomanta:

64756446@fsv.cuni.cz

Studijní obor/forma studia:

Žurnalistika/prezenční

Předpokládaný název práce v češtině:

Mýtus dokonalého biatlonového týmu a jeho konec

Předpokládaný název práce v angličtině:

The myth of the perfect biathlon team and its end

Předpokládaný termín dokončení (semestr, akademický rok – vzor: ZS 2012/2013)

(diplomovou práci je možné odevzdat nejdříve po dvou semestrech od schválení tezí)

LS 2018/2019

Charakteristika tématu a jeho dosavadní zpracování (max. 1800 znaků):

V České republice patří biatlon k jednomu z nejpobulárnějších sportů. Jeho oblíbenost od roku 2012, kdy závodníci zaznamenali první velké úspěchy, stále stoupá. Média neinformují pouze o výsledcích jednotlivých závodů. Zaměřují se také na jednotlivé závodníky a vztahy v týmu, které byly až do února roku 2018 popisované jako idylické. S ukončením profesionální kariéry Gabriely Koukalové a vydáním její knihy JINÁ, se objevily informace, že vztahy v týmu nikdy tak dokonale nebyly.

Ve své diplomové práci bych se chtěla zaměřit na to, jakým způsobem se vytvářel mýtus *ideálního biatlonového týmu* v rámci mediální konstrukce reality a jak se proměňoval v čase. Zkoumaným vzorkem budou jednotlivé texty v internetových médiích se sportovním zaměřením.

O biatlonu bylo napsáno několik prací. Na Fakultě sociálních věd vznikla jedna diplomová práce zabývající se přímo biatlonem, ale její zaměření je odlišné. Několik bakalářských a diplomových prací z FSV se o biatlonu okrajově zmiňuje, ale není předmětem jejich analýzy. Další texty jsou především od studentů Fakulty tělesné výchovy a sportu, ale ani tyto se nevěnují stejné problematice.

Předpokládaný cíl práce, případně formulace problému, výzkumné otázky nebo hypotézy (max. 1800 znaků):

Cílem diplomové práce bude podat ucelený obraz o tom, jak média informují o českém biatlonovém týmu jako celku. Zaměřím se na analýzu zakořeněného obrazu *ideálního biatlonového týmu* jako mediálně konstruovaného mýtu. Analyzovat budu texty z internetových médií zaměřených na sport.

Předpokládaná struktura práce (rozdělení do jednotlivých kapitol a podkapitol se stručnou charakteristikou jejich obsahu):

1) Úvod - představení tématu, zdůvodnění výběru, stanovení cílů

2) Teoretická část - z relevantní literatury

- mýtus

- sociální konstruktivismus, mediální konstruktivismus, mediální logika

- média a sport

- představení vybraných internetových médií

3) Biatlon

- představení sportu

- historie

4) Metodologie

- stanovení zkoumaného vzorku

- popsání metody výzkumu

- základní popis kvalitativní obsahové analýzy

5) Výzkum

- analýza dat

- interpretace výsledků

6) Závěr

7) Přílohy

8) Seznam použité literatury a zdrojů

Vymezení podkladového materiálu (např. titul periodika a analyzované období):

Analyzovat budu články z internetových médií zaměřených na sport od 1. ledna 2012 do 31. března 2018. Období jsem zvolila z toho důvodu, že od roku 2012 začali mít čeští biatlonisté i biatlonistky dobré výsledky a začali se umísťovat na stupních vítězů. Od té doby média biatlonu pravidelně věnují prostor a mnohem více se zaměřují i na věci okolo, tzv. ze zákulisí, a ne jen na čisté výsledky ze závodů.

Pro to, abych měla dostatečně velký vzorek a mohla porovnat, zda informování o biatlonovém týmu jako idylickém se objevovalo ve více médiích, jsem zvolila pět internetových periodik zaměřených na sport. Analyzovat budu články z online stránek isport.cz, sport.aktualne.centrum.cz, sport.cz, sport.idnes.cz, sport.ihned.cz.

Metody (techniky) zpracování materiálu:

Kvalitativní obsahová analýza

Základní literatura (nejméně 5 nejdůležitějších titulů k tématu a metodě jeho zpracování; u všech titulů je nutné uvést stručnou anotaci na 2-5 řádků):

ADONI, Hanna a SHERRILL, Mane (1984). *Media and the social construction of reality. Toward an Integration of Theory and Research.* [online]. Communication research [cit. 2018-05-14]. 2016, 11(3), 323-340. ISSN 0093-6502. Dostupné z: <http://journals.sagepub.com/doi/10.1177/009365084011003001>

Adoni a Mane vychází ve své studii ze Schutze a Bergera s Luckmannem. Tvrdí, že role médií v procesu sociální konstrukce reality je klíčová. Dále rozlišují tři typy sociální reality, a to objektivní, symbolickou a sociální.

ALTHEIDE, David. L a SNOW, Robert P. (1979). *Media logic.* Beverly Hills, Calif: Sage Publications. 256 s. ISBN 9780803912960.

Autoři se ve své knize věnují mediální logice. Ta souvisí s konstruktivismem. Autoři analyzují, jak jsou sociální instituce jako politika, náboženství a sport prezentovány a transformovány médii, aby ovlivnili naše znalosti. Zabývají se tím, jaký vliv mají média na pohled na naši kulturu a tvrdí, že masová média ovlivňují nejen podobu obrazů skutečností, ale i konstituci skutečnosti samé.

BARTHES, Roland (2004). *Mytologie.* 2. vyd. Praha: Dokořán. 170 s. ISBN 978-80-7363-359-2.

Roland Barthes se věnuje mýtu. Ve své knize řeší vznik mýtu prostřednictvím označování prvního řádu, konotace a druhého řádu, denotace. Za označování třetího řádu považuje mýtus. Vše dokládá na praktických příkladech a věnuje se i možnostem čtení mýtu.

BERGER, Peter L. a LUCKMANN, Thomas (1999). *Sociální konstrukce reality: pojednání o sociologii vědění.* 1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK). 214 s. ISBN 80-85959-46-1.

Berger s Luckmannem jsou zakladatele sociálního konstruktivismu. Ve své práci se věnují tomu, že společenská realita musí být utvářena lidmi, kteří ji také interpretují. Skutečnost, kterou pokládáme za objektivní, je podle autorů pouze objektivizovaná.

BOYLE, Raymond (2006). *Sports journalism: context and issues.* 1. vyd. London: SAGE. 198 s. ISBN 1-4129-0798-5.

Boyleova studie poskytuje přehled o současné sportovní žurnalistice ve všech mediálních formách. Věnuje se sportovní žurnalistice v širším historickém, ekonomickém i kulturním kontextu. Zkoumá komercializaci sportu i vztah mezi PR a žurnalistikou.

DĚKANOVSKÝ, Jan (2008). *Sport, média a mýty: Zlatí hoši, královna bílé stopy a další moderní hrdinové.* 1. vyd. Praha: Dokořán. 184 s. ISBN 978-80-7363-131-4.

Děkanovský se ve své knize věnuje sportu jako fenoménu. Zabývá se sportem jako místem v lidské kultuře a tím, jak je sport zprostředkován. Zmiňuje to, jak je sport prezentován v tištěných médiích, rozhlase i televizi. Důležitým tématem je i mytizace sportovní kariéry.

HENDL, Jan (2008). *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace.* Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-485-4.

Kniha Jana Hendla je považována za standardní učebnici kvalitativních metod u nás. Věnuje se zdrojům, ze kterých kvalitativní výzkumy vycházejí a představuje hlavní výzkumné plány užívané v této oblasti. Zabývá se kvalitativními metodami sběru dat, kódováním, vyhodnocováním i interpretací.

LULE, James (2001). *Daily news, eternal stories: the mythological role of journalism.* New York: The Guilford Press. 247 s. ISBN 1-57230-608-4. Dostupné z [www: http://books.google.com/books?id=j96y2R7ubmAC&printsec=frontcover&dq=jack+lule&hl=cs&ei=kgxcTZXvE5P04gbOp430Cw&sa=X&oi=book_result](http://books.google.com/books?id=j96y2R7ubmAC&printsec=frontcover&dq=jack+lule&hl=cs&ei=kgxcTZXvE5P04gbOp430Cw&sa=X&oi=book_result)

&ct=result&resnum=1&ved=0CC4Q6AEwAA#v=onepage&q&f=false

Daily news, eternal stories je výzkum Jamese Lulea, který se zabýval mýty ve zpravodajství a tvrdil, že zprávy reprodukuji nadčasovou šablonu. Ve své studii vymezil také mytologické archetypy. Těmi jsou: oběť, obětní beránek, hrdina, dobrá matka, šibal, podvodník, jiný svět a potopa.

SANTOMIER, James (1979). *Myth, legitimation, and stress in formal sport organizations*. University of Oregon. [online].

Dostupné na: <http://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/019372357900300202>

Studie Jamese Santomiera se zabývá tím, jak mýty pronikají formálními sportovními organizacemi a odrážejí se v jejich praktikách a postupech. Dochází k závěru, že institucionalizované mýty mohou sloužit legitimizaci formálních sportovních organizací a mohou také omezovat organizační a individuální chování.

SEKOT, Aleš (2013). *Sociologie sportu: Aktuální problémy*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita Brno. 190 s. ISBN 978-80-210-6181-1.

Kniha Aleše Sekota se věnuje vztahům sportu a společnosti. Sport je chápán jako sociálně kulturní fenomén pokrývající fyzické aktivity od volnočasových forem až po vrcholový profesionální sport. Sekot se věnuje sportu v souvislosti s mládeží, dopingem, globalizací, komercializací i masovými médii.

TRAMPOTA, Tomáš a VOJTĚCHOVSKÁ, Martina (2010). *Metody výzkumu médií*. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-683-4.

Kniha Tomáše Trampoty a Martiny Vojtěchovské se věnuje kvantitativním a kvalitativním metodám výzkumu. Uvádí odlišnosti mezi oběma způsoby. Na konkrétních příkladech ukazuje jak jednotlivé kvantitativní a kvalitativní metody aplikovat.

TROJAN, Josef (2014). *Biatlon. 1923-2014. Od vojenských hlídek k biatlonu*. Praha: Helena Rezková. ISBN 978-80-905700-0-9.

Josef Trojan, bývalý biatlonový trenér, ve své knize mapuje devadesátiletou historii biatlonu v Československé a České republice. Historii u nás dnes velmi oblíbeného sportu mapuje od roku 1923. Nejrozsáhlejší kapitola je od roku 1989 do současnosti. Věnuje se také medailovému žánru biatlonistů z XXII. Zimních olympijských her v Soči.

Diplomové a disertační práce k tématu (seznam bakalářských, magisterských a doktorských prací, které byly k tématu obhájeny na UK, případně dalších oborově blízkých fakultách či vysokých školách za posledních pět let)

BŘEZINOVÁ, Veronika. Na genderu (ne)záleží: biatlonisté a biatlonistky v českých médiích. Praha, 2016. 75 s. Diplomová práce (Mgr.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra mediálních studií. Vedoucí diplomové práce PhDr. Alice Němcová Tejkalová, Ph.D.

RŮŽIČKOVÁ, Anna. Srovnání olympijského vysílání České televize ze zimních olympijských her 2010 a 2014. Praha, 2015. 100 s. Diplomová práce (Mgr.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra mediálních studií. Vedoucí diplomové práce PhDr. Milan Kruml.

VECKO, Petr. Vývoj medializace biatlonu v České televizi v letech 2010-2014. Praha, 2015. 64 s. Bakalářská práce (Bc.) Univerzita Karlova, Fakulta tělesné výchovy a sportu. Vedoucí bakalářské práce PhDr. Vladimír Janák, CSc.

Datum / Podpis studenta/ky

.....

TUTO ČÁST VYPLŇUJE PEDAGOG/PEDAGOŽKA:

Doporučení k tématu, struktuře a technice zpracování materiálu:

Případné doporučení dalších titulů literatury předepsané ke zpracování tématu:

Potvrzují, že výše uvedené teze jsem s jejich autorem/kou konzultoval(a) a že téma odpovídá mému oborovému zaměření a oblasti odborné práce, kterou na FSV UK vykonávám.

Souhlasím s tím, že budu vedoucí(m) této práce.

.....
PhDr. Alice Němcová Tejkalová, Ph.D.
Příjmení a jméno pedagožky/pedagoga

Datum / Podpis pedagožky/pedagoga

TEZE JE NUTNO ODEVZDAT **VYTIŠTĚNÉ, PODEPSANÉ** A VE **DVOU** VYHOTOVENÍCH DO TERMÍNU UVEDENÉHO V HARMONOGRAMU PŘÍSLUŠNÉHO AKADEMICKÉHO ROKU, A TO PROSTŘEDNICTVÍM PODATELNY FSV UK. PŘIJATÉ TEZE JE NUTNÉ SI **VYZVEDNOUT** V SEKRETARIÁTU PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY A **NECHAT VEVÁZAT** DO OBOU VÝTISKŮ DIPLOMOVÉ PRÁCE.

TEZE NA IKSŽ SCHVALUJE VEDOUcí PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY.